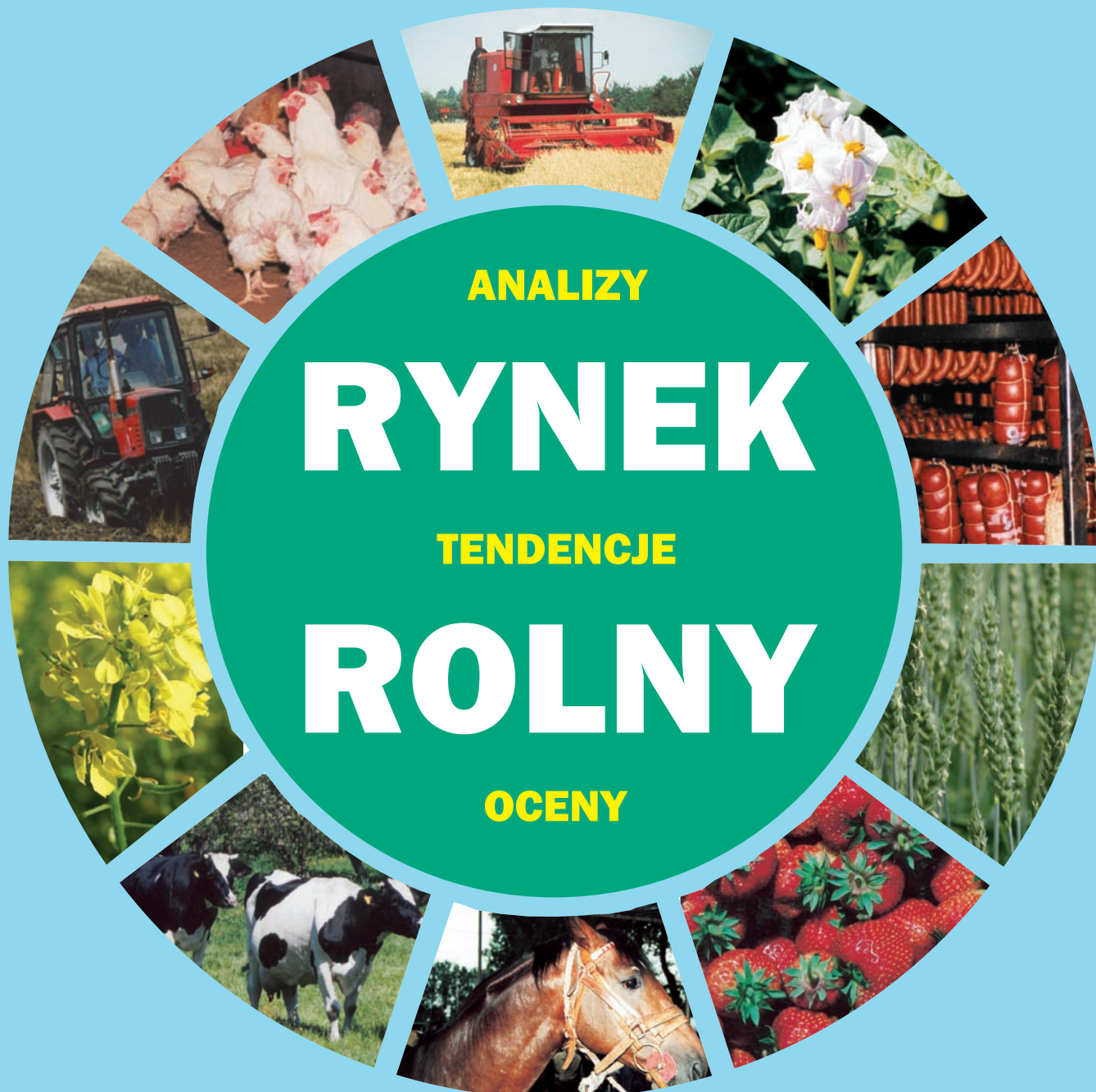

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 3 (277)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

MARZEC 2014

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MARZEC 2014

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Klimek	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
	Paweł Wyrzykowski	
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W lutym rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem i były gorsze niż w poprzednich 5 miesiącach i przed rokiem o tej porze. Wyrównany wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) spadł w ciągu miesiąca o 1 pkt. proc. do najniższego w ostatnich sześciu miesiącach poziomu wynoszącego 99,8 punktu. Był on także o 0,3 pkt. proc. niższy niż w lutym 2013 r. Na pogorszenie rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej w analizowanym miesiącu wpłynął zarówno spadek wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,5 pkt. proc.), jak i wyrównanego wskaźnika nożyc cen (o 0,4 pkt. proc.). Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał w lutym do 99,6 punktu przede wszystkim pod wpływem sezonowego spadku indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który zmalał o 1,7 pkt. proc. do 98,6 punktu i osiągnął najniższy poziom w ciągu ostatnich sześciu miesięcy. Wyrównany wskaźnik produkcji przemysłu spożywczego był także niższy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem o 1,2 pkt. proc. Ujemny wpływ na potencjalny popyt wywarło także przyspieszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych żywności, które w styczniu rosły znacznie szybciej (o 1,4%) niż inflacja (0,1%) i wynagrodzenia (- 9,9%), a także zmniejszenie pod koniec ubiegłego roku dynamiki eksportu artykułów rolno-spożywczych.

O spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen zdecydowały utrzymujące się od września obniżki cen skupu żywca wieprzowego i drobiu, których nie były w stanie skompensować podwyżki cen skupu mleka oraz zbóż i ziemniaków. W lutym br. wyrównany wskaźnik zmian cen koszyka skupu spadł poniżej 100 punktów i zrównał się z poziomem tego wskaźnika z lutego 2013 r., ale był o 0,5-0,7 pkt. proc. mniejszy niż w poprzednich pięciu miesiącach. Towarzyszył temu spadek wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji do 99,8 punktów.

Zmiany cen skupu oraz środków produkcji jakie dokonały się w pierwszym miesiącu 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2013 r.) nie były korzystne dla rolnictwa, a skumulowany wskaźnik nożyc cen w tym okresie wyniósł 99,2 punktu, choć były one lepsze niż przed rokiem, kiedy wskaźnik ten wynosił 98,4 punktu. W najbliższym czasie spodziewać się można dalszego pogorszenia rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej pod wpływem obniżek cen żywca wieprzowego i drobiu, których nie zrównoważą wzrostowe tendencje cen zbóż i ziemniaków.

2. Na rynku zbóż utrzymują się słabe tendencje wzrostowe. Sprzyja temu rosnący eksport oraz malejące, mimo relatywnie słabego popytu krajowego, zapasy. Wzrostowi cen zbóż, które są jednak znacznie niższe niż w sezonie

ubiegłym, będzie sprzyjał wzrost napięcia na świecie w związku z sytuacją na Ukrainie, skutkujący wzrostem cen paliw, wartości USD oraz deprecjacją złotego.

3. Pogorszyła to sytuację na rynku wieprzowiny, która uległa znacznemu pogorszeniu na skutek rosyjskiego embarga na import wieprzowiny z UE. Obawa przed afrykańskim pomorem świń spowodowała, że import wieprzowiny z Polski zawiesiły również kraje azjatyckie, do których w ostatnim czasie eksport wieprzowiny rozwijał się. Obecnie bardziej prawdopodobne jest dalsze ograniczenie pogłowia świń w Polsce niż jego odbudowa, po długotrwałym spadku.

4. Na rynku mleka utrzymują się wysokie ceny. Ceny zbytu systematycznie rosną, spadek cen skupu w styczniu był bardzo niewielki, a dynamika wzrostu cen detalicznych artykułów mlecznych przyspieszyła w drugiej połowie 2013 r. Koniunkturę na krajowym rynku podtrzymuje wysoki popyt światowy, który utrzymać się powinien także w 2014 r., mimo wzrostu światowego napięcia. Zapowiadają to utrzymujące się wzrostowe tendencje cen światowych. W styczniu obliczany przez FAO indeks cen artykułów mlecznych zbliżył się do rekordowego poziomu z końca 2007 r.

5. Zahamowane zostały spadki cen na rynku wołowiny. Ceny żywca wołowego powoli rosną od grudnia, pod wpływem rozwijającego się eksportu. Dalszy wzrost cen mogą jednak zahamować bardzo niskie ceny żywca wieprzowego i drobiu.

6. Na rynku środków produkcji nie widać jeszcze wiosennego ożywienia. Niższe niż przed rokiem ceny światowe i zniesienie podwyższonych cen antydumpingowych na import nawozów z Ukrainy powinny hamować wzrost cen nawozów w okresie wzmożonego, wraz z rozpoczęciem prac wiosennych, zainteresowania rolników ich zakupem.

7. W styczniu, po okresie wolniejszego wzrostu w drugiej połowie poprzedniego roku, wyraźnie przyspieszyła dynamika wzrostu cen detalicznych żywności. Może to zapowiadać przyspieszenie wzrostu tych cen w 2014 r. Jednak jest zbyt wcześnie, aby przewidywać skalę wzrostu ze względu na rosnącą niepewność w otoczeniu makroekonomicznym, spowodowaną kryzysem ukraińskim.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

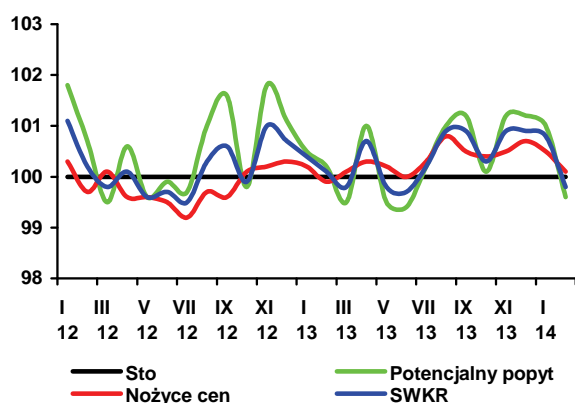
Wyszczególnienie	II 14	I 14	XII 13	XI 13	X 13	IX 12	II 13
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,8	100,8	100,9	100,9	100,3	100,9	100,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,6	101,0	101,2	101,2	100,1	101,2	100,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,1	100,5	100,7	100,5	100,4	100,5	99,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,9	100,4	100,6	100,5	100,4	100,5	99,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,8	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,8	100,2	100,3	100,2	100,2	100,2	99,8
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	99,9	101,9	101,2	100,3	99,9	100,4	99,8
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	98,6	100,3	100,8	102,1	99,7	102,7	99,8

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

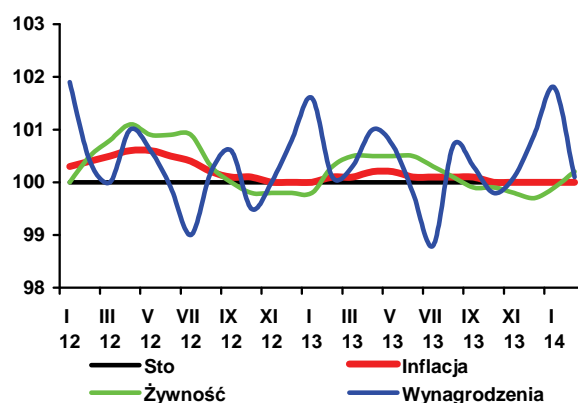
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

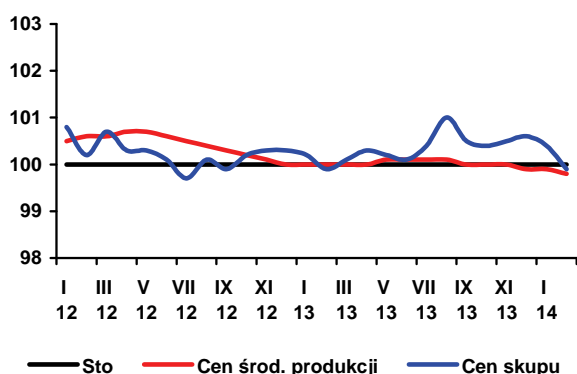
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

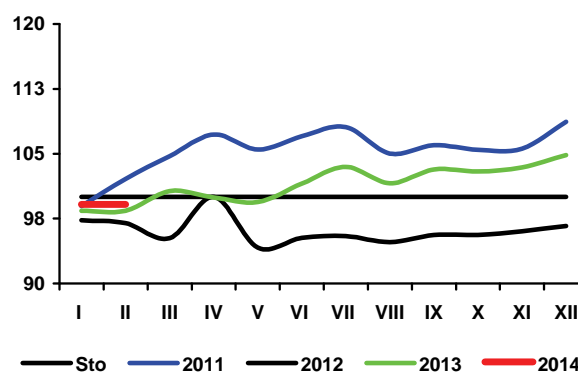
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Ostatnie szacunki Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC) zawierały raczej kosmetyczne zmiany w światowym bilansie zbóż. W stosunku do informacji sprzed miesiąca, zbiory zbóż w 2013 r. są oceniane na 1966 mln ton. W porównaniu ze zbiorami z 2012 r. byłoby to blisko o 10% więcej. Jednocześnie zwiększono prognozowane obroty handlu międzynarodowego oraz zużycia do odpowiednio 286 i 1914 mln ton, tj. o 8 i 5% więcej niż rok wcześniej. Zapasy zbóż na koniec sezonu są przewidywane na 386 mln ton wobec 334 mln ton w poprzednim sezonie, w tym u głównych eksporterów 131 mln ton (95 mln ton przed rokiem).

Zbiory pszenicy podniesiono o 1 mln ton do 708 mln ton. Nieznacznie zwiększono także obroty handlowe, a zużycie pozostało bez zmian (691 mln ton). Zapasy końcowe mogą wynieść 190 mln ton (173 mln rok wcześniej), z czego 131 mln ton u głównych eksporterów (96 mln ton). Produkcję zbóż paszowych szacuje się na 1258 mln ton, wobec 1135 mln ton rok wcześniej. Ich zużycie może wzrosnąć do 1223 mln ton (1914 mln ton w poprzednim sezonie), a obroty handlowe do 286 mln ton (265 mln ton). Zapasy na koniec sezonu 2013/14 mogą osiągnąć 196 mln ton (161 mln ton w poprzednim sezonie), w tym 75 mln u głównych eksporterów (47 mln ton).

Relacje popytu i podaży są znacznie mniej napięte niż w poprzednim sezonie, co znajduje odzwierciedlenie w poziomie cen na światowych rynkach w sezonie 2013/14. W lutym 2014 r. ich poziom jednak się zwiększył w reakcji na niesprzyjające warunki w niektórych regionach produkcyjnych oraz problemy natury logistycznej. Indeks cen IGC (GOI) wzrósł o 5% w stosunku do stycznia 2014 r., ale w porównaniu z lutym 2013 r. nadal był o 8% niższy. Jak na razie decydujący wpływ na światowe ceny mają dobre prognozy zbiorów w 2014 r. Aczkolwiek niski poziom zapasów pszenicy i powolna sprzedaż kukurydzy przez rolników w USA, przy rosnącym popycie światowym, powodują zwwyżki cen. Na podaż w rejonie Morza Czarnego i tym samym na światowe ceny zbóż może mieć wpływ także sytuacja polityczna w tym rejonie.

W miarę upływu czasu pojawia się coraz więcej informacji mówiących o utrzymującym się na wysokim poziomie eksporcie polskiego ziarna zbóż. W związku z tym, przy relatywnie stabilnym popycie krajowym dojdzie do znacznego ograniczenia zapasów zbóż na koniec sezonu 2013/14. Zasoby krajowe zbóż zmniejszyły się o blisko 4%. W nieco większym stopniu zmalałaby podaż całkowita (po uwzględnieniu prognozowanych obrotów handlu zagranicznego). Przy braku większych zmian w zużyciu krajowym, przewiduje się przesunięcia w jego strukturze. Wzrost zużycia przemysłowego o 17% do 3,4 mln ton skompensuje spadek zużycia paszowego o blisko 3% do 15,3 mln ton. W stosunku do rekordowego poprzedniego sezonu, eksport zmaleje tylko w niewielkim stopniu (o 6% do 4,2 mln ton). W związku z tym, rozchody ogółem w sezonie 2013/14 zmniejszą się tylko o 1,0% do 30,8 mln ton, a zapasy końcowe wyniosą niespełna 1,6 mln ton (1,9 mln ton w poprzednim sezonie).

Od lipca do stycznia 2014 r., do skupu trafiło 3,19 mln ton pszenicy (3,19 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu) oraz 775 tys. ton żyta (647 tys. ton).

W grudniu 2013 r. eksport ziarna zbóż wyniósł 432 tys. ton wobec 447 tys. ton w poprzednim miesiącu oraz 340 tys. ton w grudniu 2012 r. Import w grudniu 2013 r., tak jak w listopadzie 2013 r. wyniósł 162 tys. ton, w stosunku do 56 tys. ton w grudniu 2012 r.

W porównaniu z listopadem 2013 r., eksport prawie wszystkich produktów pierwotnego przetwórstwa zmniejszył się.

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Klimek**

Wzrósł jedynie wywóz stodu (o 12%). Podobna sytuacja miała miejsce w imporcie. W porównaniu z poprzednim miesiącem import stodu zwiększył się o 13%.

Eksport i import wszystkich produktów wtórnego przetwórstwa w tym czasie zmniejszył się.

Według wstępnych danych w 2013 r. dodatnie saldo handlu zagranicznego ziarnem zbóż wyniosło 2783 tys. ton wobec 1274 tys. ton w 2012 r. Eksport głównych zbóż w 2013 r., wyniósł 3969 tys. ton. W porównaniu z rokiem ubiegłym był większy o 36%. W 2013 r., za granicę najwięcej sprzedano pszenicy (1642 tys. ton, wobec 1061 tys. ton w 2012 r.). Największy wzrost eksportu w 2013 r. dotyczył żyta (o 177% do 865 tys. ton). Eksport kukurydzy wyniósł 886 tys. ton i było to o 16% mniej niż w roku ubiegłym.

Import ziarna zbóż w 2013 r. wyniósł 1187 tys. ton wobec 1640 tys. ton w 2012 r., a najgłębszy był spadek importu żyta (z 70 tys. ton do 6,4 tys. ton).

Ceny zbóż na rynkach krajów należących do Unii Europejskiej, po spadku w okresie żniw, powoli rosną, nadal są niższe niż w sezonie poprzednim o około 24-34%. Za pszenicę konsumpcyjną w Niemczech i Czechach płacono w styczniu 2014 r. odpowiednio o 5 i 1% mniej w porównaniu z poprzednim miesiącem. Podrożała natomiast pszenica na Węgrzech (o 6%). W styczniu 2014 r., w porównaniu z grudniem 2013 r., ceny jęczmienia paszowego we Francji i w Niemczech były niższe odpowiednio o 5 i 3%, natomiast ceny kukurydzy na Słowacji, Węgrzech i w Czechach były wyższe o 1 do 5%.

W styczniu 2014 r. cena pszenicy w skupie wynosiła 757,6 zł za tonę i była niższa niż w grudniu 2013 r. (o 0,4%). Natomiast cena żyta w skupie wynosiła 578,4 zł za tonę i była wyższa o około 2%, w porównaniu z grudniem 2013 r. W styczniu 2014 r. zanotowano wzrost cen zbóż na krajowych targowiskach. Najbardziej podrożały jęczmień (o 3% w stosunku do grudnia 2013 r.) i pszenica (o 2%). Zboża były nadal tańsze niż przed rokiem od 6 do 22%.

W styczniu 2014 r., w porównaniu z grudniem 2013 r., minimalnie wzrosły ceny mieszanki dla loch oraz mieszanki dla kur niosek, ceny pozostałych pasz zwiększyły się nieznacznie. W porównaniu ze styczniem 2013 r., ceny wszystkich pasz były niższe od 1 do 6%.

1 Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tabela 1. Bilans zbóż w Polsce (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14 szacunek	2012/13 =100
Zapasy początkowe	2399	3567	4815	3947	3581	2617	73,1
Produkcja	27582	29727	27084	26647	28408	28230	99,4
Zasoby krajowe	29981	33294	31899	30594	31990	30846	96,4
Import	2399	2024	2184	2766	1676	1523	90,9
Ogółem zasoby	32379	35318	34083	33360	33666	32369	96,1
Zużycie krajowe:	26381	27803	28165	27583	26550	26558	100,0
w tym spasanie	16120	16680	17118	16625	15740	15290	97,1
Eksport	2431	2700	1971	2196	4500	4215	93,7
Zapasy końcowe	3567	4815	3947	3581	2617	1596	61,0
Zbiory minus zużycie	1201	1924	-1081	-936	1859	1671	89,9
Zapasy/zużycie (%)	12,4	15,8	13,1	12,0	8,4	5,2	x

Tab. 2. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2012	XII	1016,8	748,1	871,9	855,6	1000,5	789,3	898,9	870,1	414,7
2013	I-VI	5849,9	4374	5073,3	4960,1	6220,6	4678,3	5533,4	5325,3	X
2013	I	1025,0	764,6	875,3	885,2	1031,9	792,1	916,2	888,2	419,1
	II	1021,3	760,0	873,0	862,0	1037,9	787,0	922,6	900,3	422,8
	III	979,4	776,8	837,4	840,8	1032,4	782,6	914,7	877,1	421,3
	IV	972,5	740,1	844,5	809,6	1051,1	792,9	939,2	909,0	419,5
	V	955,0	684,6	838,4	804,4	1037,0	767,2	928,3	879,1	423,1
	VI	896,7	647,9	804,7	758,1	1030,3	756,5	912,4	871,6	X
	VII	806,2	531,2	638,4	668,0	1021,8	750,4	900,2	651,6	X
	VIII	648,6	442,2	783,0	649,7	897,1	646,8	792,0	651,6	X
	IX	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
	XI	742,1	542,6	571,7	738,8	890,9	659,4	824,5	676,6	424,6
	XII	760,5	568,5	632,3	759,5	894,6	678,6	834,9	681,9	423,0
2014	I	757,6	578,4	-	-	911,3	683,4	861,9	689,5	423,2
Zmiana w %										
	I 2014 XII 2013	-0,4	1,7	-	-	1,9	0,7	3,2	1,1	X
	I 2014 I 2013	-26,1	-24,4	-	-	-11,7	-13,7	-5,9	-22,4	X

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 3. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2012	XII	258,7	72,8	36,6	32,6	24,9	25,5	357,3	148,7	162,1
2013	I-VI	1335,3	449,3	217,2	236,2	180,7	140,5	1962,8	910,6	660,7
2013	I	208,0	69,2	34,9	38,7	22,0	24,6	313,0	137,1	105,6
	II	280,5	77,8	43,8	43,6	33,6	29,9	403,9	168,5	107,8
	III	200,4	65,5	46,5	34,5	23,9	24,7	312,8	144,6	119,1
	IV	189,1	66,0	28,8	30,0	23,8	17,1	270,2	127,7	90,6
	V	277,9	99,7	32,6	51,5	42,6	26,0	392,9	185,5	123,7
	VI	179,4	71,1	30,6	37,9	34,8	18,2	270,0	147,2	113,9
	VII	205,1	64,9	59,8	110,4	70,7	29,5	408,6	195,4	81,9
	VIII	868,1	281,3	220,4	219,5	67,6	143,8	1473,6	613,6	42,2
	IX	533,6	148,9	127,7	46,1	18,2	68,4	785,5	321,6	60,4
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
	XI	398,6	112,3	94,2	18,3	10,9	49,0	565,0	327,5	419,9
	XII	320,9	87,0	78,2	17,6	12,0	42,5	464,6	191,8	144,6
2014	I	289,3	-	50,7	-	-	-	-	-	-
Zmiana w %										
	I 2014 XII 2013	-9,8	-	-35,2	-	-	-	-	-	-
	I 2014 I 2013	39,1	-	45,3	-	-	-	-	-	-

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2012	I-XII	1862,8	1493,6	138,3	1015,8	143,8	6867,1
2011 ^b	I-XII	2779,9	2200,7	214,2	1600,9	183,0	7738,4
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2012	XII	155,2	121,2	10,2	85,5	11,6	543,7
2013	I	170,0	130,0	10,9	80,7	12,8	569,5
	II	148,3	115,2	10,6	77,5	12,6	513,1
	III	164,5	127,7	10,9	85,6	12,3	571,5
	IV	152,3	116,6	12,1	82,9	11,8	595,4
	V	143,3	111,8	11,2	84,9	10,9	588,7
	VI	154,8	122,6	11,1	85,0	12,3	560,4
	VII	157,5	119,7	10,9	89,6	12,3	576,9
	VIII	169,0	129,8	11,3	90,0	11,3	591,1
	IX	181,4	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
	X	177,9	142,7	13,4	90,3	13,8	638,0
	XI	167,1	136,4	11,2	83,7	11,8	590,6
	XII	155,4	121,1	12,1	85,7	13,6	587,9
Zmiana w %							
	XII 2013 XI 2013	-7,0	-11,2	8,0	2,4	15,3	-0,5
	XII 2013 XII 2012	0,1	-0,1	18,6	0,2	17,2	8,1

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2913,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1639,5
2013	I-XII	1641,7	864,7	290,6	885,5	3969,3	570,9	6,4	158,3	284,1	1186,6
2012	XII	89,0	45,7	44,3	142,5	339,5	16,7	0,0	2,4	25,2	55,6
2013	I	71,8	38,3	14,8	118,4	262,5	31,5	0,1	7,9	13,7	64,1
	II	44,5	44,9	7,8	62,5	191,6	27,2	0,5	8,1	23,3	75,6
	III	108,6	41,1	38,2	62,5	264,0	32,2	0,7	13,2	15,6	74,7
	IV	21,9	41,4	12,9	59,4	156,7	45,8	0,2	9,2	12,9	84,4
	V	30,2	41,0	12,9	52,2	150,7	30,9	0,7	8,4	16,0	69,0
	VI	87,7	70,1	14,8	52,8	238,7	21,1	0,2	18,9	16,8	67,8
	VII	50,7	32,1	43,4	71,7	211,6	67,6	0,0	22,0	6,0	107,9
	VIII	196,0	90,0	136,2	30,0	490,6	60,7	1,1	5,9	3,0	82,7
	IX	296,9	162,5	6,4	39,5	542,8	62,9	2,4	6,0	14,2	102,0
	X	323,5	122,8	1,8	86,3	565,2	82,2	0,4	11,0	26,2	134,0
	XI	165,4	109,6	0,9	157,6	462,8	68,4	0,0	16,1	61,9	162,2
	XII	244,6	70,8	0,6	92,6	432,2	40,4	0,1	31,6	74,5	162,2
Zmiana w %											
	XII 2013 XI 2013	47,9	-35,4	-36,9	-41,2	-6,6	-40,8	158,1	96,0	20,3	0,0
	XII 2013 XII 2012	174,7	54,7	-98,7	-35,0	27,3	141,6	4073,5	1217,0	195,7	191,9
	I-XII 2013 I-XII 2012	54,8	176,8	-7,0	-15,5	36,2	-22,3	-90,9	-19,7	-42,7	-27,6

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	78,1	16,5	57,5	23,1	28,0	54,9	13,0	25,3	37,2	122,8
2012	XII	6,9	0,8	2,5	1,9	2,4	4,0	7,6	2,1	2,2	10,0
2013	I	7,8	1,4	3,7	2,3	1,9	4,8	1,3	2,5	3,9	15,9
	II	6,1	1,3	3,0	2,1	2,5	4,3	1,1	2,3	4,0	14,9
	III	6,9	1,2	4,0	1,9	3,5	4,1	1,7	3,1	4,1	15,8
	IV	7,1	1,2	5,0	0,9	2,3	4,1	1,0	1,8	2,8	9,1
	V	6,1	1,3	3,9	2,7	2,0	4,2	1,1	2,0	2,1	8,5
	VI	6,1	1,2	4,7	1,0	2,4	4,5	1,0	1,8	3,2	12,0
	VII	7,3	1,4	5,6	1,1	3,5	4,1	1,1	1,8	2,8	10,0
	VIII	5,8	1,3	5,8	1,8	2,1	4,3	0,8	1,6	3,2	10,3
	IX	6,8	1,5	5,5	2,4	2,0	5,0	1,1	2,1	4,0	6,4
	X	6,0	1,8	6,8	2,2	2,5	5,9	1,2	2,7	2,6	6,0
	XI	7,0	1,6	5,5	2,9	1,6	4,8	0,9	2,0	2,6	6,5
	XII	5,1	1,4	4,0	1,9	1,8	4,7	0,8	1,8	1,9	7,4
Zmiana w %											
	XII 2013 XI 2013	-26,3	-11,8	-27,9	-32,1	11,7	-2,2	-16,1	-12,7	-29,6	13,3
	XII 2013 XII 2012	-25,2	63,2	61,5	4,1	-24,6	18,7	-89,7	-16,1	-17,2	-26,5
	I-XII 2013 I-XII 2012	4,0	33,9	91,8	21,2	-43,8	-2,0	-36,2	-16,0	23,6	-42,0

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 7. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	86,8	328,0	148,0	213,7	70,3	19,9	140,4	391,1	167,7
2012	XII	2,0	6,4	21,7	9,2	15,9	5,2	1,6	9,9	25,9	12,5
2013	I	2,7	7,6	24,4	9,5	20,5	5,1	1,4	11,0	29,1	15,0
	II	2,2	7,5	23,2	10,8	17,6	4,8	1,7	10,6	28,5	13,9
	III	2,4	7,5	26,3	12,2	17,7	6,0	1,9	11,4	29,4	12,5
	IV	2,1	8,0	27,6	13,0	19,1	5,5	1,8	12,1	31,0	16,5
	V	2,0	6,6	24,9	12,1	12,1	6,2	1,6	11,3	35,7	12,2
	VI	1,9	6,9	28,9	11,3	16,8	5,5	1,9	10,7	32,2	11,7
	VII	2,1	7,5	26,8	13,5	21,3	6,9	1,6	11,7	37,0	13,4
	VIII	2,2	6,5	27,4	12,8	12,9	5,8	1,6	13,0	31,5	14,4
	IX	2,2	7,5	29,4	13,8	22,2	5,9	1,7	12,8	35,2	13,3
	X	2,9	7,9	32,3	13,2	23,6	6,4	1,6	14,0	37,0	14,8
	XI	2,5	6,7	30,7	13,8	15,8	6,6	1,6	11,4	33,8	15,1
	XII	2,1	6,5	26,1	12,1	14,2	5,4	1,5	10,4	30,8	14,9
Zmiana w %											
	XII 2013 XI 2013	-16,1	-4,0	-14,9	-12,4	-10,0	-17,2	-3,3	-9,1	-9,1	-1,4
	XII 2013 XII 2012	5,7	0,9	20,2	31,6	-10,5	5,7	-3,6	5,1	18,9	19,6
	I-XII 2013 I-XII 2012	-13,1	4,9	14,1	15,4	11,8	6,3	-1,5	16,9	1,8	9,8

^a uzyskane przez spęcznie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 8. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2012	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84
	XII	1,48	2,38	1,89	4,46	3,81	4,50	4,96	5,85
2013	I	1,50	2,42	1,92	4,46	3,87	4,52	4,99	5,86
	II	1,47	2,45	1,99	4,46	3,89	4,52	4,99	5,86
	III	1,42	2,47	2,00	4,48	3,90	4,50	4,99	5,89
	IV	1,39	2,47	2,05	4,48	3,90	4,50	5,00	5,88
	V	1,37	2,50	2,13	4,50	3,89	4,50	5,00	5,87
	VI	1,35	2,50	2,09	4,44	3,89	4,48	5,00	5,84
	VII	1,29	2,54	2,10	4,44	3,89	4,48	5,01	5,84
	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
	XI	1,13	2,51	2,05	4,54	3,89	4,44	5,00	5,85
	XII	1,16	2,49	2,10	4,54	3,89	4,44	5,00	5,87
2014	I	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana w %									
	I 2014 XII 2013	-	-	-	-	-	-	-	-
	I 2014 I 2013	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
	XII	1742,1	1829,5	2443,9	1525,0	2013,3	1756,8	2737,9
2013	I	1747,2	1855,1	2446,6	1531,0	2021,7	1769,0	2743,2
	II	1719,4	1793,9	2422,1	1548,0	1976,7	1773,4	2744,6
	III	1733,4	1844,8	2448,0	1550,5	1989,4	1777,1	2742,6
	IV	1717,9	1857,1	2455,3	1564,5	1979,5	1773,3	2749,1
	V	1742,6	1855,7	2454,0	1558,1	1983,7	1769,3	2749,4
	VI	1747,6	1852,2	2472,2	1555,1	1986,4	1770,9	2752,8
	VII	1748,1	1850,4	2474,5	1550,4	1984,7	1769,9	2755,8
	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1766,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
	XI	1726,7	1748,1	2434,4	1449,6	1819,2	1700,4	2731,4
	XII	1720,2	1750,8	2434,1	1445,0	1817,9	1693,2	2733,1
2014	I	1715,6	1752,6	2417,7	1435,9	X	1695,2	2731,1
Zmiana w %								
I 2014 XII 2013		-0,3	0,1	-0,7	-0,6	X	0,1	-0,1
I 2014 I 2013		-1,8	-5,5	-1,2	-6,2	X	-4,2	-0,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2012	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,1	3,774	2,065
	XII	1,932	2,012	3,469	0,722	1,958	3,515	2,017
2013	I	1,933	1,959	3,463	0,707	1,87	3,351	1,969
	II	1,967	1,905	3,487	0,719	1,887	3,346	2,019
	III	1,981	1,927	3,504	0,7	1,954	3,457	2,141
	IV	1,973	1,883	3,467	0,709	1,928	3,388	2,086
	V	2,031	1,913	3,584	0,703	1,877	3,312	2,636
	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,02	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177
	XI	2,198	2,042	4,142	0,869	2,003	3,773	2,204
	XII	2,129	2,032	4,028	0,895	1,933	3,656	2,193

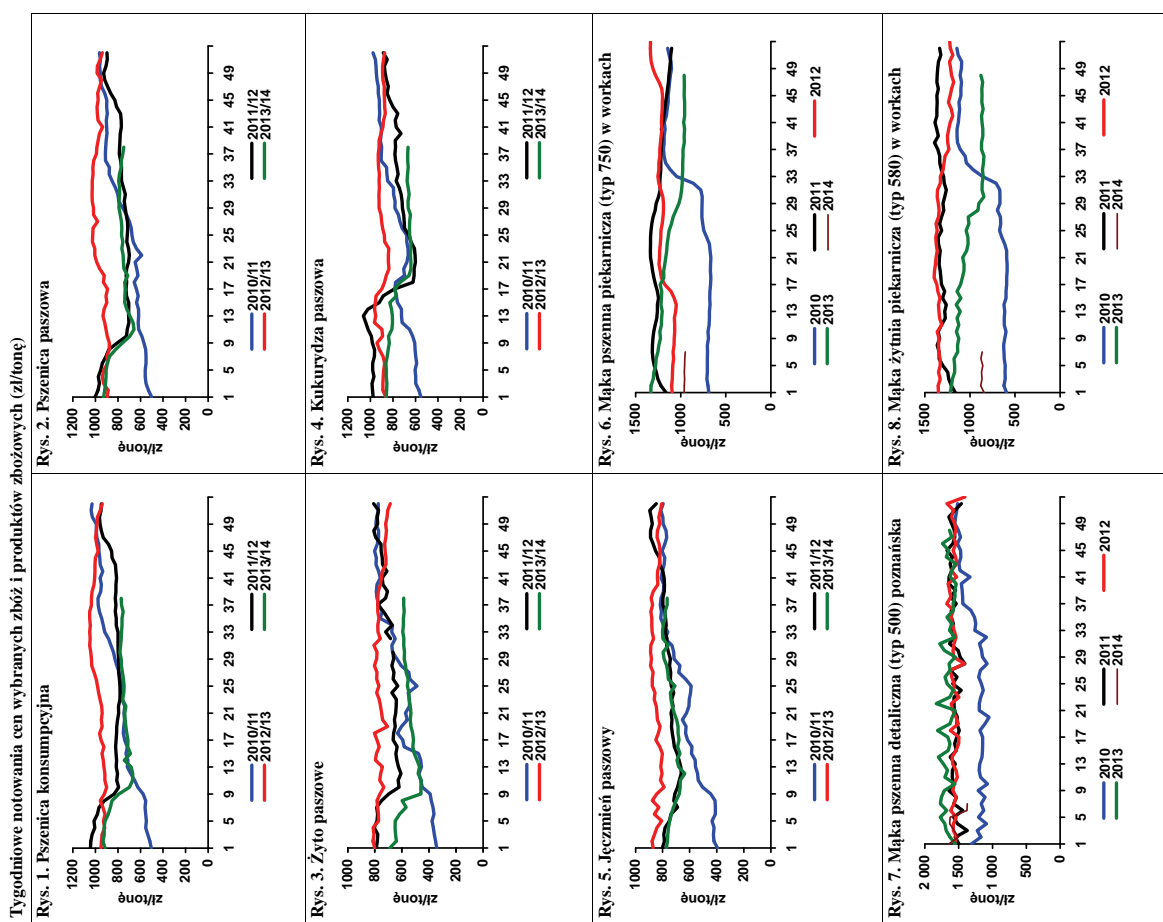
^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 11. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2012 VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217	
XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227	
2013 I	263	252	237	230	232	212	197	219	231	
II	255	254	232	219	218	213	220	216	243	
III	245	237	212	218	208	202	211	196	221	
IV	254	237	221	216	214	195	213	204	224	
V	240	232	208	199	206	189	205	204	200	
VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196	
VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204	
VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170	
IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174	
X	187	176	155	178	173	149	140	136	164	
XI	193	165	162	184	178	147	140	140	157	
XII	198	173	167	177	182	X	142	144	156	
2014 I	189	172	178	169	177	156	149	146	164	
Zmiana w %										
I 2014 XII 2013	-4,7	-0,7	6,4	-4,6	-2,8	X	4,6	1,2	5,0	
I 2014 I 2013	-28,3	-31,8	-25,0	-26,6	-23,7	-26,2	-24,6	-33,5	-29,1	

Źródło: Dane MRiRW.

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2011-13; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

W sezonie 2013/2014 buraki cukrowe zebrano z powierzchni 184,8 tys. ha. Średni plon wyniósł 60,8 ton/ha i był niższy niż przed rokiem (63,6 ton/ha). Zbiory buraków cukrowych wyniosły 11,2 mln ton i były 8,7% mniejsze niż w sezonie 2012/2013, na skutek zarówno mniejszej powierzchni uprawy jak i niższych plonów.

Buraki cukrowe były przetwarzane w 18 cukrowniach należących do czterech koncernów cukrowniczych. Kampania cukrownicza trwała 98 dób

i ze względu na mniejszą podaż surowca była krótsza niż przed rokiem (111 dób). Dobra jakość buraków cukrowych spowodowała, że wydatek cukru wyniósł 15,83%, wobec 15,42% w poprzednim sezonie. Według szacunków związków branżowych produkcja cukru w kampanii 2013/2014 wyniosła ok. 1778 tys. ton i była o 7% mniejsza niż w kampanii 2012/2013. Według danych GUS w okresie wrzesień-styczeń wyprodukowano 1655 tys. ton cukru, tj. o 9% mniej niż w analogicznym okresie sezonu 2013/2014.

Produkcja cukru jest większa od kwoty produkcyjnej (1406,5 tys. ton) i cukier pozakwotowy będzie kierowany przede wszystkim na eksport. Częściowo może zostać jednak zaliczony na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2014/2015. Koncerny cukrownicze w br. mogą więc zakontraktować mniejsze ilości buraków.

Popyt na cukier na krajowym rynku wykazuje niewielkie zmiany. W okresie trzech kwartałów 2013 r. miesięczne spożycie cukru, bez cukru zawartego w artykułach spożywczych, wyniosło 1,17 kg/osobę, wobec 1,18 kg/osobę w analogicznym okresie 2012 r. Największy spadek konsumpcji wystąpił w rodzinach rolniczych (z 1,82 do 1,69 kg/osobę). Duże spożycie utrzymuje się w gospodarstwach domowych emerytów (1,62 kg/osobę), a najmniejsze w rodzinach osób pracujących

na własny rachunek (0,87 kg/osobę). Malejące spożycie w gospodarstwach domowych jest rekompensowane rosnącym zużyciem w przemyśle spożywczym, które w dużym stopniu jest stymulowane produkcją żywności zawierającej duże ilości cukru na eksport.

Eksport cukru wyniósł w 2013 r. 513 tys. ton. Cukier sprzedawano przede wszystkim na rynku unijnym (365 tys. ton), w tym do Niemiec (117 tys. ton), na Słowację (62 tys. ton) i Czech (39 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnie cen ok. 690 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (53 tys. ton), Rosji (22 tys. ton), Libanu (20 tys. ton) i Syrii (13 tys. ton). Ceny transakcyjne na rynkach krajów trzecich wyniosły średnio ok. 395 EUR/tonę.

Import cukru wyniósł 199 tys. ton. W okresie lipiec-grudzień 2013 r. do kraju sprowadzono zaledwie ok. 7 tys. ton cukru miesięcznie. W drugim półroczu nie rafinowano cukru surowego, gdyż od połowy września cukrownie przerabiały buraki cukrowe. Największe ilości cukru sprowadzono z Brazylii (51 tys. ton), Kuby (28 tys. ton), Sudanu (27 tys. ton) i Mozambiku (19 tys. ton). Z krajów trzecich cukier importowano po 564 EUR/tonę. Import z UE-27 był niewielki 57 tys. ton, ale ceny transakcyjne były wysokie 668 EUR/tonę.

W lutym 2014 r. ceny cukru na rynku światowym wzrosły. Ceny cukru surowego osiągnęły poziom 385 USD/tonę, a cukru białego 475 USD/tonę i były porównywalne z cenami z lutego 2013 r. Duża podaż cukru na świecie powoduje, że w najbliższych miesiącach można oczekiwać niewielkiego wzrostu cen. Kontrakty terminowe do maja 2015 r. wskazują, że ceny cukru białego będą wynosiły 480-500 USD/tonę, a cukru surowego 380-400 USD/tonę. Na rynku UE ceny cukru wynoszą 700-800 EUR/t, a przewidywany poziom cen nie jest satysfakcjonujący dla unijnych producentów.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2012	I	646,10	776,54	492,89	861,62	871,81	824,41
	II	617,51	772,48	497,14	777,93	823,08	713,27
	III	704,49	800,28	488,41	640,33	809,45	813,60
	IV	715,15	820,95	482,25	646,18	835,37	612,77
	V	661,80	828,09	475,14	736,79	879,74	708,48
	VI	649,73	793,88	448,22	776,22	865,11	754,23
	VII	619,54	783,12	466,39	595,69	817,16	582,49
	VIII	659,44	809,27	496,03	443,15	799,28	420,98
	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

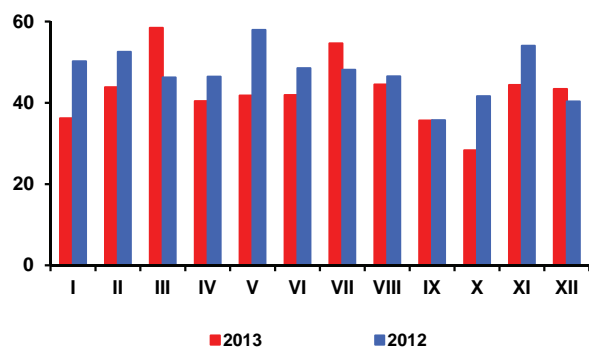
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	paczkowany		
2011	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17

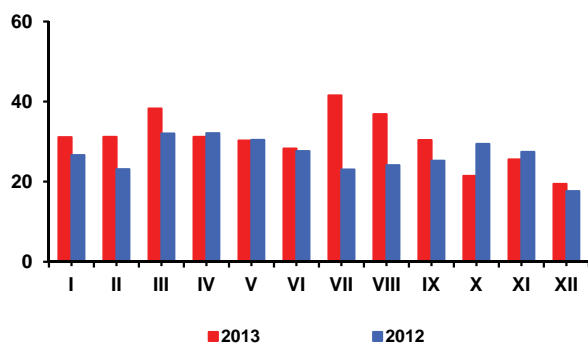
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

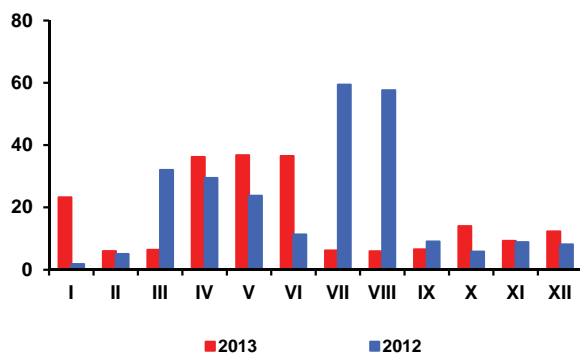
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

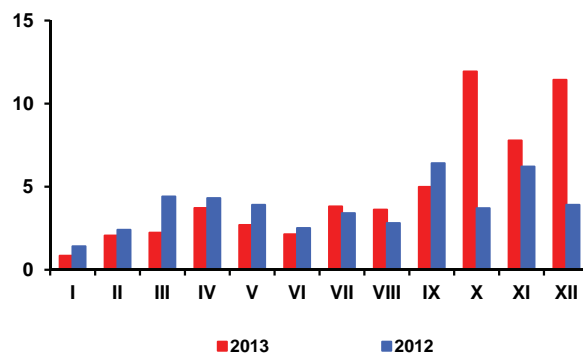
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

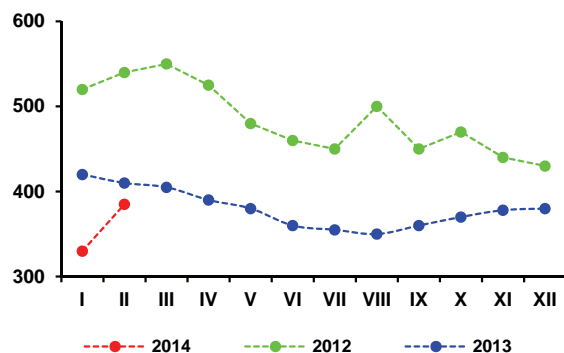
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

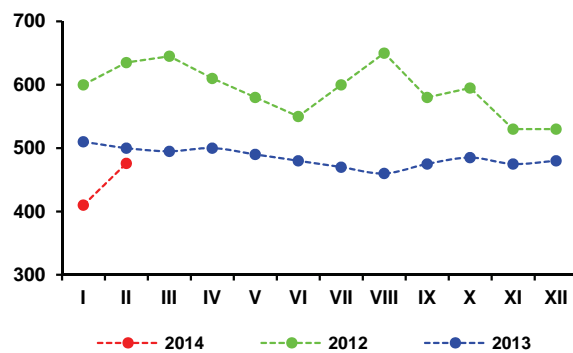
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Według oceny Oil World z lutego, w sezonie 2013/14 światowe zbiory nasion i owoców 7 najważniejszych roślin oleistych wzrosną o 5,3% do 483,5 mln ton, tj. o 7,4 mln ton mniej w porównaniu z przewidywaniami sprzed miesiąca, ale nadal będą o 24,4 mln ton większe niż w sezonie poprzednim. Obniżono szacunki zbiorów dla soi (o 7,8 mln ton) i kopry (o 0,1 mln ton), a zwiększono dla rzepaku (o 0,3 mln), orzeszków ziemnych i ziaren palmowych (po 0,1 mln ton). Zmniejszono szacunki soi we wszystkich krajach Ameryki Południowej, w tym najbardziej obniżono je w Brazylii (o 4,5 mln ton).

Według aktualnej oceny światowe zużycie nasion i owoców 7 głównych roślin oleistych wzrośnie do 468,9 mln ton (o 3,8%) i będzie o 14,6 mln ton mniejsze od ich produkcji. Zapasy na koniec sezonu wyniosą 89,8 mln ton, wobec 75,1 mln ton przed rokiem i 67,6 mln ton przed dwoma laty.

Po niewielkim wzroście w grudniu, w styczniu nastąpił ponownie spadek cen rzepaku i śruty rzepakowej na rynku europejskim. Kontynuowany był też spadek cen oleju rzepakowego. W styczniu 2013 r. przeciętna cena rzepaku w portach europejskich wyniosła 496 USD/tonę (cif Hamburg) i była o 16 USD/tonę (o 3,1%) niższa niż przed miesiącem i o 132 EUR (o 21,0%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 952 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 60 USD/tonę (o 5,9%) tańszy niż przed miesiącem i o 262 USD/tonę (o 21,6%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 335 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 1 USD/tonę (o 0,3 %) niższa niż przed miesiącem i o 29 USD/tonę (o 8,0%) niższa niż przed rokiem. Według najnowszej oceny cena rzepaku na rynku europejskim zmaleje w sezonie 2013/14 średnio o 19% do 500 USD/tonę, oleju rzepakowego o 15% do 1005 USD/tonę, a śruty rzepakowej o 17% do 310 USD/tonę.

Na rynku krajowym po spadku w styczniu, w lutym ceny rzepaku i produktów jego ponownie nieznacznie wzrosły. Za rzepak płacono średnio 1555 zł/tonę, tj. o 4,2% więcej. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego wzrosła o 1,2% do 3325 zł/tonę, a śruty rzepakowej o 10,7% do 1000 zł/tonę. W relacji do lutego 2013 r. ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej były niższe odpowiednio o 21,5%, 20,0% i 6,1%.

Krajowy przerób rzepaku w 2013 r. był znacznie większy niż w roku poprzednim. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w minionym roku 968 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 43% więcej niż w poprzednim roku. Od sierpnia przerób rzepaku przekracza 100 tys. ton lub jest bliski tej wielkości, podczas gdy w pierwszych siedmiu miesiącach ubiegłego roku wahał się od 47 do 76 tys. ton. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w tych zakładach wyniosła 642 tys. ton i była o 18% większa niż przed rokiem, z tego na

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

cele spożywcze zwiększyła się o 13% do 438 tys. ton, a na cele techniczne o 30% do 204 tys. ton. Produkcja margaryn wzrosła o 4% do 419 tys. ton.

Eksport surowców i produktów oleistych w grudniu 2013 r. był mniejszy niż w poprzednim miesiącu, a ich import większy. Mniej przywieziono tylko olejów roślinnych. Według wstępnych danych w całym 2013 r. wywieziono: 771 tys. ton nasion oleistych, w tym 751 tys. ton rzepaku (prawie 3 razy więcej niż w 2012 r.), 366 tys. ton olejów roślinnych, w tym 349 tys. ton oleju rzepakowego (o 93% więcej), 768 tys. ton śrut oleistych, w tym 714 tys. ton śruty rzepakowej (o 7% więcej) i 130 tys. ton margaryn (o 3% mniej). Przywieziono: 2970 tys. ton śrut oleistych (o 17% mniej niż 2012 r.), 520 tys. ton olejów roślinnych (o 3% mniej), 422 tys. ton nasion oleistych (o 34% mniej), w tym 256 tys. ton rzepaku (o 53% mniej) oraz 92 tys. ton margaryn (o 21% mniej). Wpływy z eksportu surowców i produktów oleistych w 2013 r. wyniosły 974 mln EUR i były o 48% większe niż w roku poprzednim, a wydatki na ich import obniżyły się o 11% do 1820 mln EUR. W tej sytuacji deficyt w handlu surowcami i produktami oleistymi obniżył się do 845 mln EUR, z 1391 mln EUR przed rokiem.

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych, podobnie jak wielu innych grup produktów, rosły w 2013 r. znacznie wolniej niż w dwóch poprzednich latach. Przy powolnym wzroście cen margaryn, na rynku olejów roślinnych przeważały spadki cen. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych był w 2013 r. o 0,8% wyższy niż w poprzednim roku. Tłuszcze roślinne podrożały o 1,2 pkt. proc. mniej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi, w tym o 3,0 pkt. proc. mniej niż tłuszcze zwierzęce. Margaryny podrożały zdecydowanie mniej niż masło, a oleje roślinne mniej niż „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (słonina, smalec). Ceny margaryn wzrosły średnio o 0,2%, a masła o 4,2%. Oleje roślinne podrożały o 1,4%, a „pozostałe tłuszcze zwierzęce” o 1,9%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	515 142	182 015	1028639	26,70	26,2	67,6
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1161448	30,14	25,1	71,6
2012 XII	69 431	41 981	18 358	93 054	2,41	26,4	74,6
2013 I	73 438	44 364	17 787	100 015	2,60	24,2	73,4
II	65 496	35 253	16 722	84 027	2,18	25,5	77,9
III	75 774	42 768	22 331	96 211	2,50	29,5	78,8
IV	66 550	45 322	23 967	87 905	2,28	36,0	75,7
V	47 197	42 647	24 885	64 959	1,69	52,7	72,7
VI	65 470	37 656	32 036	71 090	1,84	48,9	92,1
VII	53 703	46 782	33 928	66 557	1,73	63,2	80,7
VIII	108 423	42 614	39 396	111 641	2,90	36,3	97,1
IX	104 246	44 200	38 179	110 267	2,86	36,6	94,5
X	108 564	53 633	44 375	117 822	3,06	40,9	92,1
XI	100 958	46 718	38 347	109 329	2,84	38,0	92,3
XII	97 809	38 251	34 229	101 831	2,64	35,0	96,1
Zmiany w %							
XII 2013 / XI 2012	-3,1	-18,1	-10,7	-6,9	-5,7	x	x
XII 2013 / XII 2012	40,9	-8,9	86,5	9,4	9,5	x	x
I-XII 2012 / I-XII 2011	19,6	4,5	14,6	12,9	12,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	85 490	164 628	616 374	16,00	23,7	112,8
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2012 XII	69 431	7 215	17 223	59 423	1,54	24,8	116,8
2013 I	73 438	8 125	15 144	66 419	1,72	20,6	110,6
II	65 496	8 052	14 571	58 977	1,53	22,2	111,1
III	75 774	7 203	21 159	61 818	1,60	27,9	122,6
IV	66 550	6 861	22 588	50 823	1,32	33,9	130,9
V	47 197	6 498	23 693	30 002	0,78	50,2	157,3
VI	65 470	4 528	30 109	39 889	1,04	46,0	164,1
VII	53 703	5 194	32 912	25 985	0,67	61,3	206,7
VIII	108 423	4 927	38 564	74 786	1,94	35,6	145,0
IX	104 246	9 307	37 119	76 434	1,98	35,6	136,4
X	108 564	9 089	42 876	74 777	1,94	39,5	145,2
XI	100 958	6 701	36 908	70 751	1,84	36,6	142,7
XII	97 809	6 801	33 165	71 445	1,85	33,9	136,9
Zmiany w %							
XII 2013 / XI 2012	-3,1	1,5	-10,1	1,0	0,5	x	x
XII 2013 / XII 2012	40,9	-5,7	92,6	20,2	20,1	x	x
I-XII 2012 / I-XII 2011	19,6	19,5	9,9	22,2	22,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	2 950 882	505 004	3 489 146	48,4	29,9
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2012 XII	101 495	353 160	55 076	399 579	54,3	25,4
2013 I	110 157	202 268	43 859	268 566	39,8	41,0
II	98 244	303 946	50 254	351 936	51,2	27,9
III	113 661	219 723	70 210	263 174	61,8	43,2
IV	99 825	271 920	54 032	317 713	54,1	31,4
V	70 796	180 669	22 152	229 312	31,3	30,9
VI	98 205	266 828	35 210	329 823	35,9	29,8
VII	80 555	294 727	34 147	341 134	42,4	23,6
VIII	162 635	171 023	70 746	262 911	43,5	61,9
IX	156 369	256 073	72 221	340 221	46,2	46,0
X	162 846	240 202	95 160	307 888	58,4	52,9
XI	151 437	257 518	83 481	325 474	55,1	46,5
XII	146 714	305 598	82 513	369 798	56,2	39,7
Zmiany w %						
<u>XII 2013</u> <u>XI 2012</u>	-3,1	18,7	-1,2	13,6	x	x
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	40,9	1,3	-0,3	14,5	x	x
<u>I-XII 2012</u> <u>I-XII 2011</u>	19,6	20,9	32,1	18,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	15 309	440 599	617 978	42,2	168,8
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2012 XII	101 495	1 707	48 034	55 168	47,3	184,0
2013 I	110 157	3 717	35 371	78 503	32,1	140,3
II	98 244	3 012	42 730	58 526	43,5	167,9
III	113 661	1 708	55 650	59 719	49,0	190,3
IV	99 825	2 173	40 337	61 661	40,4	161,9
V	70 796	2 933	8 043	65 686	11,4	107,8
VI	98 205	25 546	24 447	99 304	24,9	98,9
VII	80 555	3385	26 694	57 246	33,1	140,7
VIII	162 635	3 093	65 044	100 684	40,0	161,5
IX	156 369	5 163	68 269	93 263	43,7	167,7
X	162 846	3 099	88 582	77 363	54,4	210,5
XI	151 437	2 685	74 999	79 123	49,5	191,4
XII	146 714	4 301	73 459	77 556	50,1	189,2
Zmiany w %						
<u>XII 2013</u> <u>XI 2012</u>	-3,1	60,2	-2,1	-2,0	x	x
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	40,9	43,6	-2,9	146,1	x	x
<u>I-XII 2012</u> <u>I-XII 2011</u>	19,6	55,5	30,2	12,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,01	32,3	114,4
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2012 XII	40 236	11 367	14 672	36 931	0,96	36,5	108,9
2013 I	32 114	7 025	9 988	29 151	0,76	31,1	110,2
II	35 370	7 685	10 467	32 588	0,85	29,6	108,5
III	36 367	8 974	9 706	35 635	0,92	26,7	102,1
IV	33 002	7 708	9 618	31 092	0,81	29,1	106,1
V	31 936	6 784	9 542	29 178	0,76	29,9	109,5
VI	35 856	6 573	11 063	31 366	0,81	30,9	114,3
VII	29 676	7 398	8 676	28 398	0,74	29,2	104,5
VIII	35 649	7 794	10 209	33 234	0,86	28,6	107,3
IX	36 865	8 298	12 600	32 563	0,85	34,2	113,2
X	44 733	10 036	14 947	39 822	1,03	33,4	112,3
XI	39 085	5 256	14 056	30 285	0,79	36,0	129,1
XII	28 436	8 291	9 098	27 629	0,72	32,0	102,9
Zmiany w %							
<u>XII 2013</u> <u>XI 2012</u>	-27,2	57,7	-35,3	-8,8	-8,9	x	x
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	-1,0	12,9	-3,6	3,8	4,3	x	x
<u>I-XII 2012</u> <u>I-XII 2011</u>	11,3	47,4	4,7	21,9	21,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2012 I-XII	1981,1	893,4	2,22
2013 I	2006,0	1025,0	1,96
II	1982,0	1021,3	1,94
III	1986,0	979,4	2,03
IV	1980,0	972,5	2,04
V	1979,0	955,0	2,07
VI	1991,0	896,7	2,22
VII	1388,2	806,2	1,72
VIII	1400,9	648,6	2,16
IX	1551,4	704,7	2,20
X	1522,0	734,2	2,07
XI	1519,0	742,1	2,05
XII	1531,0	760,5	2,01
2014 I	1493,0	757,6	1,97
Zmiany w %			
<u>I 2014</u> <u>XII 2013</u>	-2,5	-0,4	x
<u>I 2014</u> <u>I 2013</u>	-25,6	-26,1	x
<u>I-XII 2012</u> <u>I-XII 2011</u>	7,7	8,8	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

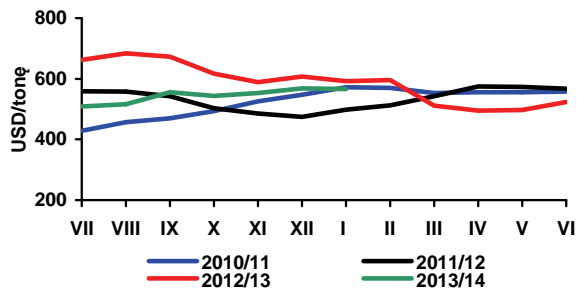
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2012 XII	5,40	7,29	16,49	6,57	6,98	14,20	21,45	8,16
2013 I	5,16	7,19	16,14	6,51	7,01	14,18	21,80	8,12
II	5,39	7,13	15,83	6,47	6,95	14,05	21,75	7,96
III	5,25	7,06	15,85	6,44	6,90	14,05	21,55	7,96
IV	5,13	7,14	16,02	6,4	6,90	14,00	21,55	7,92
V	5,36	7,20	16,55	6,35	6,90	14,05	21,70	7,84
VI	5,35	7,10	16,91	6,30	6,86	14,03	22,05	7,84
VII	5,25	7,21	17,57	6,25	6,92	14,08	22,25	7,80
VIII	5,23	7,24	17,93	6,28	6,91	14,10	22,70	7,80
IX	5,17	7,27	18,3	6,29	6,91	13,93	23,10	7,88
X	5,14	7,19	18,46	6,30	6,84	13,93	23,35	7,88
XI	5,05	7,11	18,47	6,28	6,72	13,95	23,50	7,92
XII	5,09	7,09	18,77	6,28	6,58	13,93	23,70	7,88
Zmiany w %								
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	0,8	-0,3	1,6	0,0	-2,1	-0,2	0,9	-0,5
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	-5,7	-2,7	13,8	-4,4	-5,7	-1,9	10,5	-3,4
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	-5,2	-1,5	8,0	-2,4	-1,9	-0,9	3,9	-0,5

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

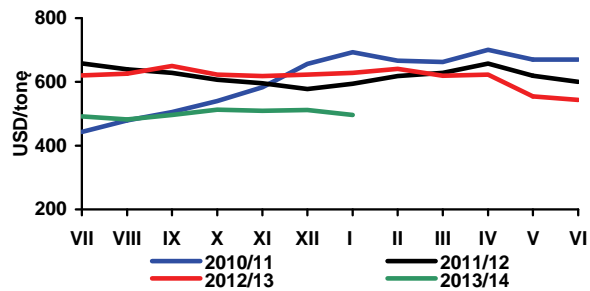
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

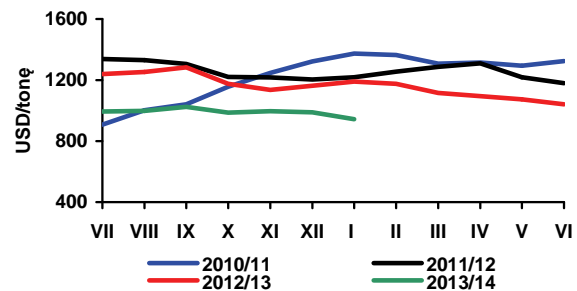
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

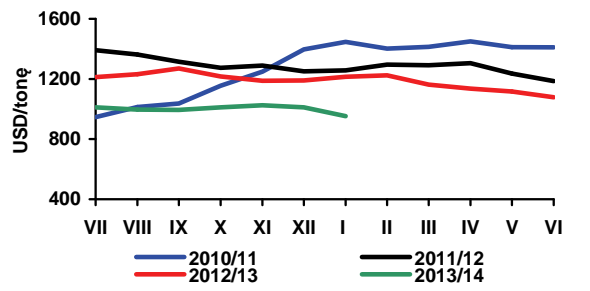
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

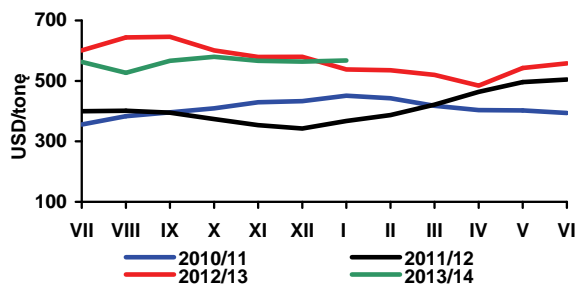
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

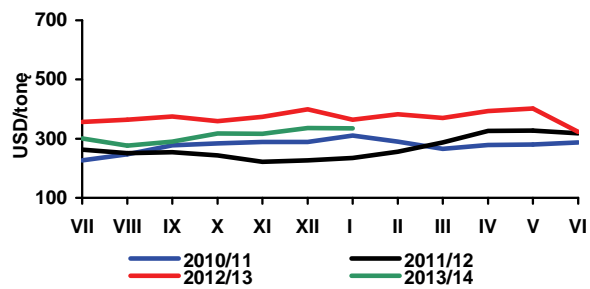
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

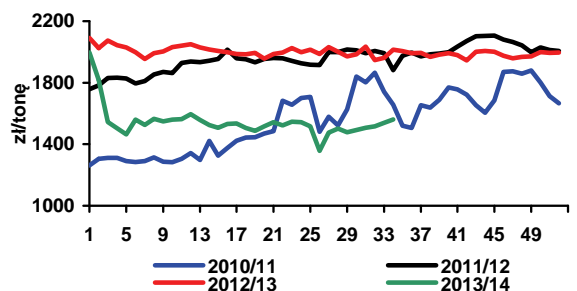
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

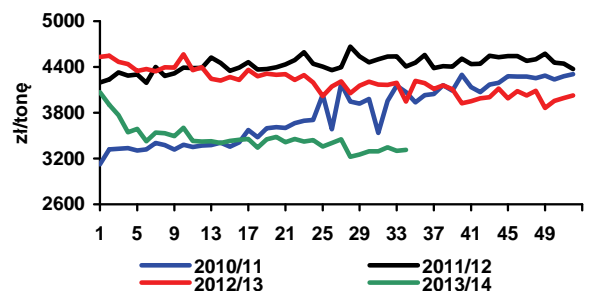
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

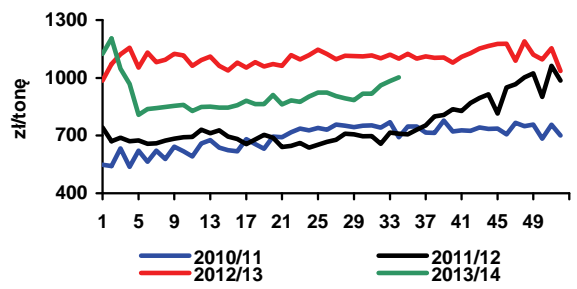
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

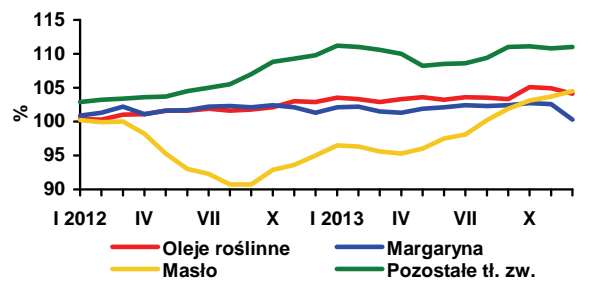
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2011 = 100%)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Po dosyć wyraźnych spadkach w styczniu i w pierwszych tygodniach lutego, ceny ziemniaków jadalnych w Europie Zachodniej na przełomie lutego i marca ustabilizowały się i były, z wyjątkiem Niemiec, o 30-40% niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r.

W Belgii ceny mającej największy udział w rynku odmiany Bintje wynoszą 90-95 euro/t, wobec 180-190 euro/t w analogicznym okresie ubiegłego roku. W Holandii ceny ziemniaków do przetwórstwa były o ok. 5% niższe niż przed miesiącem i w zależności od asortymentu wynosiły 105-135 EUR/t. Natomiast ziemniaki pakowane o kalibrze 40-70 mm z przeznaczeniem do gotowania kosztowały podobnie jak w styczniu, tj. 180-250 euro/t. Nieco tańsze były ziemniaki przeznaczone na eksport (kalibrz ponad 45 mm), których ceny oscylowały w przedziale 155-180 euro/t. Jest to jednak poziom o 20-30% niższy niż przed rokiem. W najbliższych tygodniach jest możliwy wzrost tych cen, gdyż według informacji World Potato Markets zapasy ziemniaków w Holandii są najniższe od kilku lat.

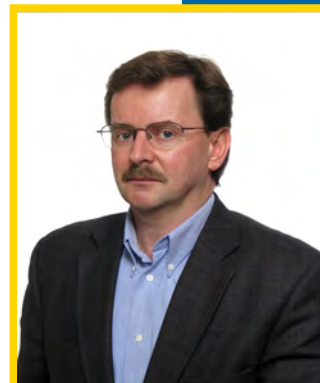
W Wlk. Brytanii ceny ziemniaków od końca stycznia utrzymują się na poziomie ok. 180 EUR/t, podczas gdy roku temu przekraczały 350 EUR/t. Brytyjskich producentów niepokoi spadek spożycia ziemniaków w ostatnich latach, gdyż to oznacza spadek popytu wewnętrznego. Zastrzeżenia budzi też polityka supermarketów i innych sprzedawców, którzy mimo o połowę niższych cen producenta w bieżącym sezonie utrzymują wysokie ceny detaliczne, co nie sprzyja wzrostowi konsumpcji.

We Francji ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji są o 20-30% niższe niż w poprzednim sezonie. W ostatnim miesiącu ich poziom obniżył się o kolejne 10-20 euro/t. W zależności od odmiany i wielkości opakowania (5, 10, 25 kg) w końcu lutego wynosiły one 145-240 EUR/t. Ceny ziemniaków umytych, w opakowaniach do sprzedaży detalicznej (2,5 kg) odmian Agata i Charlotte, osiągają cenę 400 EUR/t, wobec 500 euro/t w ubiegłym sezonie. O 10-15% droższe są ziemniaki odmian z czerwoną skórką oraz odmiana Mona Lisa. Także we Francji konsumpcja ziemniaków maleje. W okresie sierpień 2013 - styczeń 2014 sprzedaż detaliczna ziemniaków w tym kraju spadła o 4%, a średnia cena ziemniaków w sprzedaży detalicznej w styczniu wyniosła 0,9 euro/kg i była ponad 2-krotnie wyższa niż w Polsce.

W Niemczech ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji w lutym 2014 r. obniżyły się, do 235-248 euro /t i były o ok. 30% wyższe niż przed rokiem. Natomiast ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki i chipsy były o ok. 30% niższe i wyniosły, w zależności od landu, 110-150 euro/t.

Pod wpływem spadku cen w Europie Zachodniej, wysokich temperatur w ostatnich tygodniach oraz spodziewanej wczesnej wiosny, ceny ziemniaków w Polsce na rynkach hurtowych również się obniżyły. Jeśli warunki pogodowe pozwolą na sadzenie wczesnych odmian ziemniaków już w marcu, wówczas młode polskie ziemniaki trafią na rynek przed końcem maja. Ponadto producenci ziemniaków, pod wpływem presji cenowej, będą pozbywać się zgromadzonych zapasów, co może dodatkowo pogłębiać spadki. Jednak według uczestników rynku główną przyczyną spadku cen ziemniaków w Polsce jest napływ dużych ilości ziemniaków z importu, które z powodu braku możliwości sprzedaży na rynkach Rosji i Białorusi, są lokowane w Polsce. Dotychczas nie znajduje to jednak odzwierciedlenia w statystykach handlu zagranicznego. Według tych danych import ziemniaków w I połowie bieżącego sezonu, tj. w okresie lipiec – grudzień 2013 r., wyniósł 21,4 tys. ton, wobec 11,7 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu i 24,6 tys. ton dwa lata wstecz. Również brak notowań cen ziemniaków z importu na rynkach hurtowych (z wyjątkiem wczesnych) wskazuje, że import ten nie jest znaczący.

Do ewentualnego wzrostu cen ziemniaków na polskim rynku mogłyby się przyczynić dwa czynniki: znaczny spadek temperatury i powrót zimy, a także zniesienie przez Rosję zakazu importu z UE. W najbliższym czasie może zostać wznowiony rosyjski import sadzeniaków z Holandii, Polski i Finlandii.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013
I	.	.	31 700	50 300	-	-	-	777
II	.	.	59 000		-	-	-	-
III	.	.	52 200		-	-	-	-
IV	36 000	45 700	77 400		-	-	-	-
V	36 900	48 500	68 000		-	-	-	-
VI	12 700	41 700	42 800		-	-	-	-
VII	26 500	37 700	43 500		-	-	-	-
VIII	61 800	88 700	78 100		117	910	3 520	1 463
IX	289 100	282 800	225 100		12 923	35 524	36 492	27 800
X	302 700	324 000	328 200		32 774	42 123	47 238	43 925
XI	183 100	207 700	172 100		15 603	28 881	32 663	21 775
XII	69 200	72 400	77 900		16	5 506	7 513	6 091
RAZEM	932 400 ^a	1 013 300 ^a	924 900 ^a	50 300	61 433	112 944	127 426	101 831

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XI	1 912	2 635	35 412	57 322	17 123	38 842	15 424	160 803	26 742	14 973
2012 I	13	385	587	4 495	1 841	3 351	843	10 632	2 283	1 552
II	13	371	741	5 018	1 060	3 168	912	9 877	3 509	2 265
III	174	700	5 576	5 039	1 220	4 151	1 318	11 600	2 772	1 506
IV	51	994	3 290	3 808	1 332	3 413	1 253	10 725	3 097	1 230
V	138	1	665	4 233	1 028	3 393	1 306	13 265	2 263	1 519
VI	365	1	1 263	3 978	942	3 647	1 248	13 363	2 507	1 783
VII	143	1	1 193	3 236	326	3 598	1 469	14 551	2 837	1 212
VIII	183	0	3 870	7 346	373	3 867	1 314	16 834	2 807	1 009
IX	412	1	8 322	7 542	331	3 660	1 422	15 048	2 501	1 257
X	122	1	10 463	9 816	504	3 745	1 506	13 744	2 225	1 424
XI	309	1	6 502	12 016	559	2 919	1 327	11 879	1 936	1 706
XII	100	0	3 603	5 806	400	2 281	1 071	12 090	1 992	1 527
2013 I	106	359	4 981	3 216	1 289	3 012	983	11 926	1 823	1 472
II	127	704	4 850	3 989	1 546	2 836	1 090	10 476	2 169	1 613
III	278	857	5 218	4 062	1 588	4 098	1 033	12 953	2 611	1 395
IV	306	332	7 298	4 619	1 639	3 634	1 740	15 029	2 376	1 571
V	288	379	3 378	3 661	1 624	3 636	1 878	13 956	2 524	1 476
VI	404	0	3 764	4 370	2 717	3 456	1 677	14 995	2 725	1 066
VII	135	0	442	6 313	1 435	3 063	2 056	18 497	3 083	832
VIII	44	0	358	5 482	1 594	3 549	1 431	18 161	2 732	756
IX	118	0	765	6 176	1 393	3 457	1 085	14 836	1 810	1 104
X	74	0	1 986	9 300	1 193	4 298	1 488	15 663	2 564	2 080
XI	35	23	3 817	6 411	1 130	3 808	978	14 804	2 465	1 571
XII	42	233	2 789	3 351	1 322	2 556	1 142	14 643	2 169	1 168

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	31 539	17 452	44 959	10 764	95 868	209 676	77 985	42 213	7 834	2 873
2012 I	130	163	789	942	6 852	21 249	6 725	2 815	259	213
II	569	343	3 860	1 101	4 933	19 141	7 304	3 037	226	221
III	2 323	6 368	8 069	1 055	5 462	27 497	8 305	3 060	958	382
IV	4 682	6 094	9 529	1 203	6 659	21 627	7 437	3 299	859	158
V	21 399	1 023	27 201	1 414	6 505	24 879	7 354	3 602	763	258
VI	5 797	313	16 128	987	6 189	23 007	7 896	3 408	791	173
VII	58	0	4 770	1 711	5 285	18 634	6 699	2 526	667	161
VIII	3	0	2 036	386	5 773	22 154	7 738	2 983	897	279
IX	4	0	51	898	6 175	16 948	7 353	2 519	836	227
X	42	28	144	545	6 396	20 259	7 956	3 061	724	181
XI	82	183	1 488	702	6 789	24 025	8 302	2 645	948	179
XII	581	202	2 041	523	5 899	17 875	7 201	2 350	902	229
2013 I	84	212	2 198	891	7 784	20 236	7 052	2 530	632	125
II	472	225	2 653	934	7 682	22 234	7 467	2 697	772	433
III	1 564	3 035	2 824	983	9 621	20 851	7 643	3 483	865	470
IV	4 206	10 917	4 465	1 223	9 482	16 354	7 292	3 680	861	208
V	17 763	2 697	10 591	505	8 050	19 293	7 177	4 212	899	227
VI	7 508	15	10 204	632	9 699	19 606	7 596	4 152	537	196
VII	6	0	3 427	666	8 362	19 432	7 689	3 504	620	284
VIII	3	1	551	660	9 006	19 910	6 857	3 669	730	182
IX	13	2	836	735	8 658	17 430	6 505	5 279	670	236
X	7	1	3 894	1 207	9 029	18 284	6 966	4 663	739	173
XI	128	365	6 005	2 347	9 553	17 570	6 219	4 311	499	277
XII	487	326	5 382	900	10 264	13 820	5 605	4 296	566	223

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

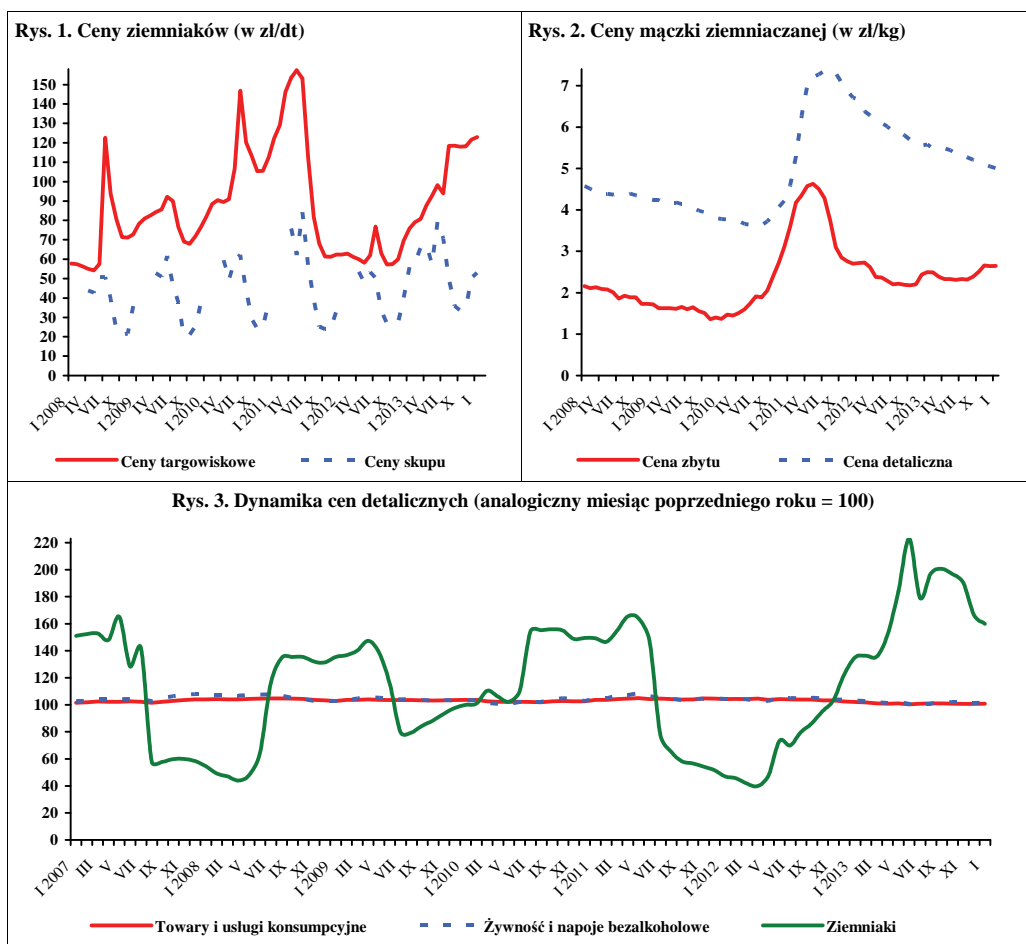
Wyszczególnienie	Rodzaj	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2012	2013	2013	2013	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	40,1	33,6	35,4	50,4	125,7	142,4
	targowiskowa	69,6	118,0	118,1	121,3	174,3	102,7
	detaliczna (zł/kg)	0,91	1,44	1,47	1,52	167,0	103,4
	importowa	138,7	100,3	110,4	115,0	82,9	104,2
	eksportowa	51,4	81,5	63,8	62,3	121,2	97,6
Relacje cen	skup / targowisko	0,58	0,28	0,30	0,42	72,1	138,6
	targowisko / detal	0,76	0,82	0,80	0,80	104,3	99,3
	skup / detal	0,44	0,23	0,24	0,33	75,2	137,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,44	2,51	2,66	2,64	108,2	99,2
	detaliczna (zł/kg)	5,58	5,15	5,09	5,05	90,5	99,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,94	8,94	8,96	9,06	101,3	101,1
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,60	35,90	35,90	103,8	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,58	9,94	9,94	9,98	104,2	100,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2013		2013		wsk. zmian cen	
		styczeń	listopad	grudzień	styczeń	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	81,9	130,1	133,8	133,6	163,1	99,9
2	Kujawsko-pomorskie	76,8	115,0	116,8	119,7	155,8	102,5
3	Lubelskie	69,7	108,6	109,9	114,8	164,7	104,5
4	Lubuskie	99,2	132,3	140,4	138,5	139,6	98,7
5	Łódzkie	69,9	115,8	114,4	111,9	160,1	97,8
6	Małopolskie	73,5	111,4	113,6	116,2	158,1	102,3
7	Mazowieckie	70,4	123,5	128,9	129,3	183,8	100,3
8	Opolskie	86,7	129,6	138,0	135,2	156,0	98,0
9	Podkarpackie	79,7	118,7	125,3	126,7	158,9	101,1
10	Podlaskie	62,5	110,4	115,9	121,7	194,7	105,0
11	Pomorskie	79,3	123,4	117,8	132,3	167,0	112,3
12	Śląskie	87,7	124,6	123,1	129,2	147,3	105,0
13	Świętokrzyskie	60,4	98,0	102,3	100,9	167,0	98,7
14	Warmińsko-mazurskie	76,7	126,7	140,0	143,1	186,6	102,2
15	Wielkopolskie	78,4	117,0	118,1	121,1	154,6	102,6
16	Zachodniopomorskie	86,1	124,7	124,6	128,8	149,6	103,4
maksimum		99,2	132,3	140,4	143,1	x	
minimum		60,4	98,0	102,3	100,9		
różnica w %		64,2	35,0	37,3	41,8		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W lutym 2014 r., w porównaniu ze styczniem br., na rynku produktów świeżych niższa była jedynie cena cebuli na targowiskach (o 1%). Wzrosły natomiast w spółdzielniach ogrodniczych ceny skupu kapusty białej i marchwi (po 5%), cebuli i buraków (o 10%) i pieczarek (o 3%). W zakładach przetwórczych obniżyły się ceny skupu kapusty białej (o 2%). Wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 6%), a ceny skupu buraków (o 15%) były na poziomie zbliżonym do ubiegłego miesiąca. W firmach skupujących warzywa na eksport do warzyw, których ceny wzrosły należały: kapusta pekińska (o 23%), marchew (o 8%), seler (o 9%), buraki ćwikłowe (o 2%), i pory (o 1%). Obniżyły się natomiast ceny skupu kapusty białej (o 5%), kapusty czerwonej (o 3%), pietruszki (o 6%), cebuli (o 2%) i ziemniaków (o 8%). Stabilne były ceny porów. W handlu hurtowym wzrosły ceny buraków ćwikłowych (o 9%), marchwi (o 6%) i kapusty białej (o 1%). Obniżyły się natomiast ceny ogórków spod osłon (o 16%) i cebuli (o 2%).

W relacji do lutego ub.r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie podrożała większość warzyw, a najbardziej: cebula (o 47-84% w zależności od kierunku zagospodarowania), buraki (o 31-64%), kapusta biała (o 9-41%) oraz warzywa przeznaczone na eksport: kapusta czerwona (o 64%), kapusta pekińska (o 137%) i pietruszka (o 41%). W dostawach na eksport stabilne były ceny porów. Na rynkach hurtowych podrożała większość gatunków warzyw, przy czym najbardziej: kapusta biała (o 76%), cebula (o 64%), buraki ćwikłowe (o 66%) i marchew (o 2%). Odnotowano jedynie spadek cen hurtowych ogórków spod osłon (o 5%).

W grudniu 2013r., w porównaniu z listopadem 2012 r., stwierdzono spadek cen detalicznych: porów (o 3%), selerów (o 2%) i marchwi (o 1%). Wzrosły natomiast ceny detaliczne pomidorów (o 33%), kalafiorów (o 45%) i papryki (o 21%). W cenach detalicznych przetworów warzywnych nie odnotowano istotnych zmian.

W relacji do cen detalicznych z grudnia 2012 r. najbardziej wzrosły ceny: kapusty białej (o 41%), cebuli (o 46%), buraków ćwikłowych (o 32%) i marchwi (o 7%). Potaniały jedynie w niewielkim stopniu papryki (o 9%) i pory (o 1%). Wśród przetworów warzywnych zmiany cen przetworów warzywnych nie przekraczały 4%.

W grudniu ub.r., w stosunku do analogicznego okresu w 2012 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano więcej soku pomidorowego (o 34%), konserw warzywnych (o 28%), warzyw mrożonych (o 24%) i marynat (o 3%).

Eksport warzyw świeżych wyniósł w grudniu 2013 r. 31,7 tys. t, a jego wartość 15,6 mln EUR. W porównaniu z grudniem 2012 r. wolumen sprzedanych warzyw świe-

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

żych zmalał o 11%, a jego wartość była większa o 6%. Do spadku eksportu przyczyniła się niższa niż rok temu sprzedaż cebuli (o 45%) i kapusty (o 28%). W tym okresie wyeksportowano 46,0 tys.t przetworów warzywnych o wartości 34,1 mln EUR. W stosunku do grudnia 2012 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 5%, a jego wartość wzrosła o 6%. Mniej niż w grudniu 2012 r. sprzedano mrożonek (o 6%) i konserw (o 10%).

W grudniu ub.r. zaimportowano 41,3 tys. t warzyw świeżych o wartości 43,5 mln EUR. W relacji do grudnia 2012 r. import warzyw świeżych obniżył się o 1%, a jego wartość wzrosła o 3%. Niższy import spowodowany był mniejszym o 27% zakupem marchwi i o 17% - papryki. Import przetworów warzywnych wyniósł 20,4 tys. t, a jego wartość 21,2 mln EUR. Stwierdzono 26% wzrost ilości importu przetworów warzyw oraz jego wartości o 31% w porównaniu z grudniem 2012 r. Więcej zaimportowano mrożonek (o 57%), konserw (o 38%) i suszy (o 31%). W 2013 r. eksport świeżych warzyw wyniósł 493,7 tys. t, a jego wartość 258,8 mln euro. Import wyniósł odpowiednio: 447,7 tys. t i 406,2 mln euro. Wartość importu warzyw świeżych była wyższa od wpływów z eksportu o 147,4 mln euro i zwiększyła się w relacji do roku 2012 o 43,7 mln euro. W tym okresie sprzedano 652,6 tys. t przetworów warzywnych o wartości 450,8 mln euro, a zakupiono 203,5 tys. t o wartości 208,4 mln euro. Dodatnie saldo obrotów handlowych przetworami warzywnymi wyniosło 242,4 mln euro i zwiększyło się o 74,8 mln euro w relacji do 2012 r. Ujemne saldo obrotów handlowych warzywami oraz ich przetworami pogłębiło się w 2013 r. do 95 mln euro. W roku poprzednim było ono o 1/3 mniejsze i wynosiło prawie 64 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2012 I-XII	0,60	1,33	0,39	0,96	0,51	1,35	1,13	1,37	4,70	1,66	5,34
2013 I	0,72	1,23	0,44	0,84	0,66	-	-	-	-	-	5,60
II	0,68	1,25	0,46	0,89	0,67	-	-	-	-	-	5,39
III	0,68	1,25	0,44	0,94	0,66	-	-	-	-	-	5,36
IV	0,79	1,30	0,45	1,26	0,72	-	-	-	7,25	-	5,39
V	1,45	1,48	0,52	1,83	0,90	-	-	-	5,14	-	5,32
VI	1,38	1,86	0,81	2,06	0,99	-	-	-	3,18	-	5,24
VII	1,81	2,51	0,70	2,24	1,45	1,92	1,58	-	2,92	2,30	5,34
VIII	1,23	2,19	0,70	1,02	0,82	2,40	2,01	1,53	1,50	2,61	5,78
IX	1,15	1,95	0,92	0,84	0,80	2,43	2,31	1,49	2,00	2,00	6,27
X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
XI	1,13	1,77	0,49	0,66	0,80	-	-	-	3,45	-	5,18
XII	1,22	1,78	0,47	0,65	0,83	-	-	-	5,62	-	5,55
2013 I-XII	1,06	1,70	0,59	1,07	0,79	2,24	1,89	1,54	4,13	2,47	5,24
2014 I	1,14	1,79	0,56	0,73	0,80	-	-	-	-	-	5,19
2014 II	1,25	1,78	0,59	0,77	0,88	-	-	-	-	-	5,34
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2014</u> I 2014	110	99	105	105	110	x	x	x	x	x	103
<u>II 2014</u> II 2013	184	142	128	87	131	x	x	x	x	x	99

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiory różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tloczenia ^a
2012 I-XII	0,60	0,31	0,25	0,22	1,11	0,73	1,52	0,95	1,37	0,52	0,33
2013 I	0,80	0,44	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,78	0,40	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,73	0,41	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,76	0,45	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	1,08	-	-	-	-	-	-
VII	1,30	-	-	-	1,18	0,77	1,69	-	1,84	-	-
VIII	1,35	-	-	-	1,17	0,79	1,62	-	1,97	0,58	-
IX	1,25	0,66	0,30	0,23	-	0,77	1,49	1,07	-	0,60	0,35
X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
XI	1,39	0,61	0,27	0,29	-	-	1,25	1,10	-	-	-
XII	1,27	0,60	0,27	0,33	-	-	-	1,20	-	-	-
2013 I-XII	1,08	0,51	0,27	0,26	1,14	0,83	1,51	1,13	1,91	0,59	0,35
2014 I	1,09	0,60	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
II	1,15	0,59	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2014</u> I 2014	106	98	x	100	x	x	x	x	x	x	x
<u>II 2014</u> II 2013	147	148	x	152	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2012 I-XII	3,24	0,84	0,93	0,34	0,39	3,01	0,77	1,30	0,88	0,42	1,57	0,33	0,35
2013 I	-	-	0,66	0,38	0,54	-	0,59	1,27	0,99	0,53	1,40	0,38	0,50
II	-	-	0,63	0,38	0,64	-	0,62	1,24	0,99	0,52	1,40	0,39	0,50
III	-	-	0,56	0,35	0,70	-	0,71	1,28	0,96	0,52	1,40	0,40	0,51
IV	6,92	-	1,93	0,43	1,20	-	1,02	2,14	1,69	0,60	2,15	0,76	0,71
V	4,21	-	2,19	0,44	1,20	-	0,97	2,85	2,10	0,73	2,40	0,75	0,73
VI	2,87	1,10	2,24	0,63	-	-	1,30	-	1,48	0,75	-	0,70	1,20
VII	2,37	0,93	2,48	0,87	-	6,50	1,79	-	-	1,43	-	1,41	1,09
VIII	1,04	1,02	1,77	0,72	1,35	3,13	0,86	-	-	0,95	-	0,67	0,72
IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,70
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,72
XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	-
XII	-	-	0,81	0,53	1,08	-	0,58	1,80	0,95	0,96	1,38	0,59	-
2013 I-XII	3,22	1,05	1,33	0,56	1,03	3,78	0,86	1,93	1,31	0,81	1,58	0,66	0,74
2014 I	-	-	1,21	0,55	1,08	-	0,61	1,86	0,95	0,97	1,40	0,60	0,83
II	-	-	1,49	0,52	1,05	-	0,66	1,75	1,04	0,95	1,40	0,64	0,76
Wskaźnik zmian w %													
<u>II 2014</u> I 2014	x	x	123	95	97	x	108	94	109	98	100	107	92
<u>II 2014</u> II 2013	x	x	237	137	164	x	106	141	105	183	100	164	152

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2012 XII	1 745	38 102	11 791	2 451
2012 I-XII	30 839	561 558	183 304	48 652
2013 I	3 067	37 092	10 039	1 954
II	3 027	38 747	9 612	1 888
III	3 058	42 311	13 162	1 636
IV	3 168	35 354	10 689	2 539
V	3 203	24 968	9 868	1 422
VI	2 621	32 671	8 521	1 327
VII	2 359	43 814	15 880	7 420
VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
IX	2 463	66 869	19 551	5 860
X	3 003	77 851	17 860	5 038
XI	2 858	67 222	16 115	3 597
XII	2 342	47 426	15 146	2 523
2013 I-XII	30 615	497 747	144 354	46 027
Wskaźnik zmian w %				
<u>XII 2013</u> XII 2012	134	124	128	103

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013												XII 2013	XII 2012
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	(%)									
Warzywa ogółem	35578	35730	478332	41893	43126	49558	53078	39490	40414	29502	39133	38947	51829	35011	31672	493652	89									
Cebula	14630	12311	122165	14037	12442	13956	13525	9504	8865	5161	6766	6945	7342	6957	6821	112322	55									
Kapusta	3072	3259	58950	4478	6397	8848	10260	6614	2697	1161	1425	1426	3761	2358	2338	51763	72									
Marchew	1768	2074	25984	3396	2664	3462	3720	1715	1694	1644	2423	1720	3301	2293	4185	32217	202									
Ogórniki	339	564	13431	865	579	534	868	751	786	1254	865	415	646	375	901	8840	160									
Pomidory	3835	1704	95330	1594	1549	2038	7564	10631	17186	11684	14489	12481	18449	5505	1701	104872	100									
Kalafiorzy	649	318	29419	492	589	676	926	580	1600	3452	3053	4612	4606	4601	265	25453	83									
Przetwory ogółem	64444	48486	631775	60373	60246	64325	62327	46090	45861	46732	43807	51912	66028	58860	46017	652577	95									
Susze	2941	2003	27036	3209	2907	2685	2681	2058	1267	2349	2314	2037	2141	2151	2009	27808	100									
Marynaty	4944	3213	38719	3433	3142	3802	4181	3096	2921	3177	3843	3913	3762	4325	3233	42827	101									
Konserwy	7947	6413	68376	5162	4120	5027	5915	3775	3834	4165	3990	5045	7651	7682	5776	62144	90									
-kapusta kwasz.	1219	909	19142	823	709	999	1040	549	703	439	391	767	952	1029	880	9281	97									
Mrożonki	42463	32625	429197	42680	43047	44921	42692	32048	31618	30904	27254	36386	41616	39619	30751	443536	94									
Pieczarki i ich przetwory ogółem	22489	23300	239893	22979	21523	25299	24642	21031	18285	18093	17354	18652	21967	21467	22170	253463	95									
Warzywa ogółem	15239	14726	237303	16157	15774	17914	25967	28093	27366	19402	21213	23237	29726	18354	15593	258796	106									
Cebula	4239	3644	36239	4091	3640	3801	4018	3360	3178	2387	2948	3017	3392	3306	3034	40171	83									
Kapusta	562	613	9340	894	910	1551	1907	1550	870	367	477	391	806	498	483	10704	79									
Marchew	395	545	6940	911	724	908	1139	677	684	693	622	393	645	468	938	8802	172									
Ogórniki	343	821	9022	1264	580	708	866	880	534	796	666	359	679	433	1151	8915	140									
Pomidory	3383	1555	79528	1491	1584	2365	9105	10666	13287	8746	7628	8539	13802	4909	1637	83758	105									
Kalafiorzy	429	239	16863	425	453	575	755	430	1086	1838	1738	2772	2562	1959	34059	48651	106									
Przetwory ogółem	42653	32217	401924	40001	40194	42541	41270	31660	32533	33654	30779	36776	44135	43205	34059	450804	106									
Susze	3920	2814	39638	3896	3829	3707	3545	3138	3073	3595	3686	3751	3880	3735	2910	42745	102									
Marynaty	4308	2858	32972	2856	2627	3114	3492	2653	2515	2721	3194	3511	3373	3872	5264	39192	96									
Konserwy	7132	5489	55713	4923	4266	4556	5336	3675	4060	4743	4181	4906	7123	6940	563	55272	108									
-kapusta kwasz.	690	522	6477	470	394	552	480	304	385	243	233	470	564	643	18087	22824	107									
Mrożonki	21420	16835	211880	22027	22504	23049	22169	17151	16909	17279	15158	20227	23620	23159	18087	241340	107									
Pieczarki i ich przetwory	32562	33945	349045	33117	31063	36019	36224	32275	27185	26378	25308	27320	31213	31099	31316	368517	92									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013												$\frac{XII\ 2013}{XII\ 2012}$ (%)
	2012		2012		2012		2012		2012		2012		2012		2012		2012		2012						
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	XI	XII	I-XII						
Warzywa ogółem	32602	41807	390684	44889	47737	59892	56753	49035	36546	23604	13605	11823	22223	40282	41349	447737	40282	41349	447737	99					
Cebula	4074	5465	59384	3421	4681	5198	6095	5749	8948	7131	2644	3181	6901	8107	6181	68236	8107	6181	68236	113					
Kapusta	20	10	5997	78	213	756	3654	2778	163	17	1012	327	140	77	112	9328	77	112	9328	1177					
Marchew	196	368	27555	378	1855	4406	4838	6400	6796	3918	82	1766	135	174	270	31018	174	270	31018	73					
Ogórki	5352	5454	33779	6499	5223	5155	3360	1285	818	2228	3769	1627	2874	5454	5027	43319	5454	5027	43319	92					
Pomidory	9953	15969	115525	17086	16161	20139	15217	15066	10900	4637	3129	2160	4091	11683	14770	135040	11683	14770	135040	92					
Papryka	4482	5113	43239	5317	4961	4995	4588	4833	3409	2710	611	689	2378	5220	4257	43968	5220	4257	43968	83					
Czosnek	374	165	6627	271	796	547	827	1139	624	402	473	225	307	298	327	6236	298	327	6236	199					
Przetwory ogółem	18851	16139	214236	16135	17151	17456	17210	16562	14138	15623	14276	18685	19006	16884	20392	203517	16884	20392	203517	126					
Mrożonki	3155	2017	35484	3376	3424	3159	3634	4058	2925	3265	2746	3441	3486	2615	3157	39286	2615	3157	39286	157					
Susze	1242	1745	19324	938	1073	1047	924	1055	922	2091	928	966	2279	1897	2282	16401	1897	2282	16401	131					
Marynaty	1029	1324	14995	1105	1234	1525	1057	1056	1081	707	676	1339	1421	1570	1246	14017	1570	1246	14017	94					
Konserwy	4900	4209	42936	2819	3170	4660	3592	3212	2973	2869	3022	4470	5302	4885	5820	46792	4885	5820	46792	138					
-kukurydza konserw.	2071	1298	16759	1034	1219	1791	862	1039	916	943	1045	2217	2134	2062	2557	17820	2062	2557	17820	197					
Koncentrat pomid.	6078	4261	74693	5879	5703	4237	5718	4674	4593	4668	4973	6147	4182	3856	5100	59730	3856	5100	59730	120					
Warzywa ogółem	27602	42379	342697	47656	46177	63490	55720	50833	26908	15897	7431	6202	14306	28106	43483	406208	28106	43483	406208	103					
Cebula	707	813	9269	708	1188	1414	1013	1415	1476	1348	580	570	1236	1369	946	13262	1369	946	13262	116					
Kapusta	11	6	2322	26	106	373	1804	1179	61	5	194	89	42	11	25	3914	11	25	3914	422					
Marchew	118	174	9949	206	575	1328	1657	2718	3241	1703	69	74	80	105	195	11950	105	195	11950	112					
Ogórki	4520	6242	31294	6787	6515	6537	2863	999	357	1023	1523	710	1713	3779	5803	38608	3779	5803	38608	93					
Pomidory	7604	15858	119341	18250	16056	24450	18508	16424	8413	3548	1967	1822	3613	8775	16970	138797	8775	16970	138797	107					
Papryka	5229	6942	61896	7022	6731	9583	9937	11093	6284	4931	624	459	2111	5096	5408	69279	5096	5408	69279	78					
Czosnek	626	360	9732	589	1893	910	1398	1316	897	498	707	357	506	517	659	10247	517	659	10247	183					
Przetwory ogółem	18698	16278	205645	16548	17381	18630	18044	16769	15430	15130	14679	18975	18598	16960	21248	208392	16960	21248	208392	131					
Mrożonki	2448	1740	27378	2771	2677	2634	2813	3156	2534	2683	2152	2837	2732	2156	2767	31912	2156	2767	31912	159					
Susze	2008	2110	30817	2199	2529	2523	2894	2581	2424	2310	2117	1807	2507	2105	2292	28288	2105	2292	28288	109					
Marynaty	1112	1358	14182	1205	1245	1545	1146	987	999	748	762	1462	1417	1484	1409	14409	1484	1409	14409	104					
Konserwy	6292	5117	53350	3587	3995	5949	4369	4100	3958	3734	3964	5482	6460	6055	7180	58832	6055	7180	58832	140					
-kukurydza konserw.	2298	1461	17645	1096	1400	1897	923	1113	976	1000	1139	2355	2292	2217	2708	19116	2217	2708	19116	185					
Koncentrat pomid.	4652	3783	54760	4909	4615	3367	4789	3626	3888	3737	3801	5196	3217	3008	4846	48999	3008	4846	48999	128					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2012 XI	0,29	0,19	0,23	1,01	0,89	0,62	1,47	0,76	0,57	0,50
XII	0,32	0,19	0,27	1,45	0,92	0,78	1,47	0,77	0,56	0,48
2012 I-XII	0,30	0,16	0,27	0,89	0,88	0,63	1,47	0,77	0,48	0,47
2013 I	0,29	0,20	0,27	1,46	0,94	0,86	1,48	0,78	0,57	0,48
II	0,29	0,14	0,27	1,01	1,02	0,77	1,50	0,77	0,55	0,48
III	0,27	0,18	0,26	1,34	1,16	0,85	1,46	0,76	0,55	0,47
IV	0,30	0,19	0,31	1,00	1,20	0,82	1,51	0,76	0,46	0,50
V	0,35	0,23	0,39	1,17	1,00	0,74	1,55	0,76	0,55	0,51
VI	0,36	0,32	0,40	0,68	0,77	0,68	1,53	0,82	0,55	0,48
VII	0,46	0,32	0,42	0,63	0,75	0,53	1,49	0,81	0,55	0,51
VIII	0,44	0,33	0,26	0,77	0,53	0,57	1,51	0,79	0,59	0,52
IX	0,43	0,27	0,23	0,87	0,68	0,60	1,51	0,83	0,61	0,54
X	0,46	0,21	0,20	1,05	0,75	0,56	1,44	0,82	0,59	0,52
XI	0,48	0,21	0,20	1,13	0,89	0,43	1,46	0,84	0,63	0,51
XII	0,44	0,21	0,22	1,28	0,96	0,95	1,49	0,84	0,64	0,50
2013 I-XII	0,36	0,21	0,27	1,01	0,80	0,58	0,00	0,80	0,57	0,50
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	94	98	110	113	108	224	102	100	102	98
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	139	109	83	88	105	122	102	109	114	104

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2012 IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
2012 I-XII	0,64	0,41	1,01	0,64	2,58	1,96	5,04	3,94	2,03
2013 I	0,72	0,53	0,84	0,68	-	-	12,00	-	-
II	0,72	0,49	0,86	0,67	-	-	11,50	18,00	-
III	0,70	0,47	0,90	0,69	-	-	10,00	15,36	-
IV	0,87	0,52	1,20	0,82	-	-	3,75	8,43	-
V	1,14	0,54	1,43	0,91	-	-	4,23	5,51	-
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
XII	1,26	0,83	0,81	0,96	-	-	6,70	4,15	-
2013 I-XII	1,10	0,70	1,15	0,97	3,49	1,30	5,23	6,47	2,85
2014 I	1,20	0,85	0,83	1,02	-	-	13,00	-	-
II	1,18	0,86	0,88	1,11	-	-	10,96	-	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>II 2014</u> <u>I 2014</u>	98	101	106	109	x	x	84	x	x
<u>II 2014</u> <u>II 2013</u>	164	176	102	166	x	x	95	x	x

^{xa} ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2012 I	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
XII	3,30	12,44	3,31	3,39	3,63	6,68	1,97
2012 I-XII	3,25	12,24	3,37	3,54	3,61	6,60	1,98
2013 I	3,28	12,51	3,43	3,46	3,60	6,54	1,99
II	3,23	12,47	3,35	3,40	3,54	6,27	1,98
III	3,18	12,55	3,38	3,44	3,59	6,15	1,99
IV	3,11	12,47	3,30	3,33	3,56	6,08	2,02
V	3,16	12,90	3,35	3,32	3,65	6,07	2,01
VI	3,12	12,87	3,24	3,30	3,62	6,07	2,02
VII	3,14	12,99	3,24	3,27	3,56	6,09	2,00
VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
XI	3,67	13,10	3,40	3,22	3,39	6,20	1,99
XII	3,60	12,91	3,41	3,26	3,39	6,20	1,99
2013 I-XII	3,31	12,83	3,33	3,31	3,51	6,18	2,00
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	109	104	103	96	93	93	101
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	111	105	101	92	94	94	101

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły*	Pieczarki
2012 XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
XII	1,48	1,06	1,59	1,35	3,22	4,36	9,30	6,48	-	4,74	7,85
2012 I-XII	1,59	0,89	2,10	1,44	3,50	5,60	9,47	6,22	3,29	4,59	7,59
2013 I	1,51	1,05	1,66	1,37	3,18	4,93	10,26	8,06	-	6,59	7,74
II	1,52	1,05	1,73	1,37	3,16	5,44	9,97	7,79	-	6,39	7,56
III	1,53	1,05	1,82	1,38	3,15	6,17	12,68	8,17	-	6,97	7,47
IV	1,60	1,05	2,09	1,47	3,33	7,21	15,06	9,44	-	7,12	7,52
V	1,95	1,17	2,71	1,74	3,84	7,67	15,81	7,82	7,76	6,51	7,49
VI	2,46	1,29	3,22	3,22	4,25	8,32	13,59	5,19	4,38	5,31	7,43
VII	3,11	3,58*	3,52	3,52	4,90	8,07	14,49	4,47	3,26	3,85	7,61
VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
XI	2,16	1,44	1,71	1,78	3,65	4,45	6,98	5,18	-	3,28	7,58
XII	2,16	1,49	1,70	1,78	3,56	4,33	8,48	6,89	-	4,76	7,95
2013 I-XII	2,10	1,34	2,17	1,97	3,85	6,05	10,35	6,15	4,63	5,26	7,68
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	100	103	99	100	98	97	121	133	x	145	105
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	146	141	107	132	111	99	91	106	x	100	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2012 XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
XII	5,51	14,55	8,32	9,38	8,38	10,40	3,86	6,08	8,97	4,19
2012 I-XII	5,58	14,50	8,10	9,46	8,36	10,10	3,84	6,08	9,09	4,20
2013 I	5,56	14,60	8,26	9,40	8,40	10,35	3,84	6,08	9,14	4,19
II	5,52	14,60	8,26	9,46	8,40	10,40	3,87	6,13	9,17	4,17
III	5,50	14,55	8,28	9,38	8,42	10,40	3,86	6,10	8,97	4,20
IV	5,51	14,65	8,26	9,50	8,34	10,35	3,87	6,13	9,11	4,22
V	5,50	14,70	8,30	9,50	8,38	10,30	3,90	6,13	9,14	4,23
VI	5,51	14,80	8,28	9,46	8,40	10,30	3,90	6,18	9,11	4,24
VII	5,53	14,95	8,32	9,42	8,40	10,30	3,90	6,18	9,14	4,26
VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,28
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	8,44	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	8,46	10,40	3,90	6,25	9,26	4,29
XI	5,69	15,30	8,34	9,46	8,46	10,30	3,90	6,28	9,31	4,27
XII	5,68	15,20	8,50	9,52	8,46	10,40	3,90	6,18	9,11	4,29
2013 I-XII	5,55	14,89	8,31	9,45	8,42	10,34	3,89	6,17	9,16	4,24
Wskaźnik zmian w %										
XII 2013 XI 2013	100	99	102	101	100	101	100	98	98	100
XII 2013 XII 2012	103	104	102	101	101	100	101	102	102	102

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

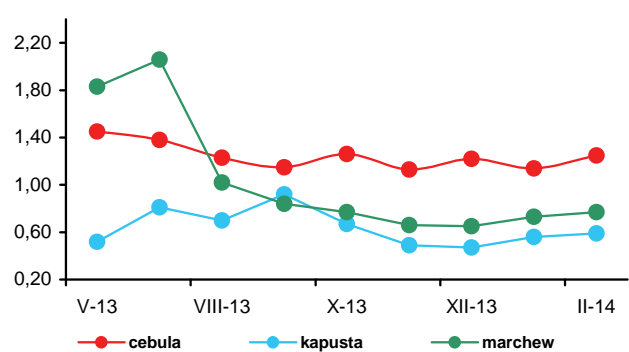
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

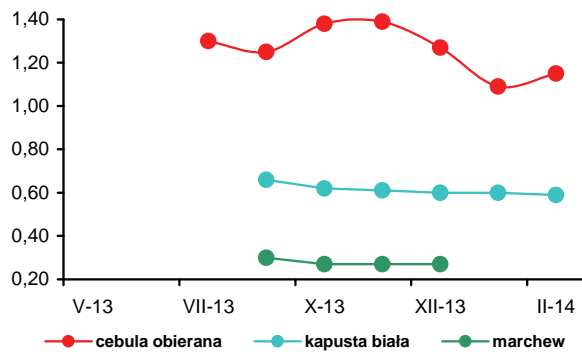
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2012 III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-
XI	48	68	49	44	-	-
XII	51	72	55	46	-	-
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-
XI	76	82	48	39	-	-
XII	77	86	49	44	-	-
2014 I	79	86	51	38	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

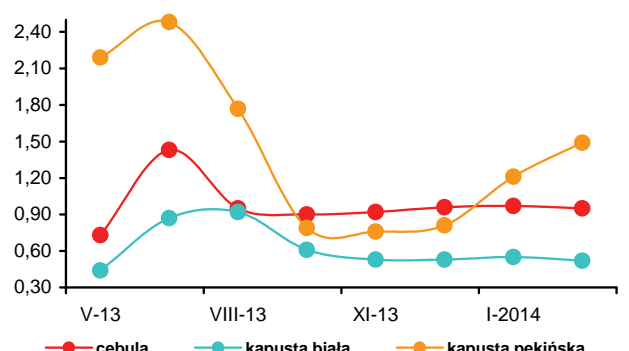
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

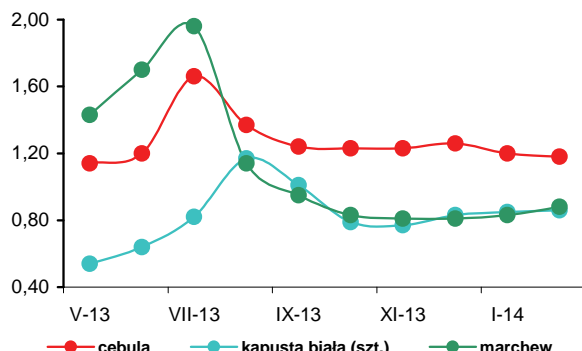
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

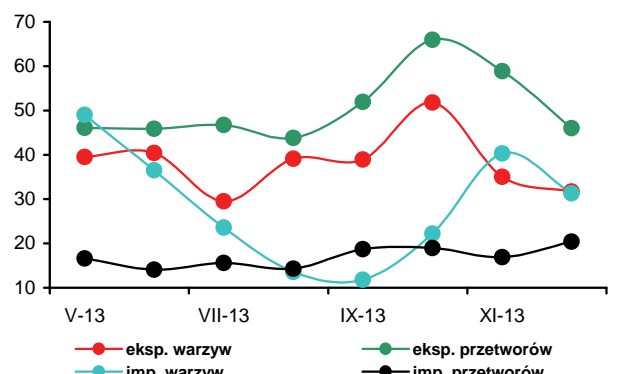
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

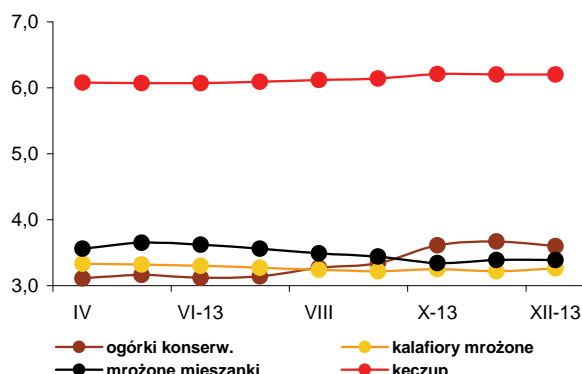
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

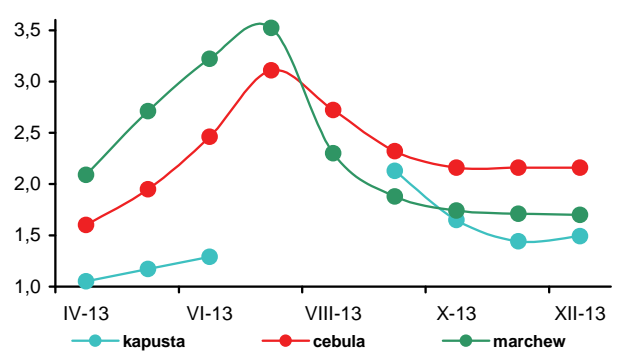
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

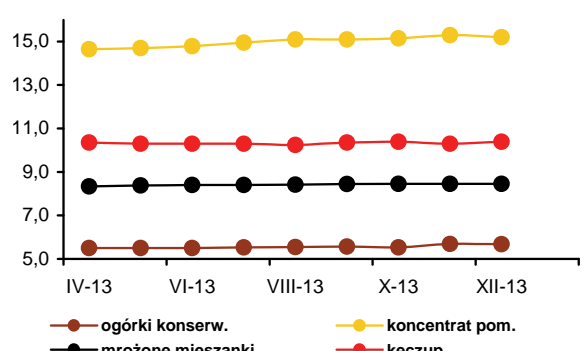
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W lutym 2014 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 16% wyższe niż w lutym roku poprzedniego. Ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące wzrosły o 4%, a płacone w spółdzielniach ogrodniczych o 11%. Nie zmieniły się ceny skupu jabłek płacone przez zakłady przetwórcze. Ceny gruszek na rynku hurtowym były niższe o 12%, a w firmach eksportujących o 50%. Na rynkach hurtowych potaniały mandarynki (o 4%) i winogrona (o 3%). Podrożały natomiast banany (o 1%), cytryny (o 2%) oraz pomarańcze (o 10%). W lutym br. w porównaniu do stycznia ceny jabłek oferowane przez spółdzielnie ogrodnicze wzrosły o 13%, na rynkach hurtowych o 6%, a ceny oferowane przez firmy eksportowe o 2%. Obniżyła się o 12% cena skupu jabłek kierowanych do przerobu. Na rynkach hurtowych droższe były winogrona (o 16%), banany (o 8%) i gruszki (o 5%). Potaniały natomiast pomarańcze (o 2%) mandarynki (o 3%) oraz cytryny (o 4%).

W 2013 r. w relacji do 2012 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 2,2%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,1%. Ceny owoców strefy umiarkowanej były wyższe o 2,0% a przetworów owocowych (bez owoców suszonych) o 3,2%.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w grudniu 2013 r. w relacji do grudnia roku poprzedniego wzrosła o 16%. Wyższa była też produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (o 41%), owoców mrożonych (o 9%), a także soków zagęszczonych (głównie koncentratu soku jabłkowego) (o 5%). Obniżyła się jedynie produkcja dżemów (o 13%). W całym 2013 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji

do 2012 r. o 18% do 482,9 tys. ton. Produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek zwiększyła się o 21%, pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 19%, a produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych o 13%. Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 6%, dżemów o 48%, owoców mrożonych o 18%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 5%. Średnie ceny zbytu pitnego soku jabłkowego były w 2013 r. wyższe niż w 2012 r. o 6%, a pitnego soku pomarańczowego obniżyły się o 1%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek i z truskawek spadły średnio o 5%.

W grudniu 2013 r. rozmiary eksportu przetworów owocowych nie zmieniły się, a owoców świeżych były o 14% mniejsze niż w grudniu roku poprzedniego. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało zmniejszenie sprzedaży jabłek (o 16%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zmalał eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 24%) i wiśni w puszkach (o 35%), większa była natomiast sprzedaż mrożonek (o 11%) oraz truskawek w puszkach (o 7%). W wyniku obniżek przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zmniejszyły się bardziej niż jego wielkość (o 16% do 53,5 mln euro). Wartość eksportu przetworów owocowych obniżyła się o 7% do 67,7 mln euro. Import owoców świeżych zmalał o 7% do 130,0 mln euro. Decydujące było zmniejszenie przywozu owoców cytrusowych (o 12%) i jabłek (o 44%). Wzrósł natomiast import winogron (o 26%) oraz bananów (o 10%). Wyższy był też łączny przywóz przetworów owocowych (o 32%). Import zagęszczonych soków wzrósł o 64%, ananasów w puszkach o 67% i dżemów o 59%, a zmniejszył się owoców mrożonych (o 14%). Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 19,7 mln euro, wobec ujemnego na poziomie 4,0 mln euro w grudniu 2012 r. W całym 2013 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 362,3 mln euro, wobec 394,3 mln euro w 2012 r. Wartość eksportu wzrosła o 5% do 1 886,5 mln euro, a importu o 9% do 1 524,3 mln euro. Decydujący był wzrost z 621,9 do 714,6 mln euro eksportu owoców świeżych (głównie jabłek). Eksport przetworów owocowych wyniósł 1,17 mld euro, podobnie jak w roku poprzednim. Import owoców i ich przetworów zwiększył się o 9% do 1,52 mld euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2012 I-XII	1,55	2,45	5,79^a	3,67	6,31	2,92	2,52^a
2013 I	1,20	2,72	-	-	-	-	-
II	1,25	-	-	-	-	-	-
III	1,23	-	-	-	-	-	-
IV	1,46	-	-	-	-	-	-
V	1,94	-	-	-	-	-	-
VI	2,13	-	4,09	-	-	-	-
VII	2,09	-	4,75	3,08	1,88	2,89	2,86
VIII	1,90	2,50	-	2,95	3,78	1,88	2,19
IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
XII	1,25	2,17	-	-	-	-	-
2013 I-XII	1,54	2,21	4,42	3,02	2,83	2,19	2,16
2014 I	1,23	2,37	-	-	-	-	-
II	1,39	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>II 2014</u> I 2014	113	x	x	x	x	x	x
<u>II 2014</u> II 2013	111	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2012 I-XII	0,53	4,55^a	3,71^a	1,48^a	1,74^a	2,34^a	1,01^a	3,09^a	2,88^a	2,04^a
2013 I	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,33	2,67	1,82	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	3,39	1,78	1,50	1,47	3,84	-	2,15	1,78	-
VIII	0,31	-	-	1,90	-	3,97	1,44	2,69	1,80	1,06
IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013 I-XII	0,39	3,03	1,80	1,70	1,47	4,46	1,62	2,42	1,79	0,95
2014 I	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>II 2014</u> I 2014	88	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>I 2014</u> I 2013	100	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2013 I	1,09	1,80	1,58	0,94	0,91	0,93	0,94	3,34	3,10	-	-	-
II	1,14	2,00	1,83	1,09	0,94	0,95	0,98	4,00	-	-	-	-
III	1,13	2,01	1,85	1,01	1,09	1,12	1,12	-	-	-	-	-
IV ^a	1,45	2,08	1,91	1,35	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
V ^a	1,79	2,14	2,12	1,77	1,76	1,79	1,79	-	-	-	-	-
VI ^a	1,95	2,20	2,20	1,85	1,92	1,92	1,95	-	-	3,83	4,00	-
VII	1,88	2,20	2,54	1,78	1,85	1,90	1,83	-	-	-	4,80	-
VIII	1,31	-	-	-	-	-	-	2,00	-	-	-	1,51
IX	0,91	1,30	1,40	1,00	-	-	1,03	1,90	1,70	-	-	1,58
X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
XI	1,01	1,50	1,38	0,98	0,99	0,99	0,98	1,90	1,98	-	-	-
XII	1,07	1,60	1,49	1,01	1,01	1,01	1,03	1,85	2,01	-	-	-
2013 I-XII	1,31	1,83	1,79	1,25	1,28	1,30	1,27	2,41	2,15	3,83	4,40	1,64
2014 I	1,17	2,10	1,80	0,99	1,15	1,15	1,24	1,92	2,03	-	-	-
II	1,19	1,97	1,76	1,13	1,15	1,15	1,24	2,01	2,25	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>II 2014</u> I 2014	102	94	98	114	100	100	100	105	111	x	x	x
<u>II 2014</u> II 2013	104	99	96	104	122	121	127	50	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
XII	7 581	10 737	18 058	13 853	11 111	3 304	4 366
2012 I-XII	7 741	96 586	234 346	280 118	312 668	51 183	61 652
2013 I	3 207	9 109	21 134	14 748	13 792	4 034	4 770
II	7 741	7 600	19 120	9 121	14 558	3 964	4 714
III	8 875	11 658	21 558	9 681	13 043	3 939	5 934
IV	6 829	8 237	19 133	9 424	11 542	3 933	5 765
V	7 044	9 086	19 083	18 193	10 218	3 715	5 110
VI	6 809	7 366	22 645	16 974	64 397	4 094	5 002
VII	5 597	8 517	27 137	22 983	106 840	3 667	6 198
VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
X	13 563	10 089	26 950	71 208	15 468	3 957	5 227
XI	10 228	11 647	23 501	40 447	13 722	3 426	5 193
XII	9 336	10 400	22 300	14 595	12 122	2 877	6 139
2013 I-XII	94 438	109 574	278 857	296 363	368 528	46 332	64 678
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XII 2013</u> XI 2013	91	89	95	36	88	84	118
<u>XII 2013</u> XII 2012	123	97	123	105	109	87	141

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012			2013*												XII 2013 XII 2012 (%)	
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	
Owoce świeże	128 330	133 413	1 263 857	181 894	176 577	191 478	216 325	143 053	103 444	76 197	41 061	49 390	95 209	98 730	114 782	1 488 140	86
Jablka	100 404	95 425	958 364	155 487	157 813	176 728	202 166	133 607	84 584	30 307	14 055	26 592	71 758	72 443	79 706	1 205 246	84
Gruszki	5 455	3 318	39 034	3 651	2 982	2 479	1 979	801	198	173	2 577	6 510	7 989	7 199	5 569	42 108	168
Truskawki	10	116	11 578	61	175	231	218	187	8 286	3 783	494	261	220	162	95	14 173	82
Sliwki	178	62	7 873	17	15	120	125	47	90	358	2 220	3 646	1 444	78	35	8 194	56
Maliny	291	226	16 858	313	162	205	380	145	76	4 244	5 409	3 237	1 080	600	363	16 212	161
Wiśnie	11	1	9 744	3	2	-	59	-	476	8 479	2 701	46	-	26	2	11 793	119
Przetwory owocowe	81 937	51 636	772 529	64 856	62 892	65 056	71 640	64 570	68 184	82 631	75 476	71 447	75 120	74 552	51 779	828 202	100
Zagęszczony sok jabłkowy	35 048	17 801	244 796	21 751	21 193	19 885	24 109	23 402	24 084	24 907	19 108	22 447	24 439	24 735	13 581	263 642	76
Truskawki w puszkach	471	462	6 814	422	501	596	661	1 208	572	718	509	441	446	565	495	7 134	107
Wiśnie w puszkach	343	304	5 289	265	305	327	259	355	318	428	637	706	438	174	197	4 408	65
Dzemy	2 619	2 118	29 245	2 020	2 289	2 359	2 705	2 605	2 488	2 741	2 730	2 471	2 519	2 640	2 148	29 716	101
Mrożonki	25 203	17 309	308 006	24 497	23 003	25 694	26 088	21 342	25 301	33 787	32 911	28 790	24 441	23 407	19 128	308 388	111
Owoce świeże	57 782	63 644	621 881	74 452	68 817	71 696	89 176	67 511	63 155	66 969	41 138	32 054	41 704	44 464	53 492	714 628	84
Jablka	32 278	32 544	338 454	52 861	52 766	57 945	75 392	57 525	41 472	14 983	5 523	8 040	21 305	22 962	27 445	438 219	84
Gruszki	3 865	2 645	25 189	2 977	2 403	2 229	1 770	751	207	177	1 531	3 601	4 136	4 015	3 323	27 120	126
Truskawki	22	160	16 700	84	270	368	361	341	9 553	5 660	980	420	551	198	135	18 921	85
Sliwki	139	57	6 265	15	14	138	131	54	90	316	1 336	2 239	1 095	63	26	5 516	46
Maliny	540	399	15 753	367	281	340	607	239	186	4 873	7 259	5 552	2 003	1 342	856	23 905	215
Wiśnie	130	4	10 726	6	4	-	60	-	519	7 556	2 095	43	1	17	5	10 305	131
Przetwory owocowe	116 098	72 411	1 171 476	95 434	92 160	90 942	101 876	93 962	97 493	116 696	106 847	109 501	103 503	95 867	67 656	1 171 938	93
Zagęszczony sok jabłkowy	49 811	25 917	363 631	31 431	30 512	28 401	33 993	33 378	33 004	33 694	26 274	30 060	32 928	32 227	17 424	363 324	67
Truskawki w puszkach	802	758	11 259	733	1 032	1 168	1 448	1 617	885	1 039	769	740	718	817	807	11 772	107
Wiśnie w puszkach	536	503	7 871	426	481	549	466	544	488	489	760	902	569	263	318	6 253	63
Dzemy	4 335	3 507	50 261	3 460	3 723	3 356	4 255	4 280	4 085	4 240	4 461	4 264	4 630	4 687	3 613	49 052	103
Mrożonki	34 632	23 068	429 278	35 387	32 310	34 975	36 542	31 146	32 030	41 721	41 755	39 581	32 898	30 923	25 006	414 275	108

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*												XII 2013	XII 2012
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	XII 2013 XII 2012 (%)									
Owoce świeże	106 138	139 412	1 256 162	123 052	104 084	112 562	91 591	88 484	91 010	119 017	127 105	96 194	102 863	103 050	130 030	1 289 042	93									
Banany	22 851	19 663	222 213	23 325	24 028	28 695	25 678	26 791	27 199	21 504	16 793	20 813	21 708	24 562	21 547	282 643	110									
Owoce cytrusowe	51 257	96 020	467 923	78 395	60 739	56 910	38 105	25 060	13 143	10 466	10 458	12 284	29 440	45 596	84 287	464 884	88									
Brzoskwinie i nekt.	263	71	108 240	16	23	80	112	9 884	9 884	28 075	31 800	15 393	4 844	241	37	92 588	52									
Winożrona	9 455	3 921	88 724	1 790	2 316	6 025	5 082	6 012	3 216	6 411	14 972	16 486	15 727	11 685	4 949	94 671	126									
Arbuzy	475	426	99 642	404	439	582	2 079	8 233	22 745	37 045	31 433	4 877	810	365	257	109 269	60									
Jabłka	2 820	1 439	51 449	2 024	1 354	1 632	2 533	1 957	1 819	1 985	2 945	10 901	12 255	1 788	804	41 998	56									
Przetwory razem	31 197	26 435	301 079	26 585	31 407	37 635	30 123	28 864	23 266	28 778	26 947	30 120	30 216	30 991	34 987	359 920	132									
Soki zagęszczone	13 186	11 521	130 905	12 969	17 138	19 816	15 910	15 592	11 027	11 475	13 011	15 442	13 614	14 567	18 858	179 419	164									
-sok pomarańczowy	2 806	2 663	26 994	1 975	2 036	3 100	2 515	2 403	2 295	2 031	2 629	2 124	2 333	2 725	2 798	28 963	105									
Mrożonki	3 340	3 232	44 186	3 552	3 110	4 723	3 017	3 105	3 363	6 237	4 242	3 653	3 708	2 878	2 789	44 376	86									
Susze	1 644	1 459	15 556	1 308	1 205	1 300	1 210	1 068	1 110	1 030	1 132	2 054	1 868	2 282	1 456	17 023	100									
Dżemy	755	374	7 404	711	566	699	740	630	639	689	533	708	667	589	596	7 767	159									
Przetwory puszkow.	12 037	9 708	100 426	7 908	9 109	10 827	9 100	8 282	7 039	9 167	7 945	8 154	10 048	10 444	11 110	109 131	114									
-ananasy	2 222	1 681	17 178	1 534	1 269	2 656	1 717	1 134	765	1 950	1 409	1 417	1 663	1 793	2 799	20 105	167									
-brzoskwinie	3 987	3 398	25 782	1 369	1 877	2 824	1 745	1 480	1 561	1 746	1 881	1 925	2 133	2 954	3 089	24 583	91									
Owoce świeże	85 233	100 644	924 721	95 679	80 729	93 159	79 423	88 227	76 460	84 716	83 989	72 768	77 803	82 849	99 919	1 015 721	99									
Banany	13 861	12 344	133 405	14 406	16 054	19 001	17 079	17 897	16 772	12 828	10 513	12 806	11 572	14 299	13 409	176 634	109									
Owoce cytrusowe	33 640	57 471	287 711	50 297	38 617	35 911	25 186	20 708	11 412	8 821	9 713	10 321	20 900	28 094	51 562	311 542	90									
Brzoskwinie i nekt.	223	60	79 411	29	42	119	196	2 687	12 474	25 447	23 085	9 124	2 603	143	33	75 984	55									
Winożrona	10 901	6 677	100 587	3 845	3 671	8 971	7 778	8 798	4 541	7 260	13 293	13 319	13 275	10 793	6 615	102 158	99									
Arbuzy	279	285	28 728	290	293	421	1 541	5 500	7 899	7 219	5 593	847	337	298	235	30 472	82									
Jabłka	750	809	22 039	1 546	990	1 181	1 813	1 693	1 774	1 537	1 181	1 695	1 893	687	617	16 608	76									
Przetwory razem	47 434	39 456	474 339	40 004	40 740	47 755	41 200	40 008	34 060	44 754	41 921	45 226	46 850	45 114	40 943	508 575	104									
Soki zagęszczone	16 118	15 237	177 257	13 893	14 981	18 215	15 393	15 494	12 429	13 215	14 038	14 948	15 354	15 048	14 348	177 355	94									
-sok pomarańczowy	4 994	4 717	51 608	3 433	3 468	5 263	4 125	4 101	3 798	3 448	4 281	3 519	3 860	4 594	4 828	48 718	102									
Mrożonki	6 006	5 505	73 625	5 628	4 918	6 582	4 901	4 958	5 591	10 991	8 105	6 033	5 985	4 808	4 755	73 254	86									
Susze	3 506	3 299	33 127	3 196	2 763	2 782	2 885	2 404	2 965	2 543	2 802	4 604	4 370	5 294	3 898	40 507	118									
Dżemy	1 395	692	13 511	1 340	1 072	1 341	1 418	1 193	1 282	1 339	1 033	1 384	1 384	1 073	1 214	14 956	176									
Przetwory puszkow	20 028	14 478	173 148	15 734	16 571	18 483	16 384	15 654	11 590	16 359	15 750	18 035	19 268	18 542	16 297	198 667	113									
-ananasy	1 954	1 482	15 171	1 368	1 062	2 078	1 433	1 022	626	1 496	1 169	1 310	1 355	1 480	2 521	16 920	170									
-brzoskwinie	3 182	2 526	20 279	1 051	1 443	2 125	1 415	1 125	1 256	1 361	1 414	1 438	1 642	2 425	2 623	19 317	104									

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2012 XII	0,34	0,80	1,61	0,97	1,78	2,70	1,52	1,25	1,46	1,64	1,70
2012 I-XII	0,37	0,67	1,69	0,93	1,31	1,66	1,57	1,34	1,50	1,66	1,51
2013 I	0,34	0,82	1,39		1,17	1,77	1,69	1,44	1,45	1,73	1,61
II	0,33	0,81	1,54	0,98	1,74	1,74	1,67	1,35	1,44	2,06	1,58
III	0,33	0,90	1,59	1,05	1,66		1,63	1,24	1,43	1,96	1,68
IV	0,37	0,89	1,66	0,87	1,60	1,02	1,64	1,37	1,41	2,19	1,80
V	0,43	0,94	1,82	0,98	1,65		1,58	1,34	1,43	1,34	1,53
VI	0,49	1,04	1,15		2,45	1,09	1,20	1,32	1,37	1,55	1,53
VII	0,49	1,03	1,50	0,43	1,15	0,89	1,27	1,09	1,35	1,45	1,14
VIII	0,39	0,59	1,98	0,55	1,34	0,78	1,35	1,04	1,38	1,51	1,19
IX	0,30	0,55	1,61	0,97	1,72	0,93	1,33	1,02	1,34	1,68	1,28
X	0,30	0,52	2,51	0,74	1,85	2,45	1,29	0,97	1,35	1,61	1,30
XI	0,32	0,56	1,22	0,82	2,24	0,65	1,35	0,93	1,30	1,45	1,51
2013 XII	0,34	0,60	1,42	0,67	2,36	3,28	1,35	0,97	1,28	1,63	1,61
2013 I-XII	0,36	0,64	1,33	0,48	1,47	0,87	1,41	1,16	1,38	1,65	1,42
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2013</u> XI 2013	106	107	116	82	105	505	100	104	98	112	107
<u>XII 2013</u> XII 2012	100	75	88	69	133	121	89	78	88	99	95

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2012 I-XII	1,77	1,65	1,68	1,66	1,63	3,01	9,47	4,40	7,93	4,01	4,27	4,84	5,52	4,30	9,70
2013 I	1,43	1,45	1,46	1,47	1,45	3,41	-	-	-	-	4,13	4,58	4,32	3,85	13,31
II	1,47	1,46	1,47	1,47	1,48	3,49	-	-	-	-	4,20	4,40	4,72	3,70	10,81
III	1,49	1,48	1,49	1,47	1,48	3,85	-	-	-	-	4,18	4,51	5,14	3,63	9,81
IV	1,62	1,59	1,56	1,58	1,54	4,38	-	-	-	-	4,35	4,88	5,37	3,57	10,27
V	1,97	1,96	1,92	1,99	1,95	6,10	-	-	-	-	4,25	5,70	4,82	3,77	9,91
VI	2,08	1,99	2,10	2,15	2,08	7,14	4,73	-	6,40	-	4,10	6,30	7,36	4,14	10,32
VII	2,55	-	-	-	-	6,54	6,31	4,10	6,98	4,58	4,11	5,33	6,40	4,39	8,58
VIII	2,28	-	-	-	-	5,64	8,00	3,88	12,1	2,81	4,08	5,93	7,00	4,81	5,79
IX	1,78	1,79	1,82	1,86	1,85	3,08	9,00	-	-	1,95	4,16	7,21	7,03	4,63	5,78
X	1,64	1,65	1,72	1,70	1,62	2,74	13,33	-	-	2,47	3,99	5,82	6,40	4,26	5,57
XI	1,65	1,65	1,68	1,59	1,65	2,73	-	-	-	2,52	4,02	4,85	5,40	4,30	5,58
XII	1,54	1,48	1,52	1,55	1,55	2,66	-	-	-	-	4,20	4,55	4,46	4,74	7,04
2013 I-XII	1,79	1,65	1,67	1,68	1,67	4,31	8,27	3,99	8,50	2,87	4,15	5,34	5,70	4,15	8,56
2014 I	1,61	1,62	1,59	1,64	1,65	2,92	-	-	-	-	3,95	4,67	4,64	4,16	9,04
II	1,70	1,68	1,69	1,72	1,69	3,07	-	-	-	-	4,25	4,49	4,52	4,06	10,45
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>II 2014</u> I 2014	106	104	106	105	102	105	x	x	x	x	108	96	97	98	116
<u>II 2014</u> II 2013	116	115	115	117	114	88	x	x	x	x	101	102	96	110	97

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2012	XI	7,17	8,77	2,20	2,46
	XII	7,20	8,70	2,21	2,40
2012	I-XII	7,87	9,24	2,09	2,41
2013	I	7,83	9,40	2,14	2,45
	II	7,33	8,67	2,21	2,42
	III	7,50	8,70	2,23	2,41
	IV	7,47	8,63	2,25	2,43
	V	7,40	8,67	2,24	2,42
	VI	7,33	8,73	2,23	2,43
	VII	7,40	8,80	2,22	2,37
	VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
	IX	7,43	8,83	2,23	2,37
	X	7,50	8,77	2,22	2,36
	XI	7,50	8,80	2,21	2,34
	XII	7,53	8,80	2,19	2,29
2012	I-XII	7,47	8,80	2,22	2,39
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XII 2013</u> XI 2013		100	100	99	98
<u>XII 2013</u> XII 2012		105	101	99	95

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2012	XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
	XII	2,38	5,56	-	-	-	-	10,61	4,95	5,11	5,94	5,23
2012	I-XII	2,96	5,46	6,90	19,46	10,79	14,78	10,80	5,15	5,32	6,04	6,42
2013	I	2,38	6,19	-	-	-	-	14,50	5,06	4,99	5,91	5,29
	II	2,40	6,83	-	-	-	-	13,95	5,19	4,85	5,79	5,67
	III	2,42	7,53	-	-	-	-	12,58	5,11	4,70	5,75	6,08
	IV	2,51	8,12	-	-	-	-	12,43	5,13	4,81	6,12	6,52
	V	3,02	8,34	-	40,87	14,50	-	12,01	5,09	5,11	6,99	6,95
	VI	3,62	8,43	11,09	12,58	6,81	-	12,24	4,97	5,50	7,84	8,23
	VII	3,93	8,73	8,14	9,39	8,04	16,34	11,09	4,96	6,07	7,49	8,78
	VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
	IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
	X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
	XI	2,66	4,72	-	-	-	-	7,50	4,60	5,42	6,16	5,80
	XII	2,67	5,06	-	-	-	-	9,01	4,83	4,70	5,90	4,93
2013	I-XII	2,95	6,72	6,40	20,95	9,78	15,71	10,57	4,95	5,38	6,80	6,83
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XII 2013</u> XI 2013		100	107	100	x	x	x	120	105	87	96	85
<u>XII 2013</u> XII 2012		112	91	112	x	x	x	85	98	92	99	94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2012 XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
XII	14,33	3,82	4,51	16,80	7,38	6,46
2012 I-XII	14,22	3,82	4,52	16,60	7,42	6,44
2013 I	14,17	3,79	4,54	16,90	7,44	6,51
II	14,17	3,79	4,53	16,92	7,46	6,49
III	13,97	3,80	4,56	16,86	7,46	6,42
IV	14,06	3,79	4,58	16,88	7,42	6,44
V	14,31	3,81	4,55	16,86	7,42	6,41
VI	14,25	3,77	4,55	16,72	7,44	6,42
VII	14,44	3,79	4,54	16,68	7,36	6,38
VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
XI	14,19	3,82	4,58	16,72	7,46	6,34
XII	14,25	3,79	4,51	16,74	7,40	6,21
2013 I-XII	14,20	3,80	4,56	16,80	7,43	6,39
Wskaźniki zmian cen (%)						
XII 2013 XI 2013	100	99	98	100	99	98
XII 2013 XII 2012	99	99	100	100	100	96

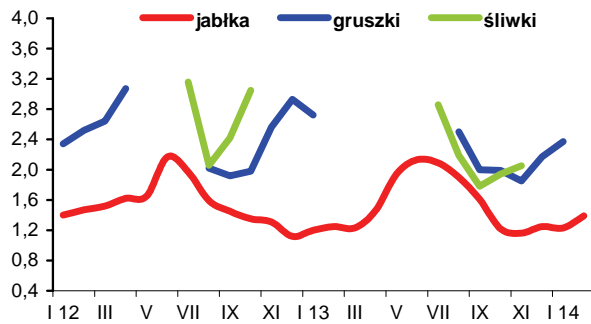
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

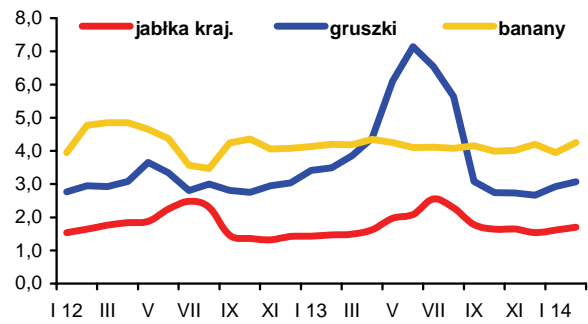
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2012 VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-
2013 I	76	74	-	65	55	-
II	77	78	-	58	49	-
III	78	80	-	55	46	-
IV	81	85	-	58	48	-
V	85	87	-	59	46	-
V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34
XI	88	66	-	49	46	-
XII	81	68	-	52	49	-
2014 I	89	72	-	55	53	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

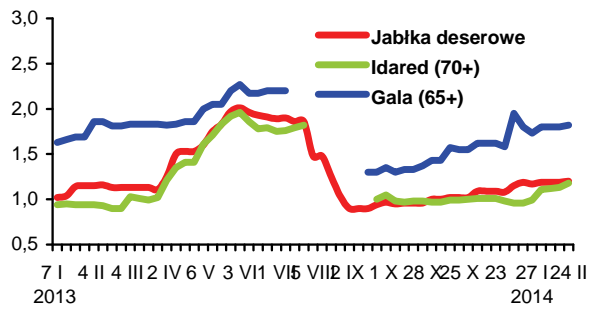
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2012 - 2013 r. (zł/kg)

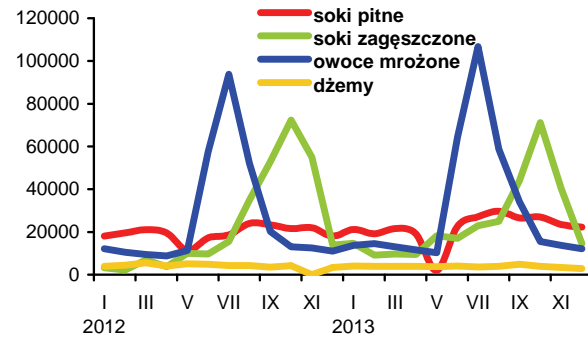
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2012 - 2013 r. (zł/kg)

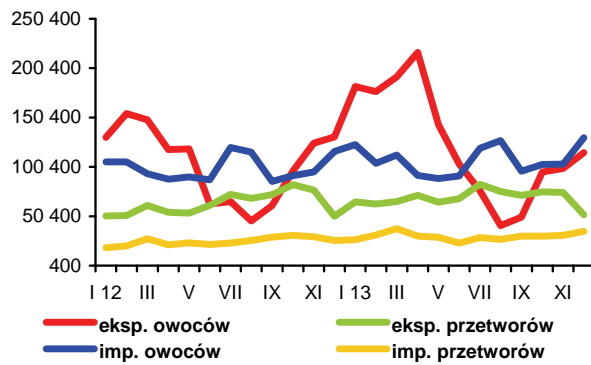
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2013 r. do II 2014 r. (zł/kg)

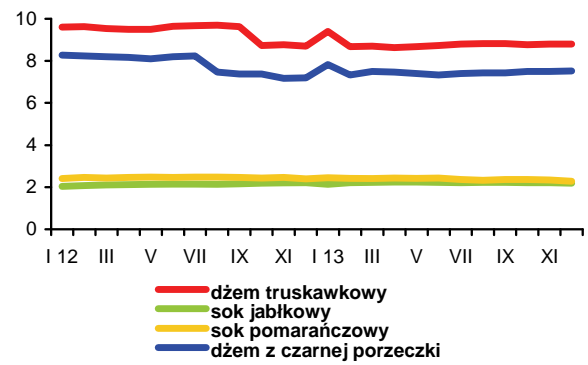
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2012 - 2013 r. (tony)

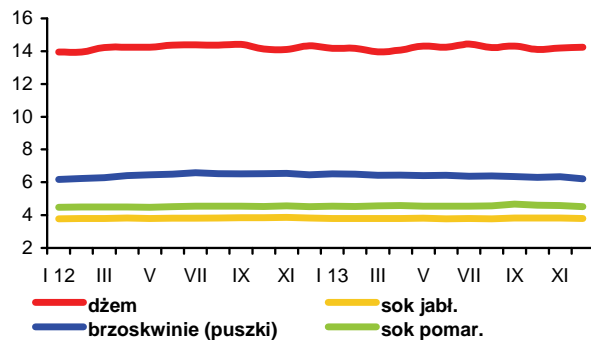
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2012 - 2013 r. (tony)

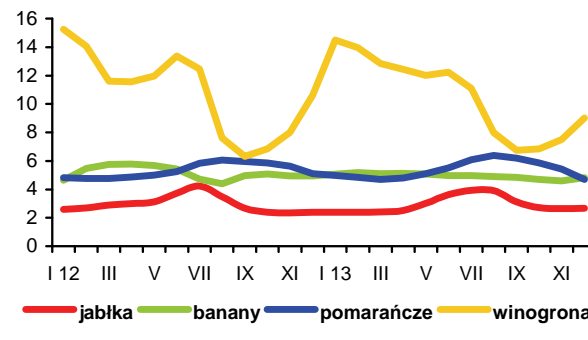
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2012 - 2013 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2012 - 2013 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2012 - 2013 r. (zł/kg)

W pierwszych miesiącach 2014 r. notowano różnokierunkowe zmiany cen podstawowych produktów mlecznych na międzynarodowych giełdach towarowych. Ceny masła, po dynamicznym wzroście w drugiej połowie 2013 r., w styczniu i lutym br. spadały. W połowie lutego płacono za nie średnio 3693 EUR/t, tj. o ok. 5% mniej niż w końcu stycznia. Rekordowo wysokie w ostatnim tygodniu stycznia ceny sera Cheddar (3833 EUR/t) spadły do 3394 EUR/t, tj. o ok. 12%. Potaniało również pełne mleko w proszku (o ok. 2% do 3748 EUR/t). Wzrosły natomiast ceny suszonej serwatki (o 1% do 1051 EUR/t) oraz nieznacznie odtłuszczonego mleka w proszku (do 3400 EUR/t).

Wysokie ceny podstawowych produktów mlecznych na rynku światowym wpłynęły na poprawę koniunktury na krajowym rynku mleka. Średnia cena skupu mleka w 2013 r. była o ok. 12% wyższa niż w 2012 r. W styczniu 2014 r. ceny mleka nadal były wysokie. Rolnicy otrzymywali przeciętnie 153,65 zł/hl, tj. tylko o 0,2% mniej niż przed miesiącem, ale o 24,4% więcej niż przed rokiem. W woj.: zachodniopomorskim, pomorskim, śląskim i dolnośląskim ceny mleka przekroczyły 160 zł/hl. Głębszy był miesięczny spadek cen bydła mlecznego na targowiskach. Krowy potaniały o ok. 6% do 3028 zł/szt., a jałówki o ok. 4% do 1989 zł/szt., lecz w skali roku były droższe odpowiednio o 2,4 i 0,4%.

Rekordowe ceny mleka surowego i opłacalny eksport sprawiły, że od kwietnia do grudnia 2013 r. ceny zbytu przetworów mlecznych rosły średnio o 0,6-2,1% miesięcznie. Największa była dynamika podwyżek cen serów dojrzewających, masła i mleka w proszku. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, w styczniu 2014 r. odnotowano dalszy wzrost cen sprzedaży serów i twarogów (o 1,3% w porównaniu z grudniem ub. roku) oraz płynnych przetworów mlecznych (o 0,2%). Natomiast trwale produkty mleczne potaniały średnio o 7,3%, o czym zadecydował znaczący spadek cen mleka zagęszczonego i masła w blokach, przy minimalnej obniżce cen masła konfekcjonowanego i niewielkim wzroście cen mleka w proszku oraz suszonej serwatki. W lutym najszybciej taniało masło w blokach. Notowano również wyraźne obniżki cen masła konfekcjonowanego i serów dojrzewających, przy powolnym wzroście cen chudego mleka w proszku.

Ceny detaliczne przetworów mlecznych w 2013 r. wzrosły średnio o 2,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najbardziej podrożało mleko zagęszczone i w proszku (o 8,0%), śmietana (o 3,3%), sery dojrzewające i topione (o 2,8%) oraz chude mleko pitne (o 2,6%). Mniejszy od przeciętnego był wzrost cen pełnego mleka spożywczego (o 2,0%), napojów i deserów mlecznych (o 1,4-1,7%) oraz jogurtów i serów twarogowych (po 0,6%). Artykuły mleczne podrożały względem innych produktów zwierzęcych, jak mięso i przetwory mięsne, ryby i przetwory rybne oraz jaja. Przeciętny poziom cen masła w 2013 r. wzrósł o 4,2% w stosunku do 2012 r., przy wzroście cen pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 1,9%.

Pod wpływem bardzo dobrych cen skupu mleka surowego w styczniu 2014 r. zwiększył się prawie o 3% w porównaniu z grudniem i o 6,5% w stosunku do stycznia 2013 r. (do 809,2 mln l).

W grudniu ub. roku, w wyniku zwiększenia skupu mleka o 5,5% w porównaniu z listopadem, silnie wzrosła produkcja mleka w proszku (chudego o 56% i pełnego o 34%), masła (o 28%) oraz mleka i śmietany zagęszczonej (o 20%). W 2013 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego zwiększyły się o ok. 1% w porównaniu z rokiem poprzednim, co przełożyło się na wzrost produkcji przede wszystkim pełnego mleka w proszku (o 17%), fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 14%) oraz mleka płynnego i śmietany (o 11%), kosztem wyraźnego zmniejszenia produkcji chudego proszku mlecznego (o 12%). Wyprodukowano również więcej serów twarogowych i topionych (o 5-6%), serwatki (o 8%, w tym suszonej o 4% mniej) oraz nieznacznie więcej serów dojrzewających. Produkcja pozostałych przetworów zmniejszyła się o 1-4%, w tym masła i tłuszczów mlecznych o ponad 1%.

Dobra koniunktura na rynku mleka znalazła odzwierciedlenie we wzroście wpływów z eksportu przetworów mlecznych. W wyniku dużo wyższych cen transakcyjnych, przede wszystkim mleka w proszku, masła, mleka płynnego i śmietany (o 24-32%), a także serów i twarogów (o 7-10%), wartość eksportu w 2013 r. wzrosła do 1,69 mld EUR, tj. o 16,5% w porównaniu z 2012 r. Jeszcze silniej, bo o 29% (do ponad 693 mln EUR) wzrosła wartość importu. Dodatkowo saldo handlu zagranicznego przetworami mlecznymi zwiększyło się więc o 9% (do rekordowego poziomu ponad 993 mln EUR). Ilościowe wyniki obrotów nie były tak korzystne. Eksport zmalał o 2,5% do 2,25 mld l w ekwiwalencie mleka surowego i stanowił podobnie jak przed rokiem ok. 24% skupu mleka. Najgłębszy był spadek eksportu kazeiny (o 34%), a także chudego mleka w proszku (o 22%), którego produkcja znacząco zmalała. Mniejsza o 3-4% była również sprzedaż zagraniczna jogurtów i napojów fermentowanych oraz mleka płynnego i śmietany. Znacznie wzrósł natomiast eksport serwatki (o 26,5%). Wyeksportowano również więcej serów i twarogów (średnio o 15%), których udział w wartości wywozu przetworów mlecznych jest największy (40,4% w 2013 r., wobec 38,2% w 2012 r.), a także lodów (o 9%), pełnego mleka w proszku (o 3,5%) i masła (o ponad 1%). Import w analizowanym roku wzrósł o 34% do 1,24 mld l w przeliczeniu na surowiec mleczny. Najbardziej zwiększył się przywóz półproduktów poszukiwanych przez firmy wtórnego przetwórstwa żywności, tj. mleka w proszku, serwatki oraz mleka płynnego i śmietany. Zatem ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w 2013 r. zmniejszyła się do 1,01 mld l w ekwiwalencie mleka surowego, tj. o 27% w stosunku do 2012 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2013 I-XII	9 587,0	133,51	.
2012 XII	740,4	125,72	123,24
2013 I	759,6	123,48	122,98
II	703,8	123,70	123,61
III	789,4	125,32	124,81
IV	793,1	126,34	125,21
V	865,4	125,71	125,23
VI	834,7	127,50	126,36
VII	866,0	129,80	129,22
VIII	841,8	132,97	131,80
IX	798,8	138,34	138,40
X	792,7	143,02	142,83
XI	745,8	150,03	153,07
XII	786,5	153,93	155,26
2014 I	809,2	153,65	149,49
Wskaźnik zmian w %			
<u>I 2014</u> XII 2013	102,9	99,8	96,3
<u>I 2014</u> I 2013	106,5	124,4	121,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2013^a I-XII	2 925,1	101,8	38,9	431,8	344,3	170,8	399,8	305,0
2012 ^a XI	201,0	5,6	2,6	33,6	26,9	13,1	32,5	25,4
XII	222,0	7,1	3,8	27,7	30,1	15,2	29,0	23,7
2013 ^a I	210,1	6,4	2,8	37,2	25,0	14,8	33,1	25,5
II	214,6	6,2	2,4	33,1	25,4	12,7	31,9	24,0
III	242,3	6,8	2,4	38,0	28,3	15,2	37,9	25,2
IV	233,9	9,2	4,1	39,1	28,9	14,4	32,3	25,2
V	276,9	11,7	3,7	39,0	32,7	13,5	35,0	23,9
VI	265,0	11,7	2,5	37,7	32,5	13,5	31,4	25,4
VII	242,6	10,3	3,0	38,6	32,3	14,6	33,1	25,9
VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
X	240,2	7,8	3,4	36,2	28,0	14,3	33,7	26,0
XI	223,1	6,0	3,3	33,0	25,9	13,1	34,5	25,3
XII	250,2	9,3	4,4	28,2	27,6	16,8	32,6	25,6
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>XII 2013</u> XI 2013	112,1	156,3	133,8	85,5	106,5	128,2	94,6	101,6
<u>XII 2013</u> XII 2012	112,7	131,4	118,4	102,0	91,8	110,0	112,4	108,4

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2012 XII	1,75	2,08	11,37	13,55	15,39	16,49	0,88	5,66	10,21	14,76
2013 I	1,76	2,07	11,41	13,62	15,00	16,14	0,85	5,63	10,19	14,76
II	1,76	2,07	11,51	13,71	14,71	15,83	0,83	5,58	10,07	14,70
III	1,76	2,06	11,48	13,64	14,75	15,85	0,86	5,56	10,08	14,68
IV	1,76	2,06	12,22	14,24	15,15	16,02	0,85	5,57	10,09	14,72
V	1,76	2,07	13,05	14,56	16,09	16,55	0,85	5,58	10,12	14,99
VI	1,76	2,10	13,29	15,08	16,68	16,91	0,85	5,58	10,18	15,08
VII	1,78	2,10	13,36	15,33	17,49	17,57	0,85	5,67	10,26	15,47
VIII	1,79	2,13	13,47	15,65	17,81	17,93	0,86	5,74	10,28	15,89
IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI	1,84	2,25	13,50	16,49	18,19	18,47	0,87	5,91	10,34	17,15
XII	1,88	2,24	13,87	16,51	18,46	18,77	0,87	5,90	10,42	17,41
2014 I ^a	2,11	2,23	13,35	15,54	16,61	17,68	.	5,57	10,03	16,97
II ^a	2,08	2,20	13,50	15,36	14,71	16,78	.	5,72	9,97	16,52
Wskaźnik zmian w %										
XII 2013 XI 2013	102,2	99,6	102,7	100,1	101,5	101,6	100,0	99,8	100,8	101,5
XII 2013 XII 2012	107,4	107,7	122,0	121,8	119,9	113,8	98,9	104,2	102,1	118,0

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 20-26 I i 17-23 II 2014 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2012 XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
XII	2,61	2,73	14,94	3,28	4,29	0,70	1,22	1,67	13,55	19,87
2013 I	2,62	2,72	15,31	3,32	4,36	0,71	1,22	1,68	13,70	20,03
II	2,60	2,76	15,46	3,37	4,35	0,71	1,23	1,68	13,72	20,05
III	2,58	2,75	15,68	3,40	4,31	0,71	1,23	1,68	13,80	20,01
IV	2,58	2,76	15,66	3,42	4,31	0,71	1,22	1,68	13,87	20,06
V	2,58	2,76	15,76	3,42	4,34	0,70	1,21	1,68	13,82	20,25
VI	2,56	2,76	15,73	3,41	4,41	0,70	1,20	1,68	13,80	20,35
VII	2,58	2,79	15,84	3,41	4,45	0,71	1,22	1,68	13,83	20,71
VIII	2,59	2,79	15,78	3,42	4,54	0,70	1,23	1,68	13,80	21,02
IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
XI	2,74	2,91	15,77	3,37	4,70	0,72	1,25	1,73	14,01	22,59
XII	2,76	2,93	15,87	3,39	4,74	0,72	1,27	1,73	14,23	22,65
Wskaźnik zmian w %										
XII 2013 XI 2013	100,7	100,7	100,6	100,6	100,9	100,0	101,6	100,0	101,6	100,3
XII 2013 XII 2012	105,7	107,3	106,2	103,4	110,5	102,9	104,1	103,6	105,0	114,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

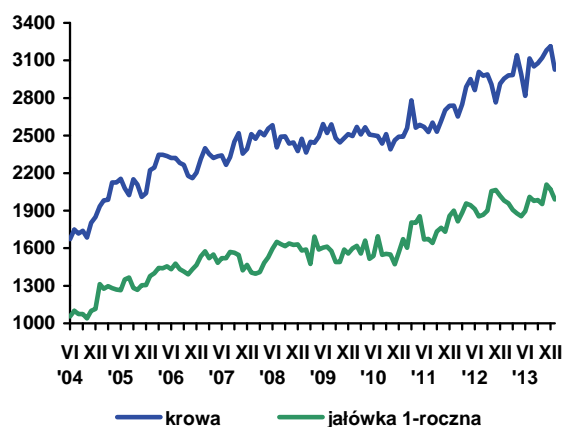
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2013 I-XII	92,2	204,4	31,6	285,7	106,7	81,6	61,0	13,6	166,0	30,4
2012 XI	7,8	15,0	2,0	22,7	7,9	4,1	4,3	1,4	13,7	2,4
XII	5,6	13,7	1,5	19,2	7,0	4,5	4,3	1,0	15,8	2,1
2013 I	8,5	15,8	2,7	20,3	9,6	5,2	5,2	1,0	14,9	2,6
II	6,3	15,1	4,1	22,6	9,0	4,3	4,7	1,0	12,8	2,5
III	6,7	17,0	3,0	20,5	9,5	5,3	5,3	1,2	13,3	3,1
IV	8,9	17,6	4,3	23,7	9,6	5,3	4,6	1,1	10,8	3,3
V	8,6	17,1	3,1	24,7	9,5	8,8	4,7	0,9	13,1	3,0
VI	8,1	17,1	2,4	23,6	8,6	5,4	4,2	0,9	13,7	2,1
VII	9,9	19,4	2,0	24,9	8,9	6,5	4,8	1,1	14,7	2,4
VIII	6,8	19,0	2,0	24,3	9,1	7,0	5,4	0,9	14,8	2,1
IX	7,2	17,9	2,5	25,6	8,2	7,8	5,5	1,3	14,3	2,1
X	7,5	17,8	1,7	30,4	8,5	9,0	5,7	1,3	14,0	2,7
XI	7,8	16,3	2,2	26,7	9,0	7,1	5,7	1,5	12,8	2,5
XII	6,0	14,4	1,6	18,5	7,2	9,8	5,3	1,3	16,8	2,2
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	76,8	88,0	74,9	69,2	79,4	138,2	92,8	87,0	131,0	88,2
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	107,9	105,0	109,9	96,4	102,1	216,8	121,9	134,0	106,3	104,2

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

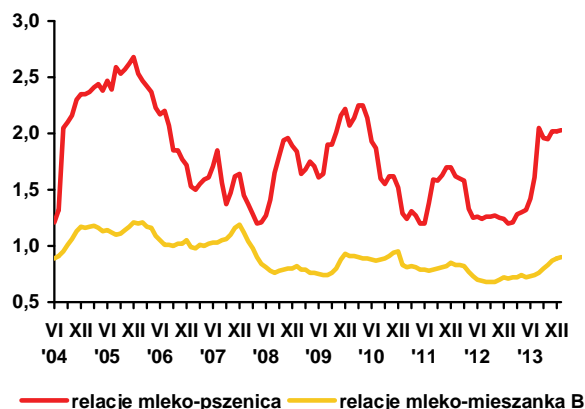
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2013 I-XII	2 783	3 337	3 739	763	1 113	1 850	3 606	4 387	635	1 405
2012 XI	2 335	3 233	3 465	776	1 085	2 207	3 509	3 805	593	1 243
XII	2 400	3 234	3 499	708	1 058	1 588	3 431	3 760	600	1 292
2013 I	2 384	3 214	3 413	693	1 065	1 848	3 434	4 016	586	1 395
II	2 457	3 162	3 277	689	1 132	2 149	3 294	3 807	531	1 390
III	2 366	3 140	3 276	678	1 104	1 892	3 456	3 743	566	1 271
IV	2 591	3 156	3 549	806	1 118	1 980	3 471	3 863	668	1 268
V	2 875	3 231	3 921	885	1 175	1 569	3 538	4 277	576	1 333
VI	2 894	3 355	3 872	798	1 116	1 710	3 602	4 416	651	1 419
VII	2 899	3 336	4 031	766	1 090	1 814	3 617	4 454	638	1 335
VIII	2 856	3 396	4 161	742	1 107	1 918	3 625	4 599	615	1 486
IX	2 915	3 395	4 100	777	1 093	1 920	3 762	5 457	665	1 534
X	3 007	3 485	4 211	772	1 135	1 864	3 759	4 551	697	1 463
XI	3 034	3 594	4 208	749	1 066	2 031	3 880	4 565	692	1 470
XII	3 133	3 599	4 263	766	1 160	1 731	3 734	4 526	721	1 637
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	103,3	100,1	101,3	102,3	108,8	85,2	96,2	99,1	104,2	111,4
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	130,5	111,3	121,8	108,2	109,6	109,0	108,8	120,4	120,2	126,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

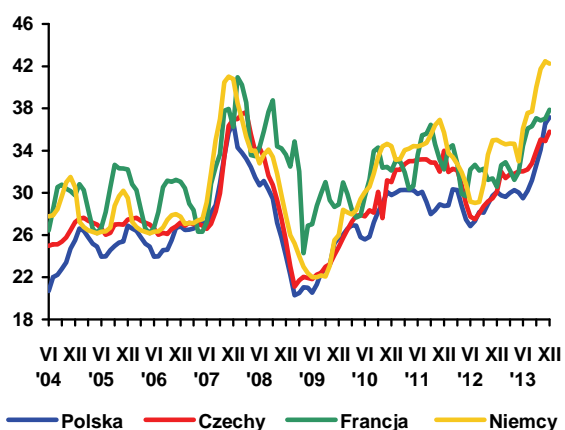
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

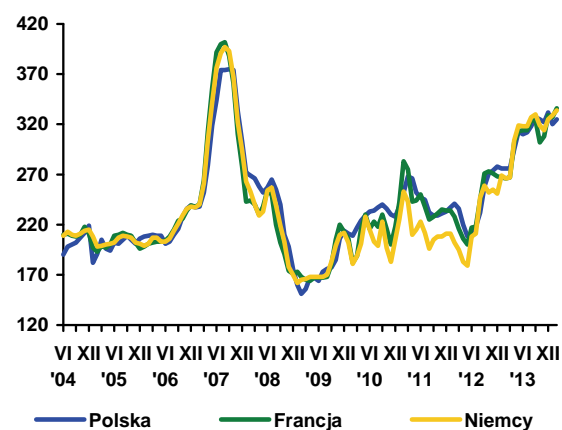
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

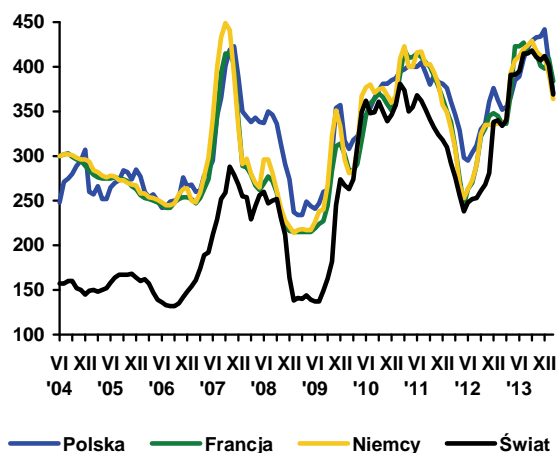
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

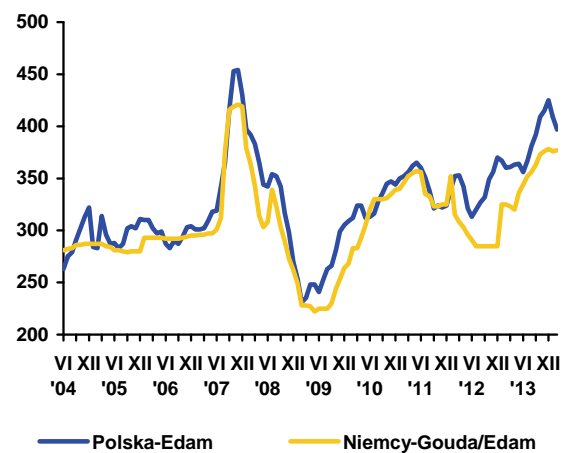
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

W ostatnich miesiącach 2013 r. tendencja spadkowa cen skupu żywca została zahamowana i w grudniu średnia cena skupu bydła wzrosła do 6,10 zł/kg wagi żywej, a w styczniu do 6,17 zł za kg wagi żywej. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w lutym utrzymywała się ta tendencja w kraju. W trzecim tygodniu lutego cena zakupu byków do dwóch lat podniosła się do 6,84 zł za kg, a krów do 4,68 zł za kg. Żywiec wołowy relatywnie zdrożał, bowiem w tym samym czasie spadły ceny żywca wieprzowego (1,3%) i drobiu (o 1,9%). Cena skupu jednego kilograma żywca wołowego w styczniu 2014 r. stanowiła równowartość 1,22 kg żywca wieprzowego i 1,58 kg żywca drobiowego. Wzrostowi cen zakupu bydła rzeźnego towarzyszył wzrost cen sprzedaży ćwierci z krów rzeźnych do 10009 zł/tonę oraz spadek cen ćwierci z byków do lat 2 roku do 12558 zł/tonę. Zarówno ceny sprzedaży ćwierci wołowych byków do lat dwóch jak i ceny sprzedaży ćwierci krów rzeźnych były najniższe w regionie centralnym. Średnia cena ćwierci z młodych byków wynosiła 12 185 zł/tonę w makroregionie centralnym i była o ok. 4% niższa niż na północy kraju oraz o 5% niższa niż w regionie południowym. W Polsce południowej średnia cena zakupu młodych byków była najwyższa i wynosiła 6,90 zł/kg w.ż, natomiast cena zakupu młodych byków w regionie północnym była o ok. 3% niższa niż w regionie południowym i wynosiła 6,69 za kg w. ż.. Zakłady mięsne nadal płacą za krowy najdrożej w Polsce południowej (4,76 zł/kg w.ż), a najtaniej w Polsce północnej (4,46 zł/kg w.ż). Średnia cena targowiskowa cieląt wzrosła o ok. 2,1% w porównaniu do 3 tygodnia stycznia 2014 r. i wynosiła 11,65 zł za kg wagi żywej.

Utrzymuje się konkurencyjność cenowa wołowiny produkowanej w Polsce na rynku unijnym. W trzecim tygodniu lutego obserwujemy niewielki wzrost średniej ceny rynkowej tuszy od młodego bydła męskiego w Polsce do 315,31 EUR/100 kg oraz nieznaczny spadek tej ceny w UE-27 do 394,08 EUR/100 kg w porównaniu do analogicznego tygodnia stycznia 2014 r.

W styczniu 2014 r. mięsa wołowego wytworzono 14,2 tys. ton w wadze poubojowej ciepłej w zakładach przemysłu zatrudniających 50 i więcej pracowników tj. o 0,7% więcej niż przed miesiącem i o 10,7% mniej niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. W 2013 r.

produkcja przemysłowa mięsa wołowego spadła o 4,8% w relacji do roku poprzedniego. Skup żywca wołowego w styczniu 2014 r. wyniósł 23,4 tys. ton i był mniejszy w porównaniu stycznia 2013 r. o około 6,8%.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w 2013 r. wzrósł o ok. 1% w porównaniu do roku poprzedniego i wyniósł ok. 325,2 tys. ton. Eksport mięsa wołowego świeżego, schłodzonego i mrożonego wyniósł 281,2 tys. ton w 2013 r. i był o ok. 3% większy niż w roku poprzednim. W 2013 r. eksport mięsa wołowego mrożonego wzrósł o ok. 15% do 57,6 tys. ton w porównaniu do 2012 roku. Średnia cena wołowiny schłodzonej w grudniu 2013 r. wynosiła 3,39 EUR/kg i była o ok. 8% niższa od ceny uzyskiwanej w analogicznym okresie roku poprzedniego, wołowina mrożona staniała (o ok. 3,4% w porównaniu do grudnia 2012 r.) do 3,32 EUR/kg. Udział Włoch, Holandii, Niemiec i Hiszpanii w eksporcie mięsa wołowego świeżego, schłodzonego i mrożonego wynosił w 2013 r. ok. 63%. Sprzedaż przetworów wołowych spadła w 2013 r. o ok. 4,5% w porównaniu do 2012 roku. Natomiast eksport bydła i cieląt zmalał w tym czasie o ok. 12,5% (do 225,6 tys. sztuk) do czego przyczyniły się niższe ceny w eksporcie. Embargo na wieprzowinę może negatywnie oddziaływać na rynek wołowiny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w 2013 r. wzrósł o 36,5% w porównaniu do roku poprzedniego do 35,9 tys. ton. Import mięsa wołowego świeżego, schłodzonego i mrożonego w 2013 r., wyniósł ok. 11,9 tys. ton i był niższy niż w roku poprzednim o ok. 9,5%. Jednocześnie znacznie wzrósł import bydła i cieląt do 74,2 tys. sztuk i był o 33,9 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Średnia cena w imporcie żywca w 2013 r. spadła o ok. 10,1% w porównaniu do roku poprzedniego do 2,09 EUR/kg w.ż. Najwięcej cieląt zakupiono na Litwie (ok. 19,5 tys. sztuk), a bydła na Słowacji (ok. 21,2 tys. sztuk). Pomimo znacznego wzrostu importu żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych saldo obrotów handlu zagranicznego wołowiną w 2013 r. było dodatnie i wynosiło ok. 965,5 mln EUR. Import wołowiny do Polski pomimo znacznego wzrostu utrzymuje się nadal na stosunkowo niskim poziomie.

Tab. 1. Skup, eksport i import wołowiny (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	
2012	X	26,4	27,1	2,3	22,9	3,1
	XI	27,0	26,4	2,1	22,5	2,6
	XII	24,0	23,4	1,6	20,1	2,3
2013	I	25,1	24,8	1,6	21,6	3,2
	II	23,6	25,8	1,7	22,8	2,7
	III	24,9	27,2	2,4	23,3	2,8
	IV	26,0	26,3	2,4	22,3	2,9
	V	27,3	28,5	2,5	24,5	2,9
	VI	29,1	31,0	2,7	26,7	2,1
	VII	28,5	31,3	2,4	27,1	2,0
	VIII	24,5	26,6	2,1	22,9	2,4
	IX	26,3	28,7	2,0	25,2	3,5
	X	28,8	27,9	2,0	24,1	3,9
	XI	25,7	24,6	1,9	21,1	4,0
	XII	23,5	22,6	1,4	19,7	3,4
2014	I	23,4	-	-	-	-

¹ Dane dotyczące skupu produktów rolnych nie uwzględniają w II półroczu 2013 r oraz w styczniu 2014 r. skupu realizowanego przez osoby fizyczne prowadzące skup o wartości przekraczającej w okresie półrocznym 10 tys. zł.

Źródło: Na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2011	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	X	6,46	10,21	26,19	25,96	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05	26,23	26,03	4,00	3,97
	XII	6,58	10,80	26,27	26,18	3,99	3,97
2013	I	6,56	10,02	26,22	26,30	3,99	4,00
	II	6,62	9,45	26,14	26,24	3,94	3,96
	III	6,37	9,91	26,09	26,19	4,09	4,11
	IV	6,38	9,84	26,01	26,14	4,08	4,10
	V	6,19	9,76	26,02	26,30	4,20	4,25
	VI	6,18	9,82	26,07	26,17	4,22	4,23
	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
	XI	6,04	10,04	25,78	26,58	4,26	4,40
	XII	6,10	9,69	25,63	26,40	4,20	4,33
2014	I	6,17	-	-	-	-	-
w % ceny	sprzed roku	94,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,3	-	-	-	-	-

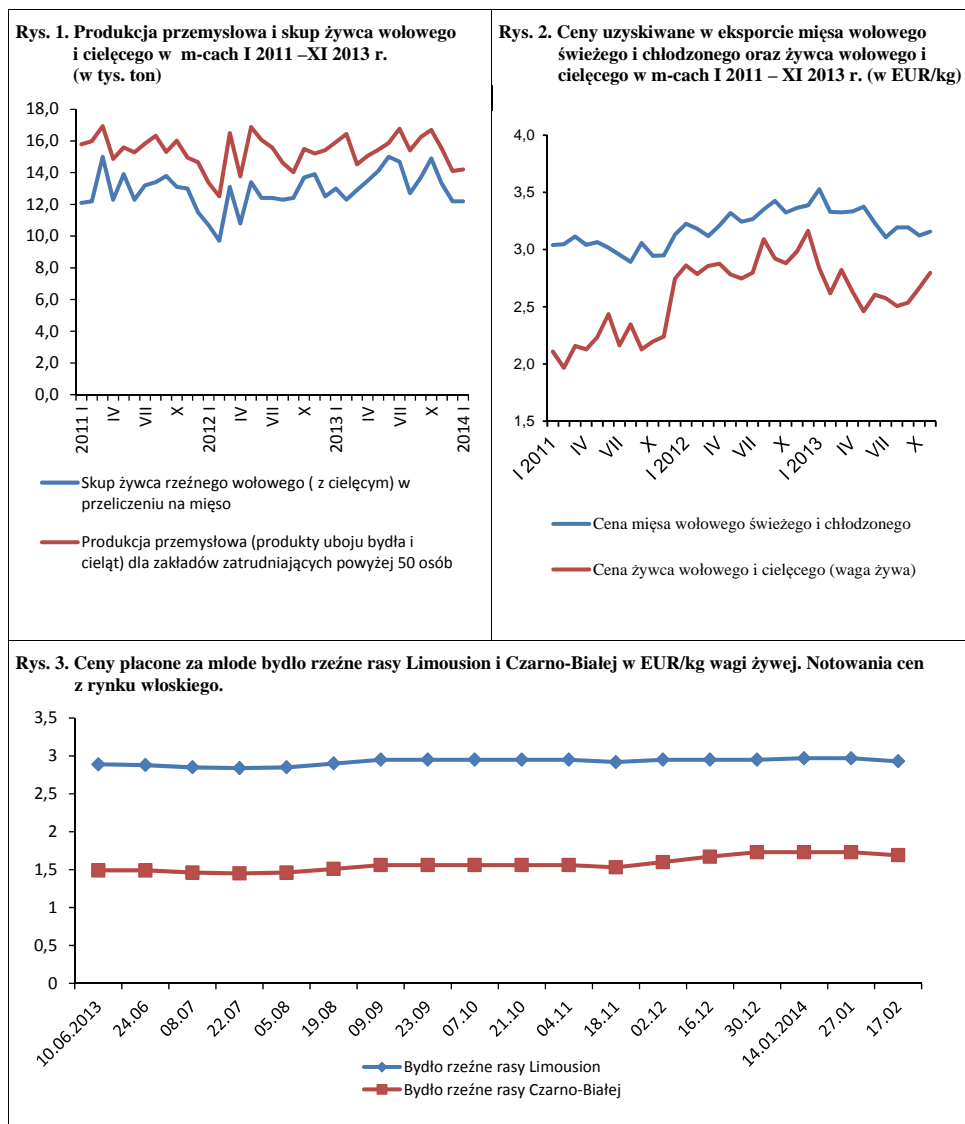
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	VI 2013	VII 2013	VIII 2013	IX 2013	X 2013	XI 2013	XII 2013	I 2014	II 2014
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tyg. 3 tyg.
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	6,02	5,93	5,92	6,00	5,94	5,89	5,79	5,95	6,01
Byki do 2 lat (U+R+O)	6,64	6,52	6,65	6,76	6,76	6,78	6,63	6,76	6,84
Krowy	4,98	4,95	4,82	4,89	4,68	4,58	4,45	4,55	4,68
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	11,46	11,37	12,07	10,95	11,05	10,81	11,36	11,41	11,65
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12 568	12 322	12 356	12 366	12 313	12 346	12 355	12 645	12558
ćwierci z krów rzeźnych	10 985	10 590	10 176	10 394	9 688	9 341	9 438	9 582	10009
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła męskiego:									
UE-27	389,69	389,69	383,14	386,75	386,15	389,14	390,96	395,44	394,08
Polska	293,73	288,71	298,58	300,04	302,86	304,59	305,08	310,31	315,10

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), FAMMU.

Po dwu wyjątkowo nieopłacalnych sezonach wydawało się, że rok gospodarczy 2013/14 będzie dla producentów trzody chlewnej trochę lepszy. Po ubiegłorocznych zniwach nastąpił głęboki spadek cen skupu zbóż, który spowodował, że ceny pasz przemysłowych także zaczęły maleć. Spadły również targowiskowe ceny żyta i jęczmienia, choć nie tak znacząco jak ceny skupu zbóż. Ceny skupu trzody kształtowały się w 2013 r. na rekordowym poziomie 2012 r. Wydawało się więc, że sytuacja w chowie może się trochę poprawić. Przewidywano co prawda, że w 2014 r. może mieć miejsce spadek cen trzody w odniesieniu do 2013 r., a ceny zbóż i pasz będą rosły, ale nic nie wskazywało na to, że sytuacja będzie tak niekorzystna jak obecnie.

Zapoczątkowało ją wprowadzenie przez Rosję 29 stycznia 2014 r. zakazu importu wieprzowiny z Unii Europejskiej. Dla Unii Europejskiej, a zwłaszcza dla Polski oznacza to odcięcie jednego z najważniejszych rynków. W 2013 r. eksport z Unii Europejskiej do Rosji wyniósł 808 tys. ton w wadze poubojowej, co stanowiło 25% całego unijnego eksportu. Dalszy rozwój wypadków związany był z wykryciem kilku przypadków afrykańskiego pomoru świń na Litwie, a w Polsce dwóch padłych dzików. W związku z tym wieprzowiny nie przyjmują też Chiny, Korea i Japonia.

Embargo rosyjskie i krajów azjatyckich zaowocowało natychmiastowym spadkiem cen w całej Unii. W lutym 2014 r. przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła 160 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 2% niższa niż w styczniu i o 6% niższa niż w lutym ubiegłego roku. W Polsce spadek cen był głębszy. W lutym przeciętna cena trzody klasy E wyrażona w euro wyniosła 151 EUR/100 kg wagi poubojowej i była niższa niż w styczniu o 5% i o 9% niższa niż przed rokiem.

Spadek cen wyrażonych w złotych był jeszcze głębszy. W lutym przeciętna cena skupu trzody wyniosła około 4,60 zł/kg i była o 10% niższa niż w styczniu i o 11% niższa niż rok wcześniej, a sytuacja pogarsza się niemal z dnia na dzień. W ostatnim tygodniu lutego za trzodę płacono średnio 4,22 zł/kg, a więc o 18% mniej niż w ostatnim tygodniu stycznia. Ceny wahały się od 4,07 zł/kg w regionie zachodnim, czyli w zagłębiu

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

trzedowym (około 45% krajowej produkcji trzody, w tym w woj. wielkopolskim 36%) do 4,30 zł/kg w regionie środkowo-wschodnim, a więc w regionie, w którym znajduje się znaczna część tzw. strefy buforowej.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło działania związane z pomocą hodowcom trzody oraz przetwórcom. Producenci z powiatów objętych strefą buforową otrzymają w pierwszej kolejności dopłaty bezpośrednie. Na ich wniosek zostaną też wystosowane pisma do banków w sprawie prolongaty w spłacie zaciągniętych kredytów z dopłatą ARiMR. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpiło też do komisarza UE o przyznanie dopłat do prywatnego przechowywania półtuszy wieprzowych oraz funduszy rezerwowych na częściowe pokrycie strat dla producentów trzody ze strefy buforowej. Minister poinformował również o udostępnieniu środków na rozpoczęcie zdejmowania nadwyżek trzody chlewnej.

Działania te z pewnością złagodzą tę dramatyczną sytuację, ale i tak nie zmienią zasadniczo niekorzystnych relacji opłacalności chowu trzody. Pod koniec ubiegłego roku relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta wynosiła 1:8,3, a do targowiskowych cen jęczmienia 1:6,3. Były to relacje bliskie relacjom progowym. W lutym relacje te zawężyły się do 1:6,7 i 1:5,3.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2012	I	90,2	75,7	44,3	112,4	45,0	105,1	-0,7
	II	87,3	74,1	51,1	109,2	47,3	110,3	3,8
	III	96,2	72,8	54,7	110,1	62,0	131,6	-7,3
	IV	86,4	70,1	49,8	113,7	43,1	92,1	6,7
	V	93,5	81,9	50,9	111,1	47,2	100,6	3,7
	VI	82,5	75,8	45,3	100,2	51,8	107,0	-6,5
	VII	82,3	74,9	55,9	116,7	53,1	100,6	2,8
	VIII	85,4	73,8	60,7	118,1	60,1	101,9	0,6
	IX	81,1	72,9	56,0	108,1	48,5	87,9	7,5
	X	97,4	82,6	63,7	116,2	52,7	99,2	11,0
	XI	91,2	77,8	60,7	129,2	49,4	94,5	11,3
	XII	91,2	80,0	52,7	115,1	46,5	87,7	6,2
2013	I	96,7	107,2	58,3	131,6	47,4	105,3	10,9
	II	85,9	98,4	55,5	108,6	43,7	92,4	11,8
	III	93,5	97,1	59,9	109,5	59,3	95,6	0,6
	IV	91,9	106,3	59,6	119,7	47,2	109,5	12,4
	V	89,6	95,8	57,5	113,0	53,9	114,2	3,6
	VI	81,0	98,3	62,4	137,7	51,2	98,8	11,2
	VII	89,4	108,6	66,0	118,1	54,2	102,1	11,8
	VIII	84,4	98,9	67,0	110,4	52,5	87,4	14,5
	IX	87,2	107,5	60,8	108,6	52,4	108,1	8,4
	X	96,7	99,2	72,6	114,0	58,5	111,0	14,1
	XI	90,6	99,4	68,8	113,3	53,9	109,1	14,9
	XII	91,8	100,7	64,7	122,8	52,6	113,1	12,1
2014	I	94,2	97,4	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2012	VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
	VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
	IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
	X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184
	XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184
	XII	5,36	6,8	6,0	152,50	3,5	273,79	2,0	178
2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
	II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
	III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
	IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
	V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
	VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
	VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
	VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
	IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177
	X	5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175
	XI	5,47	8,3	6,6	144,96	3,8	273,14	2,0	172
	XII	5,28	7,8	6,3	144,50	3,7	273,31	1,9	169
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu				
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej		
2012	IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0	
	V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1	
	VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9	
	VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2	
	VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3	
	IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0	
	X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3	
	XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8	
	XII	7,02	14,36	20,15	12,80	15,96	23,88	16,10	111,1	118,5	100,9	
	2013	I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
		II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
		III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV		6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3	
V		6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5	
VI		7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5	
VII		7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8	
VIII		7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0	
IX		7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9	
X		7,51	14,27	20,47	13,05	15,73	24,62	16,11	110,2	120,3	123,4	
XI		7,17	14,06	20,49	13,03	15,57	24,50	15,97	110,7	119,6	122,6	
XII		6,92	14,04	20,44	12,99	15,51	24,51	15,72	110,5	119,9	121,0	

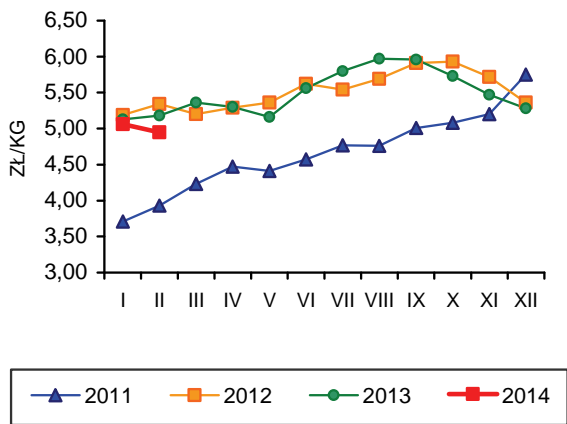
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

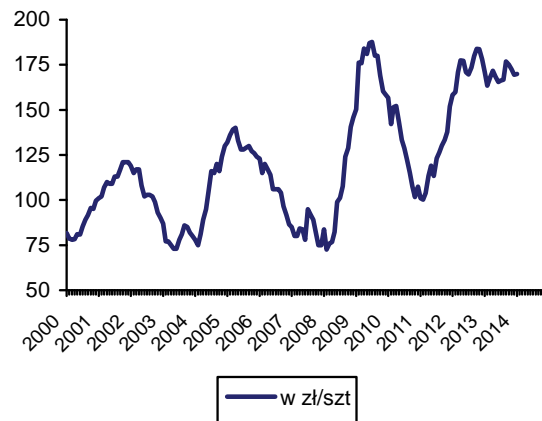
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-27	Niemczech	Danii	
2012	I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
	II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
	III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,3
	IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
	V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
	VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
	VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
	VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
	IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
	X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
	XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
	XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013	I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
	II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
	III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
	IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
	V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
	VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
	VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
	VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
	IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
	X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
	XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
	XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3
2014	I	163,62	159,53	159,78	151,40	97,5	99,8	105,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

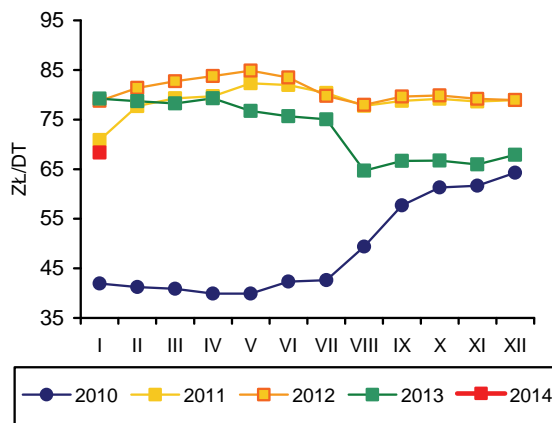
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

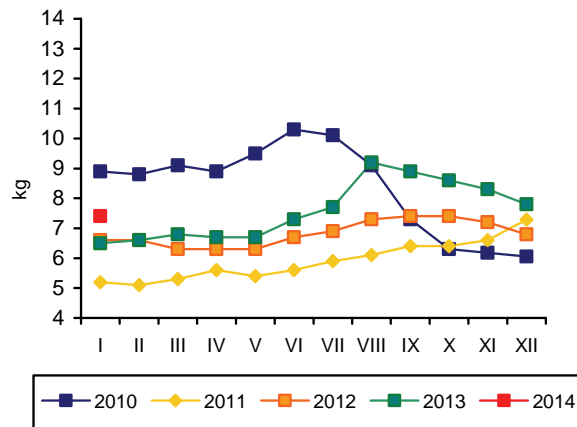
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

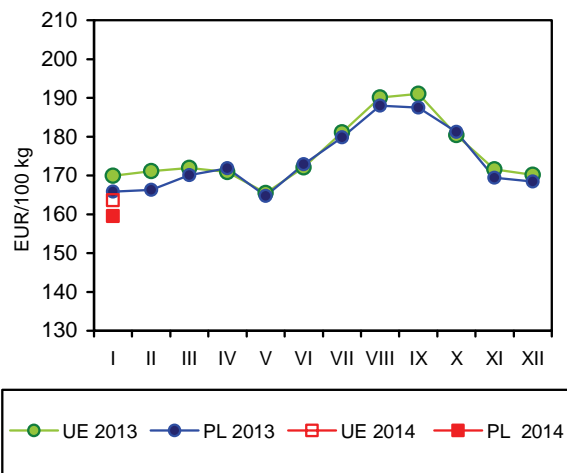
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

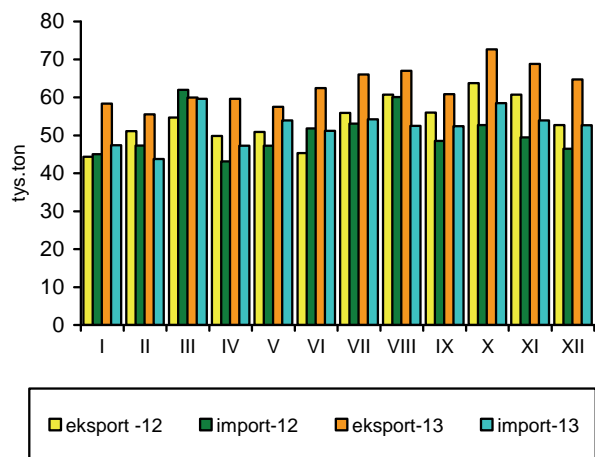
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w styczniu 2014 r. ok. 162 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 4,5% więcej niż przed miesiącem i o 11% więcej niż przed rokiem. Jest to najwyższa produkcja notowana w styczniu od wielu lat, przewyższająca średni miesięczny poziom z całego 2013 r. o 6,5%.

Eksport mięsa drobiowego w grudniu 2013 r. był o 2,8% większy niż przed rokiem. W całym 2013 r. sprzedano za granicę o ok. 10,2% więcej tego mięsa niż w 2012 r. Eksport stanowił ok. 31% przemysłowej produkcji drobiu. Import mięsa drobiowego zmniejszył się w grudniu o ok. 20% w porównaniu z rokiem poprzednim, ale w całym roku był o 1,9% większy.

Spadki cen pasz trwające od kwietnia 2013 r. zostały zahamowane i w styczniu br. ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów wzrosły o ok. 1% w relacji do grudnia. Były jednak o 14,2% niższe niż rok wcześniej. Wzrosły również ceny przemysłowych mieszanek paszowych dla indyków. W styczniu br. były one o 1,6% wyższe niż przed miesiącem, ale nadal o 12,1% niższe niż przed rokiem.

Średnia cena skupu kurcząt w lutym 2014 r. była o 6,6% wyższa niż w styczniu, ale o 4,1% niższa niż dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne w lutym br. płacono o 1,2% mniej niż w styczniu i prawie tyle samo co przed rokiem. Relacja cen żywiec/pasza kształtowała się na początku br. na rynku kurcząt na poziomie 2,57:1, a na rynku indyków na poziomie 4,0:1. Opłacalność produkcji kurcząt poprawiła się nieco na początku br., gdyż ceny płacone producentom za żywiec rosły szybciej niż ceny pasz przemysłowych. Na rynku indyków, relacja cen żywiec/pasza obniżyła się wprawdzie, ale nadal znacznie przewyższała próg rentowności chowu.

Średnie ceny zbytu tuszek kurcząt w lutym 2014 r. były o 2,3% niższe, natomiast indyków o 3% niższe niż w roku poprzednim. Ceny detaliczne kurcząt patroszonych obniżyły się średnio w 2013 r. o 0,3% w relacji do poprzedniego roku. Mimo to spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyło się w okresie pierwszych trzech kwartałów o 1,3%, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, a spożycie wędlin drobiowych spadło nawet o 5%. W trzecim kwartale 2013 r., konsumpcja wędlin drobiowych była podobna jak w drugim, ale mięsa drobiowego wzrosła o 0,7%. Takie tendencje w konsumpcji to efekt wysokich cen detalicznych drobiu, który mimo, że pozostał najtańszym rodzajem mięsa, relatywnie podrożał względem wieprzowiny i wołowiny.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim poprawiły się w grudniu 2013 r. w porównaniu do grudnia roku poprzedniego. Średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 48,2% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przeciętna cena unijna była o 1,4% niższa niż przed rokiem, natomiast cena polska o 2,4%. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech wzrosły w tym czasie o ok. 4% w relacji rok do roku, natomiast we Francji były o 2,2% niższe. W Holandii ceny sprzedaży mięsa drobiowego wzrosły 7,1%.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
I	96,4	111,0	133,0	146,0	162,0
II	96,5	101,0	122,0	131,0	
III	118,0	110,0	136,0	148,0	
IV	101,0	116,0	126,0	157,0	
V	139,0	116,0	137,0	151,0	
VI	112,0	118,0	137,0	144,0	
VII	116,0	112,0	132,0	157,0	
VIII	112,0	114,0	139,0	151,0	
IX	119,0	116,0	134,0	150,0	
X	125,0	128,0	156,0	175,0	
XI	123,0	127,0	142,0	162,0	
XII	122,0	127,0	133,0	155,0	
RAZEM	1368,0	1396,0	1627,0	1827,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013
I	2914	3891	40757	45841
II	3222	3603	41723	43155
III	3930	4100	44450	48769
IV	3272	3577	39277	50005
V	3251	2897	39383	48230
VI	2667	2654	43328	45957
VII	2737	2676	41370	47790
VIII	5232	3172	40315	42630
IX	3531	4167	40839	47005
X	4348	3813	52846	57095
XI	4045	2985	48443	53390
XII	2734	2199	39532	40647
RAZEM	38998	39734	517900	570514

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2012	2013
I	1581	1357	3,71	3,49	6,58	6,41	7,08	7,33
II	1562		3,92	3,72	6,63	6,48	7,42	7,29
III	1564		4,02		6,72		7,49	7,67
IV	1540		3,88		6,54		7,52	7,66
V	1540		3,99		6,88		7,60	7,64
VI	1522		4,05		6,99		8,01	7,85
VII	1512		4,25		7,01		7,89	8,08
VIII	1458		4,18		7,02		7,85	7,96
IX	1389		4,09		7,01		7,81	7,94
X	1365		3,70		6,85		7,60	7,28
XI	1354		3,46		6,59		7,41	6,95
XII	1344		3,50		6,61		7,20	6,94

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1387	1630	1433	5,86	5,57	5,78	9,01	8,39	8,84
II	1400	1621		5,71	5,72	5,71	8,90	8,77	8,51
III	1414	1630		5,67	5,69		8,54	9,42	
IV	1446	1622		5,43	5,71		8,94	8,46	
V	1502	1588		5,37	5,71		8,83	8,49	
VI	1546	1565		5,45	5,99		8,84	9,20	
VII	1583	1569		5,51	6,17		8,68	8,75	
VIII	1636	1549		5,38	6,22		8,35	8,68	
IX	1635	1497		5,30	6,24		8,33	9,17	
X	1628	1437		5,51	6,38		8,38	9,18	
XI	1592	1423		5,67	6,13		8,64	9,20	
XII	1624	1410		5,66	6,09		9,05	9,47	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	185,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	196,10
XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	195,00
XII	132,00	255,90	200,20	172,30	230,00	185,50	188,70	194,01
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	128,83	266,00	182,96	167,37	225,00	198,62	169,58	190,96

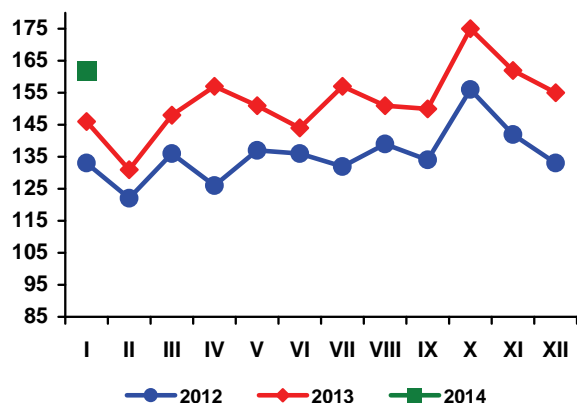
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

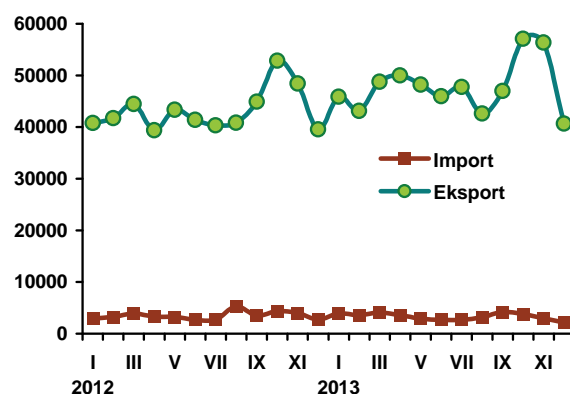
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1,45	1,50	1,53	0,21	0,21	0,20
II	1,50	1,48	1,44	0,20	0,20	0,19
III	1,51	1,50	1,45	0,21	0,20	0,19
IV	1,58	1,60	-	0,20	0,20	-

Źródło: Dane GUS.

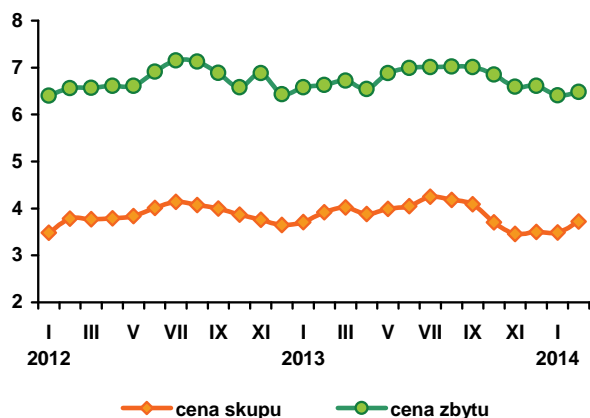
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

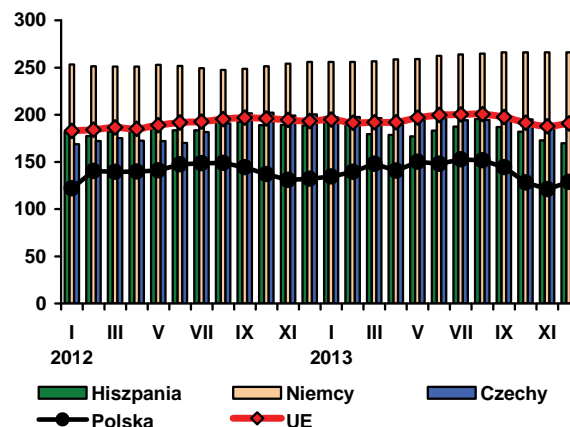
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W styczniu br. przeciętna cena jaj spożywczych wszystkich klas wagowych była o 5,8% niższa w poprzednim miesiącu i o 25% niższa w porównaniu do stycznia 2013 r. W lutym nastąpił niewielki wzrost średniej ceny jaj (o 1,6%). Nadal była ona jednak znacząco, bo o prawie 22% niższa niż w roku poprzednim. W poszczególnych klasach wagowych jaj, dynamika cen w relacji miesiąc do miesiąca była zróżnicowana. Potaniały jaja małe, klasy S, o 2,3% oraz bardzo duże klasy XL, o 0,7%. Jaja duże, klasy L oraz średnie klasy M były droższe niż w poprzednim miesiącu odpowiednio o 6,8 i 2,4%.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu były w lutym br. średnio o 12% niższe niż przed rokiem, ale o 7,7% wyższe niż w styczniu br. W pierwszych miesiącach br. ceny jaj przerobowych kształtowały się więc na relatywnie niskim poziomie i jak zwykle charakteryzowały się wysoką zmiennością.

Na początku br. przeciętna opłacalność produkcji jaj utrzymywała się na poziomie zbliżonym do poziomu z grudnia poprzedniego

roku. Ceny jaj wzrosły o 1,6%, a ceny pasz przemysłowych o 1,3%. Relacja cen jaj do cen paszy więc nie zmieniła się.

Średnie ceny detaliczne jaj w 2013 r. wyniosły 0,56 zł za sztukę i były o ponad 6% niższe niż w roku poprzednim, ale o 24,5% przewyższały średni poziom z 2011 r. W grudniu jaja w detalu kosztowały tyle samo co w listopadzie i w październiku i były o 12% tańsze niż na początku roku. Spadek cen detalicznych jaj złagodził spadek spożycia w gospodarstwach domowych. Według danych GUS, w trzecim kwartale ubiegłego roku konsumpcja ta obniżyła się tylko o 1,8% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem, ale była o 0,7% wyższa niż w drugim kwartale. Nadal brak danych o cenach detalicznych i spożyciu jaj w czwartym kwartale 2013 r.

Średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej ustabilizowały się i w grudniu 2013 r. były tylko o 0,3% wyższe niż w listopadzie. W relacji do grudnia poprzedniego roku ceny te były jednak niższe o 19,9%. W Polsce, ceny wyrażone w euro wzrosły

w grudniu w relacji do listopada o 1,6% i były o 23,2% niższe niż dwanaście miesięcy wcześniej. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych poprawiły się. W grudniu 100 kg polskich jaj kosztowało o 4,6 euro mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej były o 1,22 euro droższe. Spadek cen, po silnym wzroście w roku 2012, obserwuje się w wielu państwach Wspólnoty i to w skali większej niż w Polsce. W grudniu 2013 r. przeciętne ceny jaj obniżyły się w relacji do grudnia 2012 r.: w Polsce o ok.

23%, w Holandii o 30%, w Czechach o 25%, we Francji o 28%, a w Niemczech o 31%.

Według wstępnych danych w grudniu 2013 roku eksport jaj świeżych był o 33% większy niż przed rokiem, a przetworów z jaj o 1,7% mniejszy. Natomiast import jaj spożywczych wzrósł o 6%, a przetworów z jaj o prawie 1,9%. W całym roku, eksport jaj świeżych był większy o 16%, a import o 43%. Eksport przetworów z jaj był o 7%, mniejszy, natomiast import o 2,2% większy.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1571	2220	18270	18438	618	548	1261	2034
II	1264	1461	15220	14537	687	655	1465	1605
III	1184	1212	13103	15819	614	662	2380	1338
IV	896	1748	16919	17662	342	393	1516	1631
V	1143	1432	18275	17530	501	407	1941	1631
VI	1185	1881	16105	16560	505	475	1996	1757
VII	1223	1590	15949	19823	307	543	1908	1705
VIII	1162	1740	13619	19854	570	601	1861	1258
IX	1036	2073	13923	19660	460	490	1654	1544
X	1070	1756	18915	21076	552	462	2000	2097
XI	1408	1453	15020	20004	453	446	2051	1990
XII	1239	1982	13751	18350	316	375	1362	1339
RAZEM	14381	20548	189069	219313	5927	6057	21395	19929

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	55,00	42,10	41,40	30,80	37,90	28,80	30,00	21,30
II	53,70	41,80	39,10	32,90	37,60	29,50	29,20	20,80
III	49,40		37,00		32,60		25,60	
IV	45,20		34,20		29,60		23,30	
V	44,80		34,60		28,70		22,20	
VI	43,80		31,50		27,10		18,60	
VII	41,40		31,60		28,10		19,30	
VIII	43,60		29,50		28,50		16,70	
IX	39,10		32,80		27,20		20,60	
X	43,90		32,30		29,50		20,40	
XI	43,50		32,50		31,20		21,70	
XII	42,00		33,90		31,80		22,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

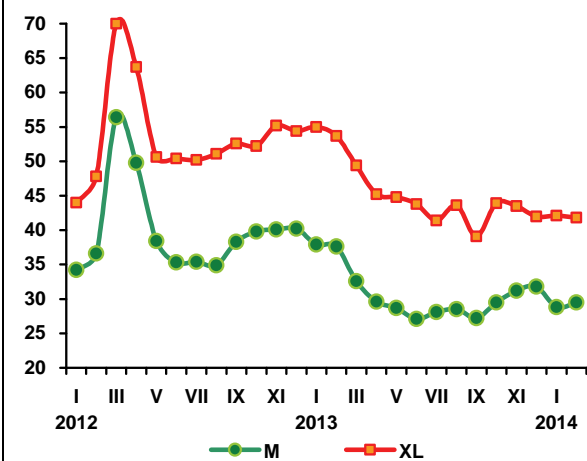
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

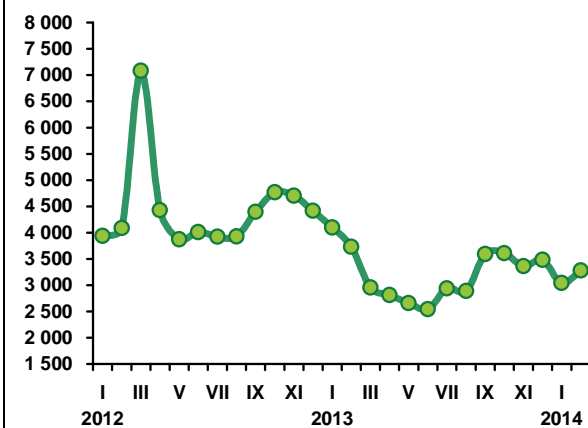
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tendencje rozwojowe cen zapoczątkowane w końcu 2013 r. utrzymały się także w pierwszych dwu miesiącach bieżącego roku. Spadają więc ceny jagniąt i rosną ceny owiec ciężkich. W IV kwartale przeciętna cena jagniąt wyniosła w UE-28 603 EUR/100 kg, w tym w grudniu 584 EUR/100 kg wagi poubojowej. W odniesieniu do analogicznych okresów 2012 r., ceny te były niższe odpowiednio o 4% i 6%. W styczniu 2014 r. cena jagniąt wyniosła 553 EUR/100 kg, a w lutym 537 EUR/100 kg. Ceny te były niższe niż przed rokiem o 7% i 1%.

Przeciętna cena owiec ciężkich w UE-28 wyniosła w IV kwartale 482 EUR/100 kg i była o 4% wyższa niż przed rokiem, w tym w grudniu o 6%. W styczniu 2014 r. cena ta wyniosła 487 EUR/100 kg, a w lutym 489 EUR/100 kg, i była o 21% wyższa niż rok wcześniej.

Ceny polskich owiec wyrażone w euro rozwijały się w tym okresie nieco inaczej. Ich wzrost wystąpił znacznie później, bo dopiero w lutym br. i był dużo mniejszy. W IV kwartale 2013 r. przeciętna cena polskich owiec ciężkich wyniosła 376 EUR/100 kg i była niższa niż przed rokiem o 5%, w tym w grudniu o 2%. W styczniu 2014 r. cena ta osiągnęła 365 EUR/100 kg, a w lutym 368 EUR/100 kg. W stosunku do cen sprzed roku, cena ta w styczniu była o 0,5% niższa, a w lutym o 2,5% wyższa. Niewielka aprecjacja złotego względem euro spowodowała, że te same ceny wyrażone w złotych wzrosły bardziej i w stosunku do poprzedniego roku były wyższe o 1%, a w lutym o 3%.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w styczniu przeciętna cena zakupu owiec wyniosła 7,83 zł/kg wagi żywej i była niższa niż rok wcześniej o 6,6%. Różnica tendencji rozwojowej cen pochodzących z Komisji Europejskiej i cen pochodzących z wymienionego źródła wynika prawdopodobnie z tego, że Komisja Europejska podaje ceny tylko owiec ciężkich, natomiast dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej zawierają ceny zarówno owiec lekkich jak i ciężkich, a ceny pierwszej grupy obniżyły się w największym stopniu. W styczniu roczny spadek cen owiec o wadze 17-24 kg wyniósł 16%, podczas gdy owiec o wadze 36-40 kg 0,9%. Nie jest to co prawda całkowicie zbieżne ze zmianami cen na rynku unijnym, ale w jakiś sposób koresponduje z tymi zmianami.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013 ^{a)}	Zmiana w % 2013/2012
I półrocze	1054	770	740	96
II półrocze	595	690	660	96
Rok	1649	1460	1400	96

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2012	76,3	69,3	308,6	120,3	121,0	162,5	147,0	68,9	92,0	145,1	90,8	44,7	1508
2013	100,2	66,2	253,1	138,9	105,9	134,9	118,6	113,2	126,5	98,5	85,5	149,0	1491
miesiąc roku poprzedniego = 100	131,3	95,5	82,0	115,5	87,5	83,0	80,7	164,3	137,5	67,9	94,2	333,3	98,9
Import 2012	103,0	76,1	131,8	65,8	68,8	46,6	37,5	31,3	63,0	114,7	81,0	34,0	854
2013	84,0	14,6	63,4	110,7	60,5	64,3	63,2	66,6	114,9	81,0	52,3	46,0	822
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,6	19,2	48,1	168,2	87,9	138,0	168,5	212,8	182,4	70,3	64,6	135,3	96,3

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18	6,97	5,83	8,97
2013	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71	5,95	6,65	8,23
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,9	84,3	89,3	84,7	94,2	84,8	103,5	86,1	108,6	85,3	114,1	91,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
I 2013	8,4	17,8	2,02	4,31
II	7,7	16,3	1,84	3,91
III	8,0	16,9	1,70	4,08
IV	7,9	16,7	1,90	4,03
V	7,7	16,4	1,84	3,92
VI	7,8	16,9	1,81	3,93
VII	7,8	16,9	1,83	3,97
VIII	7,9	17,2	1,87	4,06
IX	7,5	16,0	1,82	3,88
X	7,5	16,0	1,79	3,81
XI	7,5	16,0	1,80	3,83
XII	8,9	18,9	2,13	4,53
I 2014	7,8	16,7	1,87	3,99

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25	51,25	51,66
2013	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49	51,44	51,60	51,50
miesiąc roku poprzedniego = 100	119,1	112,6	120,0	119,5	114,5	111,2	106,7	104,5	101,4	100,4	100,7	99,7

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
UE-27												
2012/13	583,9	596,0	568,9	554,4	581,6	609,6	636,0	628,2	636,6	620,2	595,9	542,6
2013/14	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,7	630,0	581,5	586,8	552,9	537,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,2	91,9	98,6	104,8	104,8	104,1	102,0	100,3	93,8	94,6	92,8	99,0
Włochy												
2012/2013	605,5	607,2	605,1	603,7	603,7	604,1	604,5	605,6	608,1	610,8	612,0	611,7
2013/2014	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2	671,3	698,4	572,5	547,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,6	96,9	95,4	95,3	97,6	105,4	113,7	116,8	110,4	114,3	93,5	89,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
UE-27												
2012/2013	524,1	535,9	514,1	499,3	500,8	505,3	491,9	473,1	462,5	458,2	433,6	432,2
2013/2014	484,4	519,0	538,2	533,2	517,0	496,3	482,7	476,1	483,6	485,9	487,3	489,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,4	96,8	104,7	106,8	103,2	98,2	98,1	100,6	104,6	106,1	112,4	113,1
Wielka Brytania												
2012/2013	537,7	551,9	528,6	516,8	522,3	522,6	490,4	446,9	432,2	425,2	397,5	411,1
2013/2014	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	458,3	474,3	471,9	479,3	498,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,1	97,7	108,8	110,4	101,2	92,6	94,1	102,6	109,7	111,0	120,6	121,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012/2013 NZD/szt. 15 kg	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29	59,53
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20	76,48	69,35
miesiąc roku poprzedniego = 100	77,2	77,0	78,9	80,4	88,91	98,2	105,1	106,8	104,3	108,0	112,0	116,4

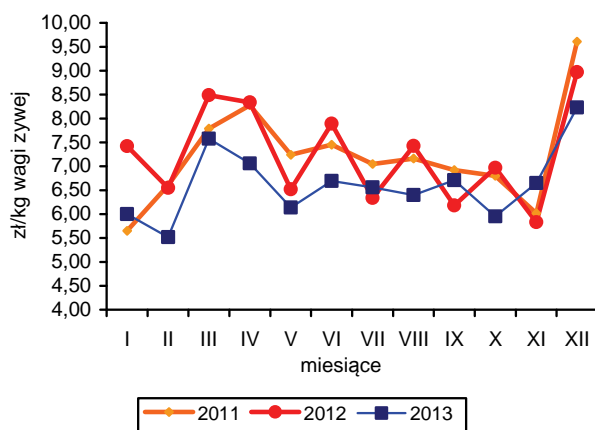
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

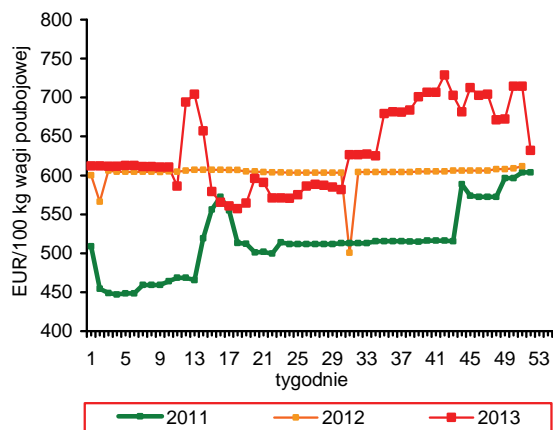
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012/2013 AUD/100 kg cwe	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324	331
2013/2014 AUD/100 kg cwe	346	380	433	408	443	471	497	453	439	398	407	423
miesiąc roku poprzedniego = 100	73,8	80,0	90,6	92,5	103,7	115,2	116,7	108,9	109,0	104,2	125,6	127,8

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

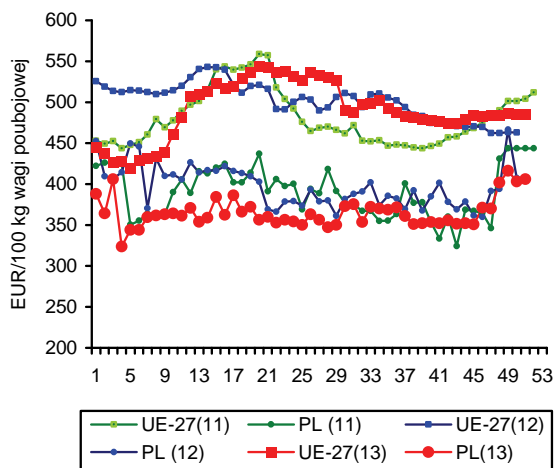
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

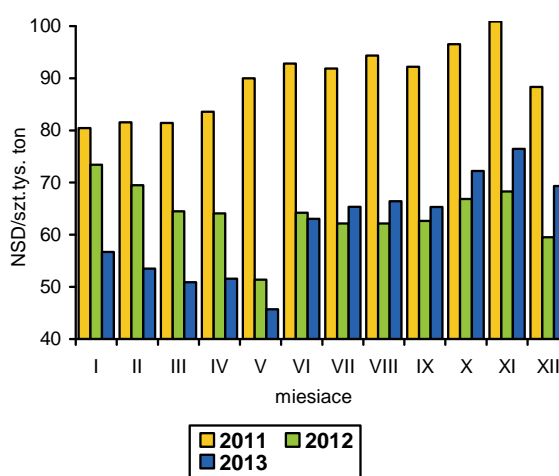
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

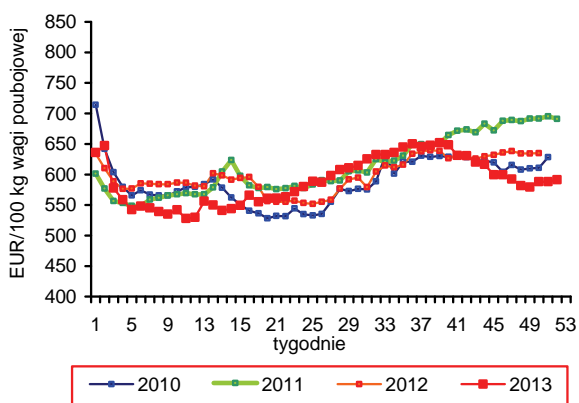
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

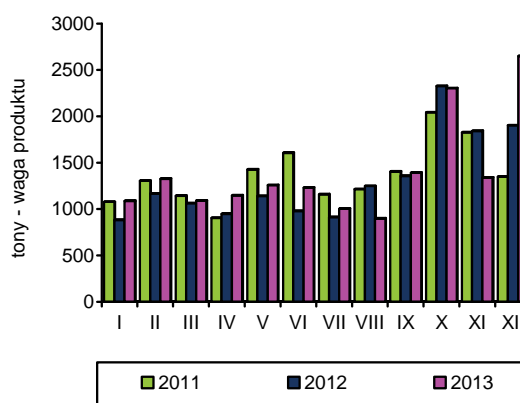
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowcy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-luty 2014 r. 23,1 tys. ton i były o 13,8% mniejsze niż rok wcześniej. Bardzo udanie dla rybaków rozpoczęły się połowy storni (flądry), których wyładunki w porównaniu z rokiem ubiegłym były wyższe o 49% i wyniosły blisko 4,3 tys. ton. Połowcy pozostałych ważniejszych gatunków ryb (szprotów, śledzi i dorszy) były natomiast w pierwszych miesiącach br. o ok. 20-30% mniejsze niż w 2013 r., a ryb łososiowatych (łososi i troci) o ok. 50% mniejsze. W dalszym ciągu rybacy zgłaszają problemy ze zbyt małą masą żywą odławianych dorszy, wskazując na złe zarządzanie rybołówstwem, związane ze zbyt intensywnym prowadzeniem przez wiele lat połowów szprotów na cele paszowe, które są źródłem pożywienia m.in. dla dorszy.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w 2013 r. 388,7 tys. ton i była o 9,6% większa niż rok wcześniej. Wzrost produkcji odnotowano przede wszystkim w grupie całych mrożonych ryb morskich (o 58% do 54,1 tys. ton), głównie pod wpływem zwiększonej podaży szprotów pochodzących z połowów krajowych oraz mrożonego mięsa z ryb morskich (o 36% do 13,3 tys. ton). O około 20% zwiększyła się także produkcja solonych filetów (do 12,4 tys. ton) oraz przetworów i konserw z łososi (do 9, tys. ton). W 2013 r., spośród głównych grup produktów przetwórstwa sektora rybnego, zwiększyła się produkcja wędzonych łososi (o 7,2% do 57,0%), stabilna była produkcja mrożonych filetów z ryb morskich (25,1 tys. ton), przy 1,9% ograniczeniu wolumenu produkcji przetworów i konserw ze śledzi (do 97,5 tys. ton). Przy zmieniającej się strukturze produkcji przetworów i konserw wytwarzanych z poszczególnych gatunków ryb, łącznie ich wolumen był zbliżony do odnotowanego w 2012 r. i wyniósł 194,9 tys. ton. W strukturze produkcji tej grupy przeważają marynaty (43,0%), konserwy i prezerwy (34,5%) oraz wyroby kulinarne i garmażeryjne (22,6%).

W 2013 r. wyraźnie zwiększyły się obroty handlu zagranicznego rybami, przetworami rybnymi i owocami morza. Eksport wyniósł 401,6 tys. ton (w wadze produktów) o wartości 5,81 mld zł i był odpowiednio o 10,1 i 12,2% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast wolumen importu zwiększył się o 7,9% do 502,1 tys. ton, przy 20,5% wzroście wydatków (6,29 mld zł). Na wyższą dynamikę wzrostu wartości importu wpłynęły przede wszystkim wysokie ceny zakupu łososi. W eksporcie zwiększył się głównie wywóz ryb świeżych

i mrożonych (odpowiednio o 50 i 20%) pod wpływem wzrostu eksportu burtoowego (bałtyckiego i dalekomorskiego). Bardzo dobre wyniki uzyskano także w eksporcie ryb wędzonych, których wolumen zwiększył się o 15%, a wartość o 32%. Wolumen eksportu pozostałych dwóch najważniejszych grup produktów – filetów oraz przetworów i konserw był zbliżony do roku poprzedniego (+/- 1,5%), przy jednoczesnym spadku cen transakcyjnych. W imporcie zwiększył się przywóz większości grup towarowych z wyjątkiem ryb żywych,

świeżych oraz przetworzonych owoców morza. Tradycyjnie najwięcej sprowadziliśmy łososi (134,0 tys. ton, wzrost o 4,3%), śledzi (89,8 tys. ton, spadek o 2,0%), makreli (41,0 tys. ton, wzrost o 24,5%), mintajów (39,8 tys. ton, wzrost o 17,0%) i dorszy (38,2 tys. ton, wzrost o 2,5%). Poza łososiami wyższe cen transakcyjne w porównaniu z 2012 r. notowano także w przypadku dorszy. Pozostałe ważniejsze gatunki ryb były tańsze, w tym najbardziej śledzie (średnio o 11%), z tego najbardziej popularne filety potaniały o blisko 20%. Znacznie pogorszyło się saldo wymiany handlowej sektora rybnego i wyniosło – 396 mln zł wobec dodatniego salda z roku poprzedniego (+27%).

W 2013 r. zahamowana została kilkuletnia spokrowa tendencja spożycia ryb i owoców morza. Podaż ryb na rynek zwiększyła się w porównaniu z 2012 r. o 7,3% do 483,4 tys. ton w ekwiwalencie wagi żywej. W przeliczeniu na jednego mieszkańca konsumpcja zwiększyła się z 11,7 do 12,6 kg. Spożycie ryb morskich zwiększyło się w 2013 r. o 8,5% do 9,58 kg/mieszkańca, co stanowiło 76,3% konsumpcji ryb i owoców morza ogółem. Wyższe niż rok wcześniej było także spożycie ryb słodkowodnych (o 5,1% do 2,70 kg/mieszkańca), natomiast nieznacznie obniżyła się konsumpcja owoców morza (o 3,6% do 0,27 kg/mieszkańca). Najczęściej konsumowaną rybą pozostały mintaje (2,73 kg/mieszkańca, wzrost o 5,0%), następnie śledzie (1,94 kg/mieszkańca, wzrost o 13,8%), łososie (0,91 kg/mieszkańca, wzrost o 4,5%) oraz makrele (0,92 kg/mieszkańca, wzrost o 27,8%). Spośród ryb słodkowodnych kolejny rok małało spożycie pang (o 10,2% do 0,80 kg/mieszkańca), przy wzroście popytu na pstrągi, tilapie i stabilizacji konsumpcji karpia.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łosoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013^a I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2013 ^a I	6 609	1 623	1 564	1 162	45	11 003	3 284	848
II	11 780	1 234	970	1 758	31	15 773	3 081	671
III	13 468	1 118	615	1 380	44	16 625	1 321	161
IV	27 775	3 631	1 125	960	398	33 889	3 529	246
V	21 233	1 378	902	656	796	24 965	3 800	360
VI	80	1 789	1 144	952	741	4 706	266	-
VII	41	5 351	210	1 118	682	7 402	875	2
VIII	-	5 484	158	802	981	7 425	622	4
IX	-	976	750	1 044	533	3 303	1 635	3
X	-	181	1 115	656	404	2 356	2 653	5
XI	-	547	1 751	618	177	3 093	4 183	297
XII	-	277	2 196	756	118	3 347	4 153	2 680
2014 ^a I	3 267	589	876	1 106	15	5 853	1 543	480
II	11 052	1 925	918	3 242	87	17 224	1 730	407
Wskaźnik zmian (%)								
<u>II 2014</u> <u>II 2013</u>	93,8	156,0	94,6	184,4	280,6	109,2	56,2	60,7
<u>I-II 2014</u> <u>I-II 2013</u>	77,9	88,0	70,8	148,9	134,2	86,2	51,4	58,42

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2013 I	798	5 689	7 473	17 311	8 997	1 185	820	31 271
II	758	6 884	7 526	17 410	9 035	1 429	880	32 578
III	921	13 408	9 856	18 222	9 263	1 462	868	42 407
IV	630	27 517	6 602	14 615	6 415	1 057	649	49 364
V	669	11 338	6 512	13 644	6 345	1 004	787	32 163
VI	726	7 147	5 645	13 473	5 790	1 013	604	26 991
VII	255	2 459	6 017	13 621	6 977	943	934	22 352
VIII	475	3 417	5 808	13 997	6 583	703	532	23 697
IX	440	3 540	6 869	17 105	8 303	1 094	745	27 954
X	779	4 445	8 599	19 267	9 406	1 517	981	33 090
XI	1 018	4 167	9 567	19 314	10 866	1 090	800	34 066
XII	901	3 070	11 866	16 901	9 562	891	685	32 738
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	162,3	68,9	112,0	99,0	94,3	87,3	106,2	100,2
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	110,0	133,6	107,5	101,8	98,1	106,1	96,8	109,6

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013^a I-XII	401,6	117,2	59,3	52,7	90,0	502,1	188,2	95,6	43,2	137,3
2013 ^b I	35,0	11,3	5,0	4,3	8,5	48,0	17,9	11,3	3,8	12,1
II	35,8	9,3	4,9	3,9	8,8	42,5	15,3	9,7	3,7	10,3
III	42,7	9,8	5,7	5,4	11,3	43,6	14,5	9,5	5,0	11,5
IV	48,0	10,2	5,4	3,8	12,0	36,3	11,9	8,0	2,8	11,0
V	43,5	8,7	4,9	4,1	13,1	33,4	11,2	5,2	2,8	10,8
VI	25,1	8,6	5,4	3,4	4,8	29,8	10,7	5,1	2,7	8,5
VII	28,5	8,8	4,0	3,8	7,1	33,2	11,7	5,7	2,9	10,0
VIII	25,7	8,9	3,4	3,7	5,2	38,3	16,3	6,7	3,0	9,2
IX	26,6	9,8	4,6	3,9	4,4	42,4	16,7	7,7	4,0	10,8
X	30,3	10,6	5,6	4,8	4,2	48,4	19,8	8,1	3,8	13,3
XI	29,8	10,6	5,3	5,2	4,5	54,1	22,1	9,7	4,9	14,1
XII	30,6	10,3	5,0	6,2	6,2	51,9	19,9	8,9	3,5	15,8
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	97,7	105,8	113,0	101,1	121,3	112,6	111,0	137,3	105,3	106,1
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	110,1	102,0	98,8	114,8	119,8	107,9	106,7	123,4	115,2	97,7

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W.Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013^a I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2013 ^a I	7,51	7,15	5,01	6,12	5,16	6,11	5,77	11,00	20,32	13,54
II	7,21	7,27	5,12	5,41	5,28	6,10	6,06	11,52	20,95	14,91
III	6,62	7,06	5,07	5,37	5,38	6,39	5,65	11,00	21,92	15,08
IV	6,85	7,07	5,14	5,58	6,32	6,31	6,10	12,01	24,12	14,44
V	6,47	6,50	5,10	6,30	6,12	7,58	5,98	11,71	24,72	15,25
VI	6,87	6,25	5,50	-	6,16	7,31	6,01	12,16	23,63	14,36
VII	6,30	5,87	5,64	5,23	5,63	6,85	6,39	12,16	23,99	14,40
VIII	6,02	5,03	5,03	-	5,25	6,93	5,66	11,98	21,95	14,88
IX	5,76	5,72	5,77	6,39	5,51	6,90	5,62	12,12	18,25	14,03
X	5,56	6,19	6,01	4,51	5,91	6,24	5,72	11,62	19,82	12,66
XI	6,20	5,91	5,68	6,08	4,83	5,72	5,44	11,16	20,70	13,88
XII	5,91	5,49	5,85	6,69	4,63	5,90	5,40	11,08	24,85	13,55
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	81,4	74,1	125,5	104,5	90,7	105,8	85,3	97,3	147,8	117,6
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	79,9	81,8	92,3	89,8	93,4	96,4	84,5	94,7	139,1	98,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szproty świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013^a I-XII	11,08	19,89	20,61	18,19	49,87	45,44	50,61	3,21	1,17
2013 ^a I	12,20	21,02	20,34	17,01	45,57	43,76	37,28	3,38	1,34
II	12,65	18,21	20,95	16,59	46,33	41,35	44,03	3,43	1,31
III	11,85	20,50	21,16	18,90	46,86	44,41	50,56	3,32	1,29
IV	11,65	19,07	20,53	19,58	47,40	43,01	54,49	3,26	1,14
V	11,71	21,03	20,71	17,99	48,40	44,94	55,87	3,26	1,00
VI	12,29	19,64	21,29	17,78	50,82	45,60	50,73	3,06	-
VII	9,55	19,29	21,11	18,00	54,85	44,87	52,25	3,88	-
VIII	10,31	24,46	22,15	19,68	49,31	44,35	66,80	3,17	-
IX	9,11	19,72	20,27	19,33	50,91	45,60	50,82	2,88	-
X	10,40	22,59	20,23	18,90	50,86	47,00	47,22	2,73	-
XI	10,37	19,75	19,68	17,72	52,15	49,05	48,81	-	-
XII	10,47	19,43	19,72	16,88	53,82	48,97	50,96	2,73	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	80,4	75,2	96,1	91,2	126,0	108,6	102,9	x	x
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	83,6	88,2	104,3	93,7	118,0	101,8	106,1	95,8	120,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2013 I	10,75	-	12,30	56%	13,58	63%	8,99	-	9,37	73%	12,15	75%
II	10,80	-	12,37	56%	13,58	63%	8,45	-	9,44	73%	12,12	75%
III	10,75	-	12,54	57%	13,59	62%	8,55	-	9,42	73%	12,11	75%
IV	10,71	-	12,47	57%	13,58	62%	8,59	-	9,54	74%	12,31	76%
V	10,79	-	12,45	56%	14,05	65%	8,64	-	9,62	75%	12,34	77%
VI	11,26	-	12,56	57%	13,96	64%	8,72	-	9,68	75%	12,25	76%
VII	10,99	-	12,35	56%	14,57	67%	8,63	-	9,76	75%	12,30	77%
VIII	10,94	-	12,30	56%	14,47	66%	8,63	-	9,78	75%	12,21	76%
IX	10,91	-	12,58	57%	14,57	66%	8,70	-	9,79	75%	12,16	76%
X	11,01	-	13,19	60%	14,56	66%	8,90	-	9,78	75%	11,81	74%
XI	10,61	-	13,14	59%	14,57	67%	9,06	-	9,92	77%	11,49	72%
XII	10,55	-	13,17	60%	14,52	66%	9,32	-	9,92	77%	11,03	71%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	99,4	x	107,1	x	107,0	x	104,6	x	106,6	x	88,0	x
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	95,0	x	102,5	x	101,3	x	94,6	x	105,1	x	94,5	x

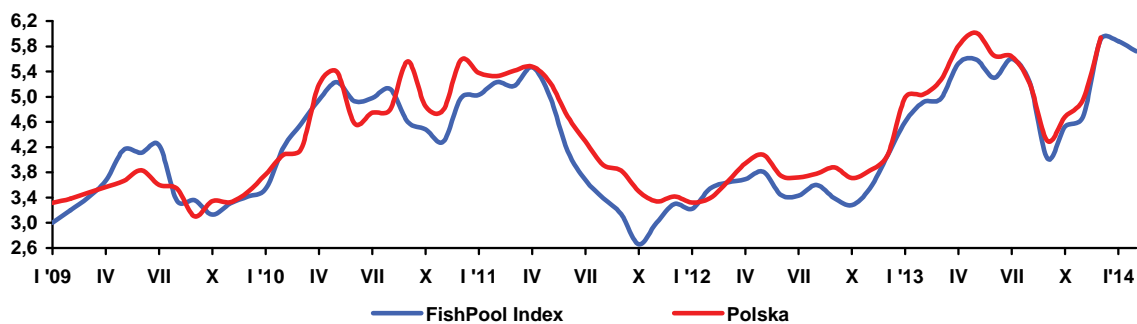
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

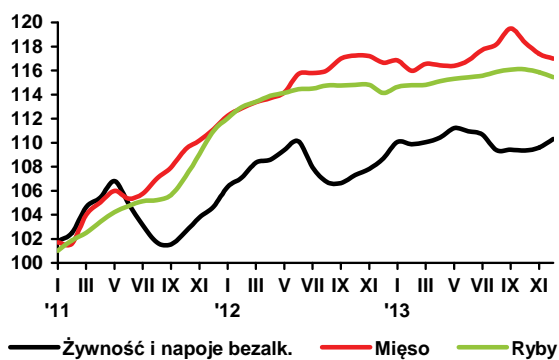
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,70	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2013I	21,60	13,42	26,90	74,70	32,07	16,68	20,83	27,06	32,24	16,21	14,56
II	21,63	13,39	26,66	74,60	31,79	16,54	20,65	27,25	32,47	16,15	14,59
III	21,77	13,31	26,54	74,10	31,81	16,35	20,53	27,50	32,82	16,17	14,96
IV	21,82	13,25	26,58	74,00	31,78	16,36	20,77	27,31	33,18	16,15	14,98
V	21,73	13,26	26,52	74,80	31,93	16,39	20,90	27,62	33,18	16,11	-
VI	21,81	13,21	26,48	75,40	31,84	16,34	20,93	27,69	33,23	16,10	-
VII	21,82	13,16	26,54	76,10	31,75	16,38	21,07	27,25	33,18	16,06	-
VIII	21,91	13,24	26,72	77,00	31,65	16,37	21,12	27,37	33,76	16,06	-
IX	22,02	13,16	26,84	77,30	32,15	16,49	21,15	27,37	33,88	16,04	-
X	22,08	13,07	26,72	76,20	32,08	16,82	21,32	27,62	34,41	15,99	14,80
XI	21,87	13,01	26,66	76,40	32,27	16,93	21,30	27,94	34,35	15,99	14,79
XII	21,85	12,91	26,65	77,30	32,21	16,87	20,73	27,94	34,29	15,60	13,52
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XII 2013</u> XII 2012	101,4	96,1	100,2	104,3	100,8	101,1	101,5	104,4	107,6	96,2	95,5
<u>I-XII 2013</u> I-XII 2012	101,9	96,5	99,6	100,4	99,5	93,9	104,1	109,7	112,0	100,2	96,4

Źródło: Dane GUS.

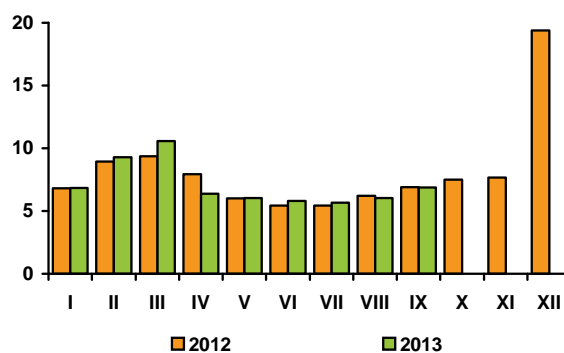
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

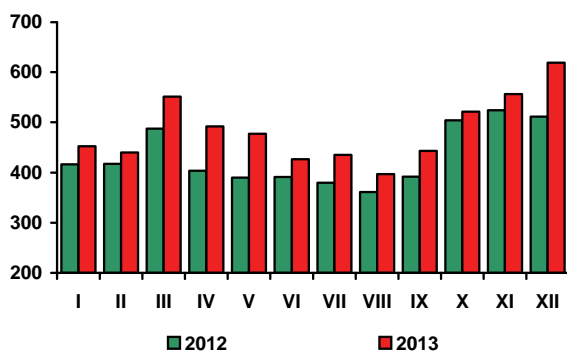
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

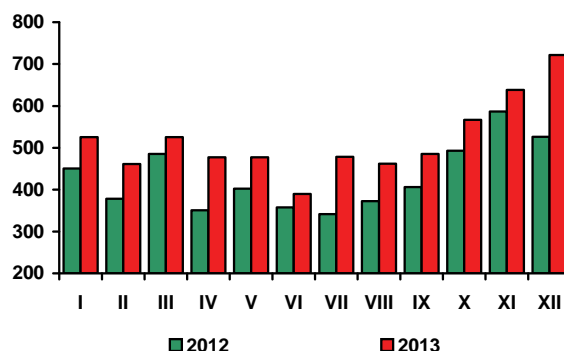
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W styczniu 2014 r., w stosunku do poprzedniego miesiąca, ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 1,4%, podczas gdy łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych zwiększyły się o 0,1%¹. Wydatnie podrożały owoce i warzywa. Podniosły się ceny mięsa drobiowego, masła, tłuszczów roślinnych, wyrobów cukierniczych i miodu oraz ryb i ryżu. Więcej niż w poprzednim miesiącu konsumenci musieli zapłacić za napoje bezalkoholowe, mniej natomiast – za cukier i mięso wieprzowe.

W styczniu 2014 r., w porównaniu ze styczniem 2013 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 1,6% i był ponad dwukrotnie wyższy od stopy inflacji (0,7%). Bardziej niż żywność podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 4,2%) oraz towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 2,5%). Spadły ceny odzieży i obuwia (o 5,3%) oraz towarów i usług związanych z transportem (o 1,2%).

W styczniu 2014 r., w porównaniu ze styczniem 2013 r., wzrost przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 3,4% i był większy niż cen konsumpcyjnych. **W efekcie siła nabywcza płac wzrosła o 2,7%**, wobec spadku o 1,3% w analogicznym okresie przed rokiem. W styczniu 2014 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych była nominalnie o 4,8% wyższa, a realnie o 4,1% wyższa niż rok wcześniej. Przepiętna miesięczna emerytura i renta rolników indywidualnych wzrosła nominalnie o 4,6%, a realnie o 3,9%.

Wzrost siły nabywczej płac oraz rent i emerytur przyczynił się do ożywienia popytu na żywność. W styczniu 2014 r. **sprzedaż detaliczna żywności**, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 5,3% większa niż w styczniu 2013 r., podczas gdy przed rokiem odnotowano jej spadek o 3,6%. Zwiększyła się również sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli i części, mebli, sprzętu rtv i agd, farmaceutyków, kosmetyków, tkanin, odzieży i obuwia oraz pozostała sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach, zmalała natomiast sprzedaż prasy, książek, towarów w wyspecjalizowanych sklepach i paliw.

Według metodologii Eurostat-u w 2013 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE-28 1,5%, w strefie euro 1,4%, a w Polsce 0,8%. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych najbardziej wzrosły w Estonii i Rumunii (po 3,2%) oraz Holandii i Wielkiej Brytanii (po 2,6%), a spadły w Grecji (o 0,9%).

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy od stopy inflacji i wyniósł w UE-28 2,6%, w strefie euro 2,4%, a w Polsce 1,9% (20 miejsce na 28 krajów). Żywność i napoje bezalkoholowe najbardziej podrożały w Finlandii (o 5,4%), Czechach (o 4,4%) i na Malcie (o 4,4%), a najmniej w Grecji (o 0,2%), Danii (0,4%) i Irlandii (o 1,0%).

W UE-28, najbardziej wzrosły ceny owoców (o 6,3%) i warzyw (o 5,8%), z powodu mniejszych zbiorów owoców w 2012 r. i niekorzystnych warunków pogodowych dla upraw warzyw (opóźnienie okresu wegetacji przez długotrwałą zimą, nadmierne opady wiosną, suszę latem). Bardziej niż żywność i napoje bezalkoholowe ogółem, podrożały również oleje i tłuszcze (o 4,3%) oraz mięso (2,8%). Ryby i owoce morza podrożały o 1,9%. Najmniejszy wzrost cen dotyczył cukru i wyrobów cukierniczych (o 1,3%), mleka, serów i jaj oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 1,6%).

W styczniu 2014 r. w UE-28 inflacja w ujęciu rocznym wyniosła 0,9%, w strefie euro 0,8%, a w Polsce 0,6%. Wzrost

**Krystyna
Świetlik**

**Paweł
Wyrzykowski**

cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy od stopy inflacji i wyniósł w UE-28 1,2%, w strefie euro 1,3% a w Polsce po 1,6%. Żywność i napoje bezalkoholowe najbardziej podrożały w Finlandii (o 3,9%), Czechach (o 3,4%), Niemczech (o 3,1%) i Luksemburgu (o 3,1%) a wyraźnie potaniały na Cyprze (o 3,4%), w Rumunii (o 2,0%), Irlandii (o 1,7%) i Bułgarii (o 1,5%)

W 2013 r. światowy indeks cen żywności FAO w ujęciu rocznym obniżył się o 1,6%. Wysokie zbiory trzciny cukrowej u najważniejszych producentów przyczyniły się do spadku cen cukru o 17,9%. Potaniały również oleje roślinne, w wyniku dobrych zbiorów roślin oleistych i wzrostu zapasów. Podobne czynniki wpłynęły na spadek cen artykułów zbożowych (o 7,2%). Wzrost popytu w krajach rozwijających się oraz niekorzystne warunki pogodowe – długa zima w Europie oraz susza w Nowej Zelandii – były głównymi determinantami wzrostu średnich cen artykułów mleczarskich (o 25,4%). Najbardziej stabilne były ceny artykułów mięsnych, które zwiększyły się o 1,2%.

Według FAO² w styczniu 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, przeciętne światowe ceny żywności spadły o 1,3%. Najbardziej potaniał cukier (o 5,3%) z powodu nadwyżek eksportowych występujących w krajach największych jego producentów. Ceny olejów roślinnych spadły o 3,8% pod wpływem wzrostu zapasów oleju palmowego (duża podaż i spadek popytu eksportowego), słonecznika i rzepaku przeznaczanych na eksport oraz perspektywy rekordowej podaży soi w Ameryce Południowej. Artykuły zbożowe potaniały o 1,6%, a mięsne o 0,9%. Podrożały natomiast artykuły mleczarskie (o 1,3%), pod wpływem wysokiego poziomu popytu, szczególnie w Chinach, Afryce Północnej, na Bliskim Wschodzie i w Rosji.

W styczniu 2014 r., przeciętny poziom światowych cen żywności był o 4,4% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zdecydował o tym spadek cen artykułów zbożowych o 22,8% i cukru o 17,2% i olejów o 5,9%. Ceny artykułów mleczarskich wzrosły o 28,4% i w nieznacznym stopniu mięsnych (o 0,5%).

1 Opublikowane przez GUS dane mają charakter wstępny i w kolejnym miesiącu mogą ulec rewizji po dokonaniu corocznej zmiany systemu wag, który stanowi struktura wydatków gospodarstw domowych (bez spożycia naturalnego) z roku poprzedzającego rok badany.

2 Od stycznia 2014 wprowadzono zmiany metodologiczne w wyliczeniu wskaźników poszczególnych grup produktów.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w styczniu 2014 r.

Wyszczególnienie	I 2014	
	I 2013=100	XII 2013=100
O G Ó Ł E M	100,7	100,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,6	101,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,2	100,8
Odzież i obuwie	94,7	96,1
Mieszkanie	102,1	100,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	102,5	100,2
w tym nośniki energii	.	.
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,3	100,2
Zdrowie	.	.
Transport	98,8	99,0
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	.	.
Łączność	.	.
Rekreacja i kultura	.	.
Edukacja	.	.
Restauracje i hotele	.	.
Inne towary i usługi	.	.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2012 i 2013 r.

Wyszczególnienie	XII 2012	XII 2013		I-XII 2013
	XII 2011=100	XI 2012=100	XII 2012=100	I-XII 2012=100
Żywność (bez napojów)	104,0	100,7	101,7	102,2
Pieczywo i produkty zbożowe	101,9	100,0	100,4	101,1
Pieczywo	101,2	99,9	99,9	100,5
Ryż	103,0	99,5	97,6	99,9
Makarony	102,4	100,2	101,0	101,8
Mięso i przetwory	105,0	99,6	100,3	101,8
Mięso wieprzowe	105,1	99,3	99,5	100,8
Mięso wołowe	108,7	100,1	99,8	102,3
Drób	101,2	99,6	98,5	100,0
Przetwory mięsne i wędliny	105,9	99,7	101,2	102,8
Ryby	102,8	99,7	101,2	101,1
Mleko, sery i jaja	104,9	100,5	102,2	100,8
Artykuły mleczarskie	101,7	100,6	104,7	102,2
Mleko	101,3	100,4	106,2	102,2
Sery twarogowe	100,4	100,6	101,8	100,6
Sery dojrzewające i topione	101,7	100,6	106,5	102,8
Jaja	126,2	99,6	88,4	93,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,0	99,5	103,0	102,1
Masło	95,0	100,8	110,2	104,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	109,8	100,2	98,5	101,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,3	97,8	99,0	100,2
Oleje roślinne	102,9	99,2	98,8	101,4
Owoce	105,0	100,3	99,7	102,2
Jabłka	95,4	100,9	115,0	100,3
Owoce cytrusowe	111,4	91,1	95,5	106,2
Banany	110,1	105,2	99,4	97,1
Warzywa	107,2	108,9	112,3	110,7
Ziemniaki	122,4	103,0	166,4	147,6
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	102,0	98,7	95,4	98,3
Cukier	99,9	96,7	82,4	91,7
Napoje bezalkoholowe	102,4	99,8	99,3	100,3

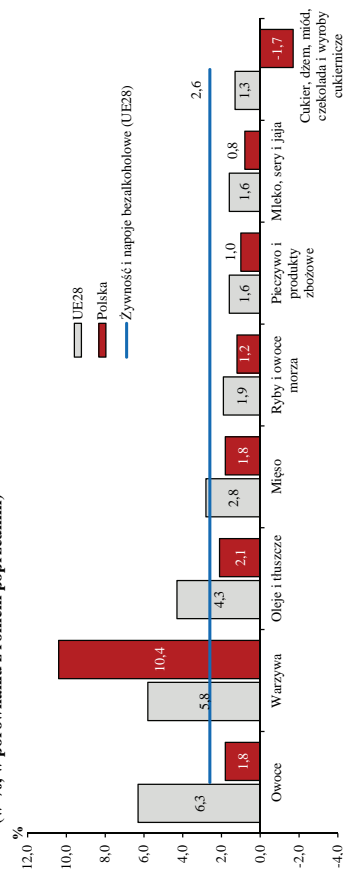
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2013 r. b – 2014 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07	4,03	4,01
	b												
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	2,22	2,22
	b												
Makaron – 250 g	a	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27	2,28	2,27
	b												
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52	2,51	2,49
	b												
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44	26,58	26,40
	b												
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42	33,35	33,39
	b												
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73	15,57	15,51
	b												
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28	6,95	6,94
	b												
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62	24,50	24,51
	b												
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11	15,97	15,72
	b												
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08	21,87	21,85
	b												
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89	2,91	2,93
	b												
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	1,03
	b												
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18	13,12	13,27
	b												
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11	22,59	22,65
	b												
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97	6,09	6,08
	b												
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53	0,53	0,53
	b												
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67	4,70	4,74
	b												
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12	4,09	4,09
	b												
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84	6,72	6,58
	b												
Ślonina – 1 kg	a	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03	6,99	7,01
	b												
Smalec bez dodatków – 250 g	a	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97	1,98	1,97
	b												
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35	3,28	3,17
	b												
Jabłka – 1 kg	a	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72	2,66	2,67
	b												

Źródło: Dane GUS

Rys. 9. Zmiany cen żywności i napojów bezalkoholowych w UE-28 i Polsce w 2013 r. (w %, w porównaniu z rokiem poprzednim)

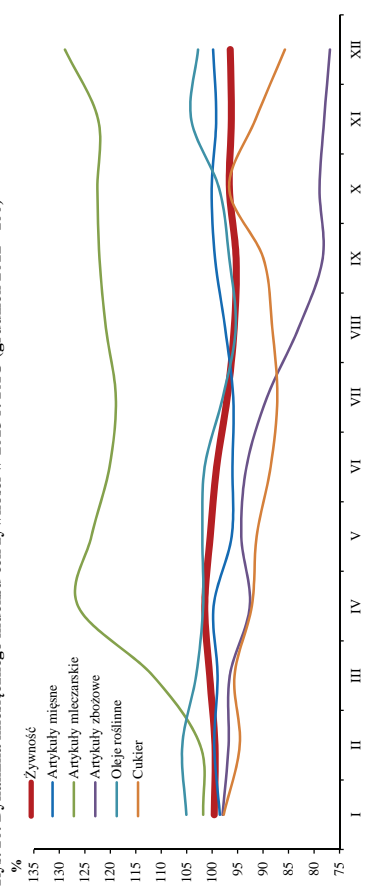
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Tab. 6. Średnioroczne zmiany cen grup produktów żywnościowych w wybranych krajach UE w 2013 r. (w %, w porównaniu z rokiem poprzednim)

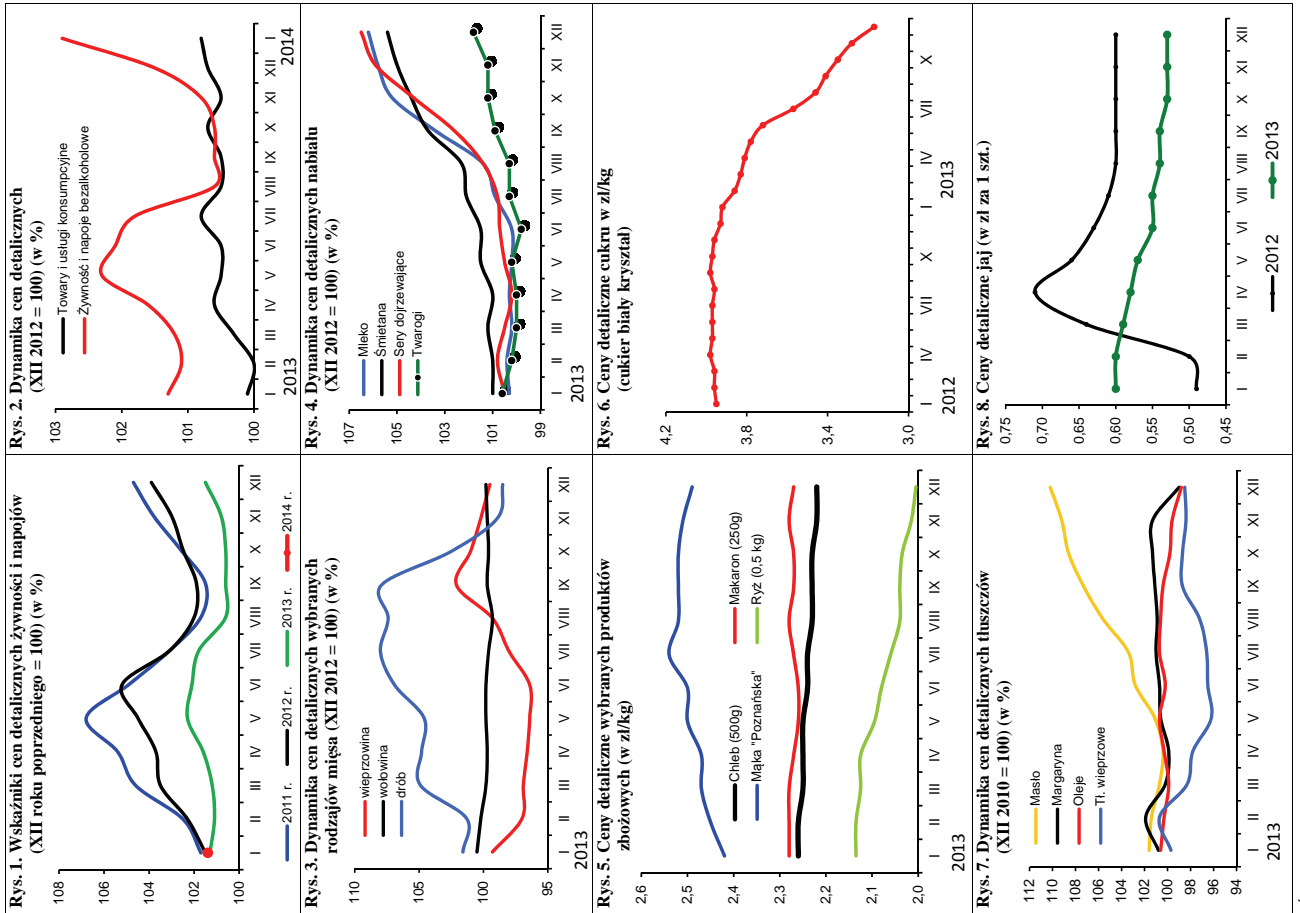
Grupa produktów	Kraj	%	Kraj	%	Kraj	%
Pieczywo i produkty zbożowe	Finlandia	4.1	Hiszpania	17.9	Estonia	11.3
	Wielka Brytania	3.9	Niemcy	8.3	Finlandia	10.8
	Luksenburg	3.7	Portugalia	8.0	Austria	8.7
	Cypr	-0.9	Grecja	-1.2	Grecja	0.1
	Rumunia	-1.1	Litwa	-1.2	Bulgaria	-0.2
Mięso	Grecja	-2.4	Dania	-8.4	Portugalia	-3.3
	Finlandia	7.0	Portugalia	12.7	Chorwacja	8.4
	Malta	6.1	Finlandia	10.9	Finlandia	6
	Estonia	5.0	Malta	10.8	Niemcy	5.2
	Portugalia	0.8	Lotwa	0.1	Hiszpania, Portugalia	0.4
Owoce	Grecja	0.7	Bulgaria	-0.5	Węgry	0.4
	Dania	-1.2	Irlandia	-0.8	Francja	-0.9
	Finlandia	7.0	Portugalia	12.7	Chorwacja	8.4
	Malta	6.1	Finlandia	10.9	Finlandia	6
	Estonia	5.0	Malta	10.8	Niemcy	5.2
Mleko, sery i jaja	Portugalia	0.8	Lotwa	0.1	Hiszpania, Portugalia	0.4
	Grecja	0.7	Bulgaria	-0.5	Węgry	0.4
	Dania	-1.2	Irlandia	-0.8	Francja	-0.9
	Finlandia	7.0	Portugalia	12.7	Chorwacja	8.4
	Malta	6.1	Finlandia	10.9	Finlandia	6
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukierne	Portugalia	0.8	Lotwa	0.1	Hiszpania, Portugalia	0.4
	Grecja	0.7	Bulgaria	-0.5	Węgry	0.4
	Dania	-1.2	Irlandia	-0.8	Francja	-0.9
	Finlandia	7.0	Portugalia	12.7	Chorwacja	8.4
	Malta	6.1	Finlandia	10.9	Finlandia	6

Źródło: Dane Eurostat.

Rys. 10. Dynamika miesięcznego indeksu cen żywności w 2013 r. FAO (grudzień 2012 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych FAO.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W styczniu 2014 r. nieznacznie wzrósł popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa, co w dużym stopniu spowodowane było wypłatą dopłat bezpośrednich. Potaniały nawozy mineralne oraz bezpośrednie nośniki energii. Podrożały natomiast maszyny rolnicze. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż pozostały na poziomie zbliżonym do poprzedniego miesiąca.

Wzrósł popyt na nawozy mineralne pod wpływem wypłaty dopłat bezpośrednich i przygotowań do nowego sezonu, jednak w odróżnieniu od lat ubiegłych jego dynamika była dużo niższa. Mniejsze niż w latach poprzednich zainteresowanie nawozami mineralnymi wynikało przede wszystkim z niskich cen zbóż, które wyraźnie obniżyły dochody rolników i przyczyniły się do pogorszenia opłacalności nawożenia, przez co popyt na nie wyraźnie zmalał. Dodatkowo zapasy magazynowe, wyraźnie wyższe niż rok temu zmusiły producentów i dystrybutorów do obniżek. Zgodnie z przewidywaniami w styczniu 2014 r. ceny nawozów po raz kolejny zmalały (średnio o 0,7%). Najbardziej obniżono cenę fosforanu amonu (o 1,5%) oraz superfosfatu potrójnego (o 1,3%). Względnie stabilne były ceny nawozów azotowych, gdyż popyt na nie rósł relatywnie najszybciej i nie było konieczności stymulowania popytu obniżkami. Ceny nawozów mineralnych w styczniu 2014 r. były średnio o 6,1% niższe niż przed rokiem, przy czym najbardziej zmalała cena fosforanu amonu (o 10,7%), soli potasowej (o 7,4%) oraz superfosfatu potrójnego (o 6,9%). Dla porównania w analogicznym okresie w Wielkiej Brytanii ceny nawozów obniżono o 15,7%, we Francji o 13,2%, w USA o 11,2%, a w Niemczech o 10,7%¹.

W najbliższych miesiącach w okresie sezonowego wzrostu popytu na nawozy mineralne i przygotowania do siewów spadek cen może zostać stopniowo zahamowany, nawozy jednak – nie powinny drożeć.

Relacje cen nawozów do zbóż pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 5,3 kg pszenicy, tj. o 1,2 kg więcej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,0 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,7 kg pszenicy). Pogorszeniu uległy natomiast relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 dt NPK w styczniu 2014 r. należało przeznaczyć równowartość 79 kg żywca wieprzowego, o 3 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, ale o 4 kg mniej niż rok temu o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych zmalały w styczniu o 1,6%, i były o 1,1% niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Drugi miesiąc z rzędu wyraźnie rosła cena nawozów mineralnych w handlu światowym. W styczniu 2014 r. średnie ceny podwyższono o 4,2%², w tym fosforan amonu³ podrożał o 18,5%, superfosfat potrójny⁴ o 7,8%, a mocznik⁵ zdrożał o 6,8%. Potaniała z kolei sól potasowa⁶ (o 2,7%). Powodem podwyżek było m.in. zwiększony popyt na nawozy azotowe i fosforowe w USA oraz w Ameryce Południowej. Malejące ceny nawozów potasowych wynikają z natomiast ze zwiększenia konkurencji na rynku z powodu rozwiązania rosyjsko-białoruskiej współpracy w zakresie eksportu soli potasowej. Ceny nawozów mineralnych były w styczniu 2014 r. średnio o 21% niższe niż przed rokiem. Superfosfat potaniał w tym czasie o 26%, sól potasowa o 18%, a mocznik i fosforan amonu o 10%. W najbliższych miesiącach światowe ceny nawozów mineralnych powinny się stabilizować. Sprzyjać temu będą m.in. zmniejszony popyt na nawozy w Indiach,

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

gdzie poziom ich zapasów jest wysoki, a subsydia do nawozów zostały ograniczone oraz malejące ceny zbóż na światowych rynkach.

Na rynku bezpośrednich nośników energii w styczniu 2014 r. dominowały obniżki cen, a średni ich spadek wyniósł 0,5%. Malejące ceny wynikały przede wszystkim ze spadku cen paliw ropopochodnych na skutek spadku cen światowych. Zarówno benzyna jak i olej napędowy potaniały na krajowym rynku o 1,3%. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednie nośniki energii potaniały średnio o 1,6%, w tym najbardziej obniżono ceny koksu opałowego (o 10,4%), oleju opałowego (o 3,0%) i oleju napędowego (o 2,7%).

Na światowych rynkach surowców energetycznych ceny zmalały średnio o 2,7%⁷, w tym ropa Brent potaniała o 2,9%. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii spadły o 1,9%, w tym ropa Brent potaniała o 4,9%, węgiel kamienny⁸ o 3,8%, a ceny gazu ziemnego podwyższono⁹ o 11,5%.

Maszyny i urządzenia rolnicze podrożały w styczniu 2014 r. średnio o 0,6%, w tym rozsiewacze do nawozów o 3,7%, schładzarki do mleka o 2,5%, a rozrzutniki obornika o 2,1%. Ceny maszyn i urządzeń rolniczych były w styczniu 2014 r. średnio o 4,1% wyższe w porównaniu z grudniem 2013 r.

Ceny materiałów budowlanych i środków ochrony roślin pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Z kolei w ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin zdrożały średnio o 2,1%, a ceny materiałów nie zmieniły się.

- 1 Na podstawie danych USDA, DEFRA, INSEE, Statistisches Bundesamt Deutschland
- 2 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy
- 3 Notowania fob US Gulf
- 4 Notowania fob Tunis
- 5 Notowania fob Yuzhnyy
- 6 Notowania fob Vancouver
- 7 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy
- 8 Notowania fob Richards Bay
- 9 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		I 2013	XII 2013	I 2014	I 2014 XII 2013	I 2014 I 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	131,96	125,00	124,88	99,9	94,6	5,89	0,88
Saletra amonowa 34%N	„	148,00	141,44	141,76	100,2	95,8	5,50	0,82
Mocznik 46%N	„	177,44	170,32	168,88	99,2	95,2	4,85	0,73
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	105,04	102,16	101,08	98,9	96,2	6,67	1,00
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	189,72	178,96	176,72	98,7	93,1	5,83	0,87
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	242,60	220,00	216,72	98,5	89,3	4,47	0,67
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	198,56	184,72	183,8	99,5	92,6	4,04	0,61
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	224,16	214,08	212,2	99,1	94,7	5,00	0,75
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	76,93	77,32	76,11	98,4	98,9	1,67	0,25

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		I 2013	XII 2013	I 2014	I 2014 XII 2013	I 2014 I 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	42,32	43,26	43,24	100,0	102,2	57,07	8,55
Dursban 480 EC	1 l	51,64	52,10	52,06	99,9	100,8	68,72	10,29
Decis Mega 50 EW	250 ml	32,79	33,82	33,70	99,6	102,8	44,48	6,66
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	32,94	36,35	36,38	100,1	110,4	48,02	7,19
Gwarant 500 SC	1 l	58,77	55,95	55,95	100,0	95,2	73,85	11,06
Miedzian 50 WP	1,5 kg	62,36	63,06	63,07	100,0	101,1	83,25	12,46
Roundup	1 l	33,53	33,58	33,74	100,5	100,6	44,54	6,67
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,85	41,95	41,88	99,8	100,1	55,28	8,28
Fusilade Forte	1 l	124,18	126,17	126,10	99,9	101,5	166,45	24,92
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,52	17,89	17,87	99,9	102,0	23,59	3,53
Środek gryzoniobójczy	1 kg	31,65	32,84	32,99	100,5	104,2	43,55	6,52

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		I 2013	XII 2013	I 2014	I 2014 XII 2013	I 2014 I 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	799,00	795,41	795,39	100,0	99,5	1049,88	157,19
Koks opałowy	t	1273,98	1159,43	1141,74	98,5	89,6	1507,05	225,64
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,44	5,38	5,31	98,7	97,6	7,01	1,05
Olej napędowy	1 l	5,54	5,46	5,39	98,7	97,3	7,11	1,07
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,98	3,89	3,86	99,2	97,0	5,10	0,76
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,73	2,68	2,66	99,3	97,4	3,51	0,53
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,74	34,55	34,26	99,2	98,6	45,22	6,77
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	16,97	17,41	17,44	100,2	102,8	23,02	3,45
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	14,72	15,11	15,15	100,3	102,9	20,00	2,99
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,24	12,35	12,38	100,2	101,1	16,34	2,45
Energia elektryczna	10 kWh	6,71	6,64	6,64	100,0	99,0	8,76	1,31

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		I 2013	XII 2013	I 2014	I 2014 XII 2013	I 2014 I 2013	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,78	22,46	22,54	100,4	98,9	29,75	4,45
Wapno	1 t	548,34	561,10	562,48	100,2	102,6	742,45	111,16
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	153,67	159,16	159,4	100,2	103,7	210,40	31,50
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3645,26	3508,93	3518,38	100,3	96,5	4644,11	695,33
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,71	13,79	13,78	99,9	100,5	18,19	2,72
Dwuteownik gruby	1 t	3773,97	3613,07	3617,44	100,1	95,9	4774,87	714,91
Blacha dachowa	1 m ²	30,71	29,96	30,01	100,2	97,7	39,61	5,93
Tynk „Atlas”	25 kg	51,78	53,07	53,16	100,2	102,7	70,17	10,51
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,19	1,16	1,16	100,0	97,5	1,53	0,23
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	702,25	694,84	696,74	100,3	99,2	919,67	137,70
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	726,23	723,28	723,00	100,0	99,6	954,33	142,89
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	84,60	84,95	84,85	99,9	100,3	112,00	16,77
Okno drewniane szklone	1 szt.	1705,35	1739,89	1739,38	100,0	102,0	2295,91	343,75
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1570,12	1602,06	1600,77	99,9	102,0	2112,95	316,36

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

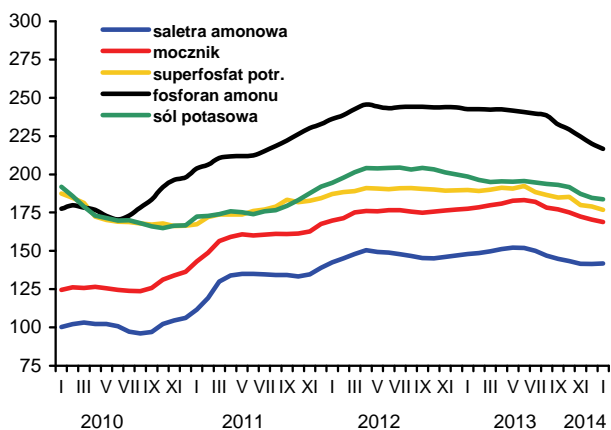
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	I 2013	XII 2013	I 2014	I 2014 XII 2013	I 2014 I 2013	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	377710,5	388280,9	393897,9	101,4	104,3	5199,29	778,45
Kombajn do ziemniaków	76161,7	77996,0	78567,5	100,7	103,2	1037,06	155,27
Samochód dostawczy „Iveco”	100008,3	99648,2	100184,1	100,5	100,2	1322,39	197,99
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	44468,8	46239,4	47215,6	102,1	106,2	623,23	93,31
Siewnik zbożowy 27 redlic	21006,1	21737,2	21780,1	100,2	103,7	287,49	43,04
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	151437,6	153044,9	153044,9	100,0	101,1	2020,13	302,46
Ciągnik 90 kW	182936,6	190324,1	192266,4	101,0	105,1	2537,84	379,97
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	36753,1	36907,0	36600,1	99,2	99,6	483,11	72,33
Kopaczka elewatorowa	14625,5	14952,8	15154,4	101,3	103,6	200,03	29,95
Agregat uprawowy do siewnika	16409,5	16467,4	16323,6	99,1	99,5	215,46	32,26
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6794,8	7025,2	7076,7	100,7	104,1	93,41	13,99
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5993,2	6021,9	5990,1	99,5	99,9	79,07	11,84
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	46513,0	47891,2	47848,2	99,9	102,9	631,58	94,56
Opryskiwacz 400 l	3817,4	4787,5	4805,1	100,4	125,9	63,43	9,50
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7555,2	7918,4	8051,1	101,7	106,6	106,27	15,91
Rozsiewacz nawozów	1907,3	1864,8	1933,3	103,7	101,4	25,52	3,82
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	13718,6	13890,7	14014,0	100,9	102,2	184,98	27,70
Pług 4 skibowy	11439,4	11491,2	11429,6	99,5	99,9	150,87	22,59
Kultywator 2,1-2,8 m	3342,9	3674,3	3629,0	98,8	108,6	47,90	7,17
Dojarka 2 konwie ^a	7889,2	8056,0	8099,4	100,5	102,7	106,91	52,71
Dojarka z rurociągami ^a	40554,4	42353,7	42582,4	100,5	105,0	562,07	277,14
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17161,5	17386,4	17821,1	102,5	103,8	235,23	115,99

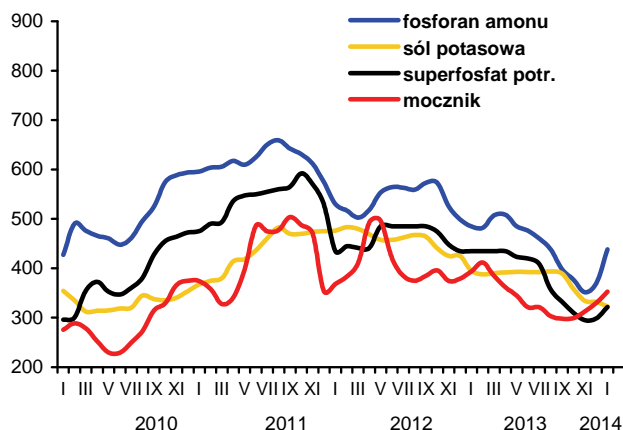
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

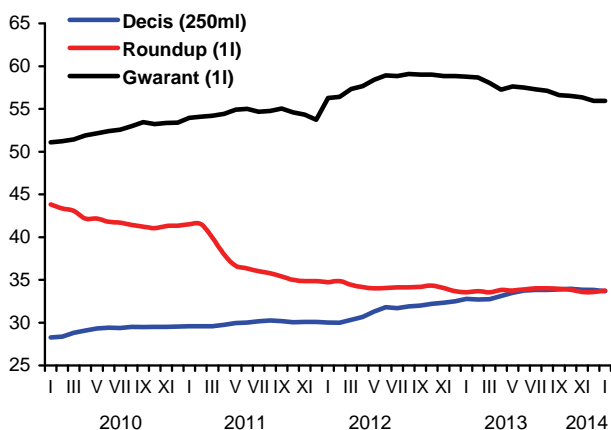
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

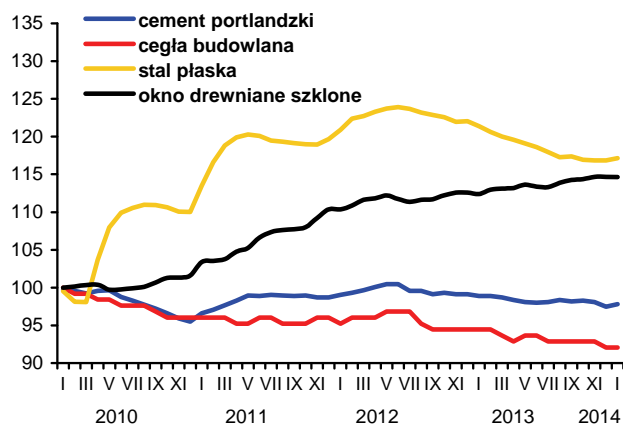
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

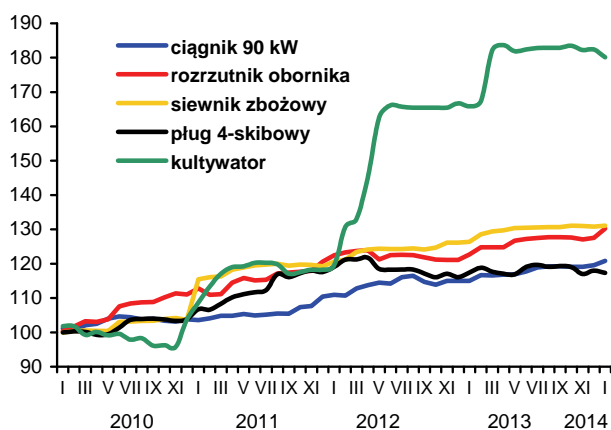
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

